

I. A. BENEDIKTOV

**MASINA-TRAKTORIJAAMADE
TÖÖ EDASISE
PARANDAMISE EEST**

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

A-20575

I. A. BENEDIKTOV

MASINA-TRAKTORIJAAMADE
TÖÖ EDASISE
PARANDAMISE EEST

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1955

Originaali tiitel:

И. А. Бенедиктов. За дальнейшее улучшение работы
машинно-тракторных станций.

Госполитиздат 1954.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Nõukogude rahvas viib kommunistliku partei juhtimisel edukalt ellu kommunistliku ülesehitustöö suurejoonelist programmi. Täites meie maa rahvamajanduse arendamise viienda viie aasta plaani ülesandeid, on nõukogude rahvas saavutanud NSV Liidu rahvamajanduse uue võimsa tõusu ning ühiskondliku tootmise tunduva kasvu. Selle tootmise kasvu eesmärgiks on nõukogude rahva materiaalse heaolu edasine parandamine, nõukogude inimeste pidevalt kasvavate materiaalsete ja kultuuriliste vajaduste kõige täielikum rahuldamine.

Töötajate materiaalse olukorra parandamise programmi järjekindel teostamine on kommunistliku partei ja Nõukogude valitsuse kogu tegevuse kõrgeimaks seaduseks.

Meie maa industrialiseerimisel tehtud tõsised edusammud võimaldasid Nõukogude riigil asuda rahvatarbeesemete vajalikul hulgal, seejärel aga nende külluse loomise ülesande lahendamisele.

Rahvatarbeesemete tootmise järsu tõusu kindlustamisel omab otsustavat tähtsust elanikkonda toiduainetega ning kerge- ja toiduainetetööstust toorainega varustava põllumajanduse edasiarendamine.

NLKP Keskkomitee septembripleenumi (1953. aastal) ja veebruari-märtsipleenumi (1954. aastal) otsustes on antud meie maa põllumajanduse olukorra sügav analüüs, on ära märgitud tema üksikute harude mahajäämise ületamise teed ja välja töötatud põllumajandussaaduste tootmise järsu tõusu programm. Selle programmi täitmine võimaldab lähemate aastate jooksul külluslikult rahuldada meie maa elanikkonna järjest kasvavaid vajadusi toiduainete alal ning varustada toorainega kerge- ja toiduainetetööstust.

Brošüüri aluseks on 25. jaanuaril 1954. aastal peetud ettekanne masina-traktorijaamade töötajate üleliidulisel nõupidamisel, mis kutsuti kokku NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt.

«Kommunistliku ülesehitustöö programmi tähtsaimaks koostisosaks,» on öeldud NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsuses, «on meie maal sotsialistliku tööstuse kui rahvamajanduse juhtiva jõu võimsa kasvu baasil põllumajandussaaduste külluse loomise ülesande praktiline lahendamine. Praegustes tingimustes on see ülesanne kerkinud meie ette kui kõige aktuaalsem üldrahvalik ülesanne. Selle ülesande edukas lahendamine aitab samuti kaasa töölisklassi ja kolhoositalurahva liidu edasisele tugevdamisele.»

Selle eluliselt tähtsa üldrahvaliku ülesande lahendamisel etendavad erakordselt suurt osa masina-traktorijaamad. Masina-traktorijaamad on kolhoosikorra tööstuslikuks materiaalseks ja tehniliseks baasiks, otsustavaks jõuks kolhoositootmise arendamisel; nad on tähtsimateks tugipunktideks kolhooside juhtimisel sotsialistliku riigi poolt. Masina-traktorijaamade tööst sõltub eelkõige kõigi põllumajandusharude edasine tõus, meie maa kõigi kolhooside tõus ja õitseng. Sellepärast omistavadki kommunistlik partei ja Nõukogude valitsus masina-traktorijaamade töö parandamisele esmajärgulise tähtsuse.

MASINA-TRAKTORIJAAMAD ON OTSUSTAVAKS JÕUKS KOLHOOSITOOTMISE ARENDAMISEL

NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsuses ning NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee poolt vastu võetud määruses «Masina-traktorijaamade töö edasise parandamise abinõudest» on esile toodud suured puudused masina-traktorijaamade töös ja näidatud konkreetsed abinõud nende puuduste kõrvaldamiseks masina-traktorijaamade töö edasiseks parandamiseks ja nende osatähtsuse tugevdamiseks kolhoositootmise kõigi harude arendamisel.

Nendeks abinõudeks on: masina-traktorijaamades alalise mehhanisaatorite kaadri loomine; masina-traktoripargi kasutamise parandamine; masina-traktorijaamade tugevdamine juhtiva ja insener-tehnilise kaadriga; kolhooside agronoomilise ja zotehnilise teenindamise tugevdamine; mehhanisaatorite kaadri ettevalmistamise parandamine; masina-traktorijaamades suure ehitustöö läbiviimine; remondibaasi tugevdamine ning põllumajanduse materiaalse ja tehnilise varustamise parandamine.

NLKP Keskkomitee septembripöörde määras kindlaks, et masina-traktorijaamade peaülesandeks on kõigi põllumajanduslike kultuuride viljakuse igakülgne tõstmine kolhoosides, ühisloomade arvu suurendamise kindlustamine ja nende produktiivsuse samaaegne tõstmine, põllunduse ja loomakasvatuse kogu- ja kaubatoodangu suurendamine teenindatavates kolhoosides.

Masina-traktorijaamad peavad lõpule viima tööde mehhaniseerimise põllunduses, laialdaselt arendama palju jõukulu nõudvate protsesside mehhaniseerimist loomakasvatuses, kartulite ja köögivilja tootmises. Nad on kohustatud juurutama kolhoositootmisse teaduse ja eesrindliku praktika saavutusi, kindlustama kolhooside edasist organisatsioonilist ja majanduslikku tugevdamist ning sellel alusel kolhoosnikute materiaalse heaolu tõstmist.

Partei ja valitsuse poolt põllumajandusele antav määratu suur abi loob kõik vajalikud tingimused masina-traktorijaamade töö põhjalikuks parandamiseks, nende organiseeriva osa tugevdamiseks kolhoositootmises.

Viimastel aastatel on põllumajanduse materiaalne ja tehniline baas kasvanud ja tugevnenud. Ainuüksi 1953. aastal sai põllumajandus 139 000 üldiselt kasutatavat traktorit (ümberarvestatult 15-jüulisteks) ja 18 000 vahelt-harimistraktorit, 41 000 teraviljakombaini, 69 000 veoautot ja üle 2 miljoni mullaharimisriista, külvi-, koristus- ja teisi põllutöömasinaid, samuti masinaid ja seadmeid loomakasvatusfarmide jaoks. 1954. aasta alguseks oli masina-traktorijaamade varustuses üle ühe miljoni traktori (ümberarvestatult 15-jüulisteks), sealhulgas 460 000 diiselt-raktorit, 270 000 teraviljakombaini, umbes 450 000 traktori-teraviljakülvi-masinat, üle 260 000 traktori-heinaniidumasinat ja palju teisi põllutöömasinaid.

Põllumajanduse tehnilise varustatuse kasv on võimaldanud tõsta kolhoosides põllumajanduslike tööde mehhaniseerimise taset.

1953. aastal tegid masina-traktorijaamad kolhoosides põllumajanduslike töid 17 protsendi võrra rohkem kui 1952. aastal ja täitsid oma traktori- ja masinapargiga üle 80 protsendi kõigist põhilistest põllutöödest kolhoosides. Kesa- ja sügiskünn on kolhoosides peaaegu täielikult mehhaniseeritud. Taliviljakultuuride külv on mehhaniseeritud 93 protsendi ulatuses, suviviljakultuuride külv 83 protsendi ulatuses. Kombainidega koristati 77 protsenti kõigist

teraviljakultuuridest, umbes 80 protsenti suhkrupeedi külvidest koristati peedikombainidega ja traktori-peedikoristusmasinatega.

Samal ajal esineb teraviljakultuuride ja suhkrupeedi tootmise mehhaniseerimise kõrge taseme juures mahajäämine kartuli, köögivilja, lina ja söödakultuuride kasvatamise ja koristamise mehhaniseerimisel. Nii näiteks kartulipanek ja vaheltharimine oli 1953. aastal mehhaniseeritud ainult 25 protsendi ulatuses, kartulivõtmine aga ainult 9 protsendi ulatuses. Heinavarumise tööd olid mehhaniseeritud: heinaniitmine — 50 protsendi ulatuses, heinariisumine — 39 protsendi ulatuses, kokkulohistamine — 15 protsendi ulatuses ja kuhjapanek — ainult 1,3 protsendi ulatuses.

Teraviljamajanduses, kus on saavutatud kõigi tööde mehhaniseerimise kõrge tase, kaasa arvatud koristustööd, on väga nõrgalt mehhaniseeritud palju jõukulu nõudvad tööd teravilja koristusjärgsel töötlemisel viljapeksuplatsidel ning põhu ja aganate kogumisel. Arvestused näitavad, et meie maa põhilistes teraviljarajoonides moodustavad kulutused künnile, külvile ja koristamisele umbes 85 inim-päeva teraviljakultuuride külvi saja hektari kohta, teravilja koristusjärgseks töötlemiseks mehhaniseerimata viljapeksuplatsidel läheb aga 157 inim-päeva, s.o. peaaegu 2 korda rohkem kui kõigiks kasvatamis- ja koristustöödeks.

See põllumajanduskultuuride kasvatamise ja koristamise rea palju jõukulu nõudvate protsesside mehhaniseerimise mahajäämine põhjustab hilinemist tähtsate tööde läbiviimisel.

Sotsialistlik põllumajandus tegi 1953. aastal uusi edusamme. 1953. aastal suurenesid külvipinnad 1952. aastaga võrreldes 1 400 000 hektari võrra. Kõige väärtuslikuma teraviljakultuuri — nisu külvid suurenesid 2 miljoni hektari võrra. On laienenud suhkrupeedi, õlikultuuride, kartuli, köögivilja ja teiste kultuuride külvid. Samal ajal ei täitnud masina-traktori jaamad ja kolhoosid kiulina, kanepi, kartuli ja köögivilja külvi 1953. aasta plaaniülesandeid. 1952. aastaga võrreldes suurenes puuvilla, suhkrupeedi, päevalille, köögivilja ja kõrvitsaliste kultuuride tege-lik saak.

Põllumajanduse edusammud 1953. aastal oleksid võinud olla tunduvalt suuremad, kui kõik masina-traktori jaamad oleksid kasutanud neil olemasolevaid võimalusi

kõigi kultuuride suurte saakide saamisel. Meie maal on palju masina-traktorijaamu, kus juhtijad ja kõik töötajad saavad õigesti aru, et masina-traktorijaamade töö lõpptulemuseks on kolhooside poolt saadavad suured ja püsivad saagid. Kolhoosid, keda teenindavad niisugused masina-traktorijaamad, suurendavad aastast aastasse kogu- ja kaubatoodangut, täidavad õigeaegselt oma kohustused riigi ees, suurendavad kiires tempos sotsialistlikku kolhoosiomandit ja kindlustavad kolhoosnikutele suured sissetulekud normipäevade eest.

Niisuguste masina-traktorijaamade hulka kuulub näiteks Krasnodari krai Medvedovo masina-traktorijaam. Selle masina-traktorijaama edukat tööd näitab eelkõige kolhoosipõldude kõrge viljakus. Viimase kolme aasta jooksul on teraviljakultuuride saak siin igal aastal üle 20 tsentneri hektarilt. Rohkem kui 13 000-hektariselt pindalalt kogusid masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid 1953. aastal 22 tsentnerit toiduteravilja igalt hektarilt. Päevalille saak oli 22 tsentnerit hektarilt.

Masina-traktorijaam teostas 1953. aastal päevalille, maisi ja riitsinuse külvi ruutpesiti viisil. Töökulutus külvide hooldamisel vähenes mehhaniseeritud piki- ja ristisuunas harimise tõttu 6-kordselt. Peaaegu kaks kolmandikku talinisu külvati 1953. aasta sügisel kitsarealiselt ja ristikülvil.

Suure töö tegi Medvedovo masina-traktorijaam ära kolhoosides söödabaasi kindlustamisel kasvava ühisloomakasvatuse jaoks. Masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid said 1953. aastal keskmiselt 44 tsentnerit üheaastast heina ja 31 tsentnerit mitmeaastast heina igalt hektarilt. Masina-traktorijaam ületas traktori jõul heina niitmise, saadu- ja kuhilassepaneku ning söötade sileerimise plaani. Tööd söötade varumisel on kolhoosides mehhaniseeritud 90—95 protsendi ulatuses. Suure töö on masina-traktorijaam ära teinud palju jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimisel loomakasvatusfarmides — lehmälüpsmine on mehhaniseeritud 50 protsendi ulatuses, automaatjootmisega teenindatakse 71 protsenti loomade üldarvust. Täielikult on mehhaniseeritud lammaste pügamine

Medvedovo masina-traktorijaama töötajad võitlevad järjekindlalt eesrindliku agrotehnika juurutamise eest, kompleksse mehhaniseerimise, masina-traktoripargi kõrgetoot-

liku kasutamise eest. Nad kasutavad paljusid tehnilisi täiustusi.

Kogu masina-traktorijaama kollektiivi töö on allutatud peamisele ülesandele — viljakuse tõstmisele, kolhooside kogu- ja kaubatoodangu suurendamisele.

Kõigi majandusharude arenemise alusel kasvab kolhoositootmise kaubalisus, suurenevad kolhooside ja kolhoosnikute sissetulekud. Medvedovo masina-traktorijaama poolt teenindatavais kolhoosides on tulukus maa iga saja hektari kohta kasvanud viimase kolme aasta jooksul rohkem kui 2-kordseks.

Suuri ja püsivaid saake oma tööpiirkonna kolhoosides kindlustavad igal aastal paljud masina-traktorijaamad. Niisuguste masina-traktorijaamade hulka kuuluvad: Striževski masina-traktorijaam Vinnitsa oblastis, Kotovski ja Ševtšenko-nimeline masina-traktorijaam Odessa oblastis, 1. Šahrisjabzi masina-traktorijaam Usbeki NSV-s, Dinski masina-traktorijaam Krasnodari kraisis, Bogoslavski masina-traktorijaam Stavropoli kraisis, Aramili masina-traktorijaam Sverdlovski oblastis, Mjasnikovski masina-traktorijaam Rostovi oblastis ja paljud teised.

Meil on sadu ja tuhandeid eesrindlikke traktoribrigaadi brigadire, traktoriste, kombainereid, kes kindlustavad traktorite, kombainide ja teiste masinate eeskujulikkuse kasutamist ning suurte saakide saamist nende poolt teenindatavais kolhoosides.

Niisuguseid masina-traktorijaamade töötajaid, nagu selt-simehed Šatski, Angelina, Gitalov, Somov, Šulga, Basistõi, Denissenko, Bunejev, Nektov, Pronkin, Gontar, Braga, Pjatnitsa, Varakin jt. tunneb kogu meie maa.

Kuid, hinnates masina-traktorijaamade 1953. aasta töötulemusi selle põhiülesande valguses, mille püstitas NLKP Keskkomitee septembripleenum, tuleb tunnistada, et paljud masina-traktorijaamad töötasid 1953. aastal mitterahuldavalt ega kindlustanud põllumajanduslike kultuuride viljakuse plaanide täitmist nende poolt teenindatavais kolhoosides.

Eriti halvasti töötasid paljud Kaluuga, Tuula, Rjasani, Smolenski, Brjanski, Orjoli, Stalingradi, Rostovi, Molotovi, Minski, Mogiljovi oblasti ja Altai krai masina-traktorijaamad, kus ei täidetud põllumajanduslike kultuuride (teravilja, kartuli jt. kultuuride) plaanilist viljakust.

Sageli masina-traktorijaamade ja põllumajandusorga-

nite juhtijad seletavad viljakuse plaanide mittetäitmist ebasoodsate meteoroloogiliste tingimustega. Seda seletust ei saa tunnistada õigeks.

Muidugi annavad ebasoodsad meteoroloogilised tingimused end viljakusele tunda. Kuid kaasaegse tehnilise varustuse tingimustes, agronoomiateaduse saavutuste õigel rakendamisel ei ole ilmade mõju saagile enam otsustav; peamiseks tingimuseks saagi saamisel on tootmise organiseerimise tase.

Just tootmise organiseerimise tasemega on seletatavad paljude ühesugustes mulla-, ilmastiku- ja muudes tingimustes asuvate masina-traktorijaamade ja kolhooside erinevad töötulemused.

Võtame näiteks kaks naabruses asuvat masina-traktorijaama: Ertili masina-traktorijaam Voroneži oblastis ja Talitski masina-traktorijaam Lipetski oblastis. Neil mõlemil on ühesugune tehniline varustus, nad asuvad ühesugustes mulla- ja ilmastikutingimustes. Ometi said Ertili masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid 1953. aastal igalt hektarilt teraviljakultuuride saaki peaaegu 2 korda rohkem kui Talitski masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid.

Millega seletada niisugust vahet saagis? Sellega, et tänu tootmise paremale organiseerimisele on Ertili masina-traktorijaamas saavutatud kõrgem traktorite kasutamise tase ja seal peetakse rangemalt kui Talitski masina-traktorijaamas kinni agrotehnika põhinõuetest.

On iseloomustav, et traktorite seisakud tehniliste rikete ja organisatsiooniliste häirete tõttu ei ületanud Ertili masina-traktorijaamas kevadkülviperioodil viit protsenti, Talitski masina-traktorijaamas ulatusid need aga 35 protsendini. Seoses sellega lõpetas Ertili masina-traktorijaam suviteraviljade külvi viis päeva varem kui Talitski masina-traktorijaam. Ertili masina-traktorijaamas künti kogu suviteraviljade jaoks ettenähtud pindala eelkoorijatega varustatud atradega, samal ajal kui Talitski masina-traktorijaamas viidi eelkoorijatega künd läbi ainult poolel pindalal. Talitski masina-traktorijaam rikkus 1953. aastal süstemaatiliselt agrotehnikat, ei pidanud kinni põllumajanduslike tööde täitmise tähtaegadest, lubas teostada külvi mittekonditsioonilise seemnega.

Selle tagajärjel said Talitski masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid möödunud aastal vähemalt

25 000—30 000 tsentnerit teravilja ja palju muid saadusi vähem kui Ertili masina-traktoriijaama poolt teenindatavad kolhoosid. Tuleb märkida, et ka Ertili masina-traktoriijaamas ei kasutatud ära kõiki viljakuse tõstmise ja teravilja kogusaagi suurendamise reserve.

Organisatsioonilise juhtimise erinev tase annab ennast tunda mitte ainult üksikute kolhooside ja masina-traktoriijaamade, vaid ka tervete rajoonide töötulemustele.

Toome näiteks andmed põllumajanduslike kultuuride viljakuse kohta Krásnodari krai Ust-Labini ja Tbilisi rajooni kolhoosides. Need rajoonid asuvad ühes ja samas mulla- ja geograafilises tsoonis ning neil on ühesugune põllumajandusliku tootmise mehhaniseerimise tase.

1953. aastal said Ust-Labini rajooni kolhoosid teravilja-kultuuride saaki keskmiselt 2,5 tsentnerit, päevalille — 4,4, maisi — 12,2 ja suhkrupeeti — 39 tsentnerit hektarilt rohkem kui Tbilisi rajooni kolhoosid.

Suuremad saagid Ust-Labini rajooni kolhoosides on seletatavad masina-traktoriijaamade parema tööga. Teraviljakultuuride külvi teostasid rajooni masina-traktoriijaamad peamiselt kitsarealisel ja ristikülvil, hästi oli organiseeritud külvide hooldamine. 1953. aastal anti kogu taliviljale pealtväetist. Vahelharitavad kultuurid — päevalill ja mais — külvati tunduvas ulatuses ruutpesiti, mis võimaldas mehhaniseerida kahes suunas ridadevahelist harimist.

Paremini organiseeritult teostati Ust-Labini rajoonis saagikoristamine. Toiduteraviljad koristati siin 12 päeva jooksul, Tbilisi rajoonis aga 18 päeva jooksul; päevalille koristamine kestis Ust-Labini rajoonis 8 päeva, Tbilisi rajoonis aga 18 päeva. Kõik see võimaldas Ust-Labini rajooni kolhoosidel saada rohkem teravilja, päevalille ja suhkrupeeti.

Võrdleme Stavropoli krai ja Rostovi oblasti masina-traktoriijaamade tööd, kus looduslikud ja ilmastikutingimused on peaaegu ühesugused.

Stavropoli krai ja Rostovi oblasti masina-traktoriijaamad on küllaldaselt varustatud tehnikaga, põhilised põllutööd kolhoosides on peaaegu täielikult mehhaniseeritud.

Vaatamata sellele, et Stavropoli krai masina-traktoriijaamad ja kolhoosid kaugeltki ei kasutanud ära kõiki võimalusi ja reserve viljakuse tõstmiseks, on mõne viimase aasta jooksul teraviljakultuuride saagid Stavropoli kraisis

umbes 1,5 korda suuremad kui Rostovi oblasti kolhoosides.

Teraviljakultuuride koristuspind ületas Rostovi oblasti kolhoosides 1953. aastal 65 protsendi võrra Stavropoli krai koristuspinna, kuid teravilja andsid Rostovi oblasti kolhoosid riigile ainult 9 protsenti rohkem kui Stavropoli kolhoosid.

Teraviljakultuuride pindala ühelt hektarilt andsid Stavropoli kolhoosid riigile 1,5 korda rohkem teravilja kui Rostovi oblasti kolhoosid. Sealjuures kindlustavad Stavropoli kolhoosid end täielikult seemnega ja annavad normipäevade eest teravilja tunduvalt rohkem.

Kui Rostovi oblasti masina-traktorijaamad ja kolhoosid oleksid kasvatanud kas või samasuguse saagi kui Stavropoli krai kolhoosid, siis oleksid nad täiendavalt saanud 65 miljonit puuda/teravilja.

Mispärast on siis Rostovi oblasti kolhoosid, asudes Stavropoli kolhoosidega peaaegu ühesugustes tingimustes, saanud aastast aastasse tunduvalt madalamad saagid kui Stavropoli krai kolhoosid? Vastuse sellele küsimusele võib saada masina-traktorijaamade töö analüüsimisel.

Rostovi oblasti masina-traktorijaamad on kasutanud tehnikat tunduvalt halvemini kui Stavropoli krai masina-traktorijaamad. 1953. a. kevadkülvi kõige pingerikkamatel päevadel ei täitnud Rostovi oblasti masina-traktorijaamade pooled traktoristid vahetusnorme, lasksid tekkida suuri traktorite seisakuid. 1953. a. augustis seisis Rostovi oblastis tehniliste rikete tõttu ja muudel põhjustel rohkem kui pool traktoripargist.

Organiseeritumalt ja väiksemate kadudega teostati Stavropolis saagikoristamine.

Toodud näited tõendavad, et kolhoosides saavutatud tööde mehhaniseerimise taseme juures oleneb saagi suurus eelkõige masina-traktorijaamade tööst, sellest, kuidas nad organiseerivad võitlust saagi eest, sellest, kuidas tootlikult kasutatakse masinaid, kuidas oskuslikult ja loovalt rakendatakse eesrindlikku agrotehnikat, kuidas kõrge on põllumajandusorganite poolt masina-traktorijaamade juhtimise tase.

NLKP Keskkomitee septembripileenumi otsus nõuab masina-traktorijaamadelt organisatoorse töö tõsisem parandamist kolhoosides, eriti mahajäävates kolhoosides, tehnika kõrgetootlikku kasutamist, uue, progressiivse sihikindlat

tootmise juurutamist, nõuab iga kolhoosi konkreetsete tingimuste põhjalikku tundmist ja kõigi reserve kasutamist põllumajanduslike kultuuride viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks.

Mis on eesrindlike masina-traktorijaamade edu aluseks? Missugused on nende töö iseloomulikud jooned?

Eesrindlike masina-traktorijaamade iseloomulikuks jooneks on organisatoorse töö kõrge tase kolhoosides, kõrge tehniline kultuur, traktorite ja masinate oskuslik kasutamine. Traktorite seisakud on viidud siin miinimumini, vahetusnorme täidab traktoristide valdav enamus, hästi on organiseeritud brigaadide tehniline teenindamine. Neis masina-traktorijaamades töötatakse pidevalt ja oskuslikult mehhanisaatorite kaadriga, organiseeritakse tema kvalifikatsiooni tõstmist, kasvatatakse traktoriste, brigadire, kombainereid ja teisi töötajaid suure saagi saamise eest vastutuse tundmise vaimus.

Eesrindlike masina-traktorijaamade agronoomiline personal on peensusteni tundma õppinud teenindatavate kolhooside põllumajandusliku tootmise tingimusi, on loobunud agrotehnika šabloonilisest ning formaalsest rakendamisest ja otsib pidevalt uusi teid ja vahendeid saakide lakka matuks tõusuks.

Eesrindlike masina-traktorijaamade töötajaile on omane uue tunne, tõeline novaatorlus. Võitluses viljakuse tõstmise eest rakendavad nad edukalt eesrindlike agrotehnilisi võtteid, kasutavad loovalt teaduse saavutusi ja eesrindlike kogemusi.

Eesrindlikud masina-traktorijaamad näitavad üles suurt hoolitsust selle eest, et nende tööpiirkonnas ei oleks maha jäävaid kolhoose, et kindlustataks hektari tulukuse kasv, et suureneks kolhooside ühismajapidamine ja sel alusel tõuseks kolhoosnike materiaalne heaolu.

Eesrindlike masina-traktorijaamade edusammud on masina-traktorijaamade ja kolhooside kooskõlastatud töö tulemus. Vastastikuste kohustuste täitmine on siin juba ammu saanud vankumatuks seaduseks. Eesrindlikes masina-traktorijaamades rajanevad suhted kolhoosidega mitte vigade ja puuduste vastastikusel andestamisel, vaid nende julgel ja teraval paljastamisel, selleks et neid puudusi ja vigu kiiresti ning edukalt kõrvaldada.

Eesrindlike masina-traktorijaamu on igas vabariigis, oblastis ja kraisis. Nende edusammud ei ole mingisuguste

«tootmisalaste saladuste» või eriliste töötingimuste tagajärjeks. Eesrindlaste töönäitajad on kättesaadavad igale masina-traktorijaamale. Kuid selleks tuleb kõik masina-traktorijaamade töötajad kaasa tõmmata võitlusele töö parandamise eest, tugevdada juhtiva ja insener-tehnilise kaadri organiseerivat osa.

Meie ei või praegu rahulduda ainult üksikute eesrindlaste edusammude loendamisega. Selleks, et luua meie maal tõeline toiduainete küllus, selleks, et tegelikult tõsta veelgi kõrgemale kolhoosnike materiaalse heaolu tase, peame me saavutama kõigi masina-traktorijaamade, kõigi kolhooside tõstmise eesrindlaste tasemele.

TERAVILJA JA KÕIGI PÖLLUMAJANDUSLIKE KULTUURIDE TOOTMISE EDASINE SUURENDAMINE ON MASINA-TRAKTORIJAAMADE PEAMINE ÜLESANNE

Partei ja valitsuse poolt püstitatud rahvatarbeesemete tootmise järsu tõusu üldrahvaliku ülesande täitmine nõuab kõigi põllumajanduslike kultuuride tootmise ja eelkõige teravilja tootmise edasist suurendamist. Selle peamiseks teeks on olnud ja jääb viljakuse tõstmine. Sotsialistlik majandussüsteem on loonud võimaluse saada igal aastal suuri ja püsivaid saake. Seda tõendab rohkearvuliste eesrindlike kolhooside ja masina-traktorijaamade praktika, kes saavad meie maa kõige erinevates tsoonides aastast aastasse suuri saake. Ülesanne seisab selles, et laialdaselt levitada ja juurutada eesrindlike kolhooside ja masina-traktorijaamade kogemusi kõigis majapidamistes, muuta eesrindlaste saavutused kõigi kolhooside ja masina-traktorijaamade omanduseks, otsustavalt parandada põllumajanduslike kultuuride viljelemise agrotehnikat.

Kogu põllumajandusliku tootmise aluseks on teraviljamajandus. NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum arutas igakülgsest meie maa teraviljamajanduse olukorra küsimust ja määras kindlaks ülesanded teravilja tootmise edasise tunduva suurenemise alal.

Pleenum märkis ära, et praegu olemasolev teravilja tootmise tase nii kogutoodangu kui ka selle kaubalise osa poolest ei kata rahvamajanduse kasvavaid vajadusi. On tekkinud olukord, kus riigi käsutusse minev viljakogus ei vasta vilja kulutamise kasvule.

See viljakogus, mis jääb kolhoosidesse pärast seda, kui

nad on oma riiklikud kohustused täitnud, ei kata kõiki kolhooside ühismajapidamise vajadusi. Paljudes kolhoosides antakse normipäevade eest ikkagi veel vähe vilja. Kolhoosidesse jääb vähe järele söödateravilja, ilma milleta on ühisloomakasvatuse järsk tõus ja tema produktiivsuse tõstmine võimatud.

Rohkesti teravilja läheb vaja rea tähtsate tehniliste kultuuride kasvatamisele spetsialiseerunud rajoonide varustamiseks viljaga, samuti ka linnalähedaste rajoonide jaoks, kus on kõrgesti arenenud kartuli, köögivilja ja piimasaaduste tootmine.

Peale selle peab meie riigil olema soliidne riiklik teravilja reserv, selleks et kindlustada end igasuguste juhuste eest; samuti peab tal olema võimalus laiendada teravilja ekspordi.

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum märkis ära tõsised puudused meie maa teraviljamajanduse arendamisel ja tõi esile teravilja tootmise mahajäämise peamised põhjused.

Pleenumi otsuses on märgitud: «Üheks peapõhjuseks, miks on tekkinud mittevastavus teravilja tootmise arendamise taseme ning elanikkonna ja rahvamajanduse kasvavud viljavajaduse vahel, on jämedad vead, mida on teinud NSV Liidu Riiklik Plaanikomitee, NSV Liidu Põllumajanduse Ministerium ja NSV Liidu Sovhooside Ministerium külvipinna planeerimisel, eriti teraviljakultuuride ja heina külvipinna planeerimisel. Selle tõttu, et maaviljeluse heinaväljasüsteemi on rakendatud šablooniliselt, arvestamata meie maa eri tsoonide iseärasusi, on vähenedud teravilja külvipind Ukrainas, Põhja-Kaukaasia, Volgamaa ja keskmustmullavööndi rajoonides.

Niisugune väär planeerimise praktika on meie maa teraviljamajanduse arenemisele tekitanud suurt kahju.»

Meie maal on üksikute rajoonide looduslikud ja majanduslikud tingimused niivõrd mitmekesised, et on võimatu kõikjal põllumajanduslikus tootmises rakendada mingit ühtset agrotehniliste abinõude süsteemi. Seda on NSV Liidu Põllumajanduse Ministerium ja kohalikud põllumajandusorganid oma praktilises töös halvasti arvestanud.

Viimastel aastatel on reas meie maa lõuna- ja kagu-rajoonides tunduvalt laiendatud mitmeaastaste heintaimede külvi teraviljakultuuride külvipindade vähendamise

arvel. Ometi näitab nende rajoonide kolhooside ja masina-
traktorijaamade praktika, et niisugune teraviljakultuuride
vähendamine on viinud mitte ainult teravilja tootmise
kahanemisele, vaid ka söödaressursside vähenemisele kol-
hoosides, sest mitmeaastased heintaimed on aastast aas-
tasse andnud madalaid saake.

Nii näiteks niideti 1952. aastal Kasahhi NSV Akmo-
linski oblasti kolhoosides 87 000-lt hektarilt mitmeaastast
heina. Heina kogusaak oli 270 000 tsentnerit, see tähendab
3 tsentnerit igalt hektarilt. Saraatovi oblastis ei saadud
aastail 1950—1953 üle 15 000 hektari suuruselt pindalalt
keskmiselt rohkem kui 7,4 tsentnerit mitmeaastast heina
igalt hektarilt. Tulemuseks oli, et mitmeaastaste heintai-
mede alla võetud suurtelt pindaladelt ei saanud paljud
nende rajoonide kolhoosid ei heina ega teravilja.

«Rohkem kui viisteistkümme aastat külvame me mit-
meaastasi heintaimi,» kirjutab Altai krai Uglovskoje
rajooni Vorošilovi-nimelise kolhoosi esimees sm. Noskov,
«selleks on kulutatud kümned tuhanded rublad, heina aga
ei ole. Tuleb välja, et me rakendasime maaviljeluse heina-
väljasüsteemi šablooniliselt, ja kolhoos sellest muidugi
mõista kasu ei saanud. Säärane on olukord mitte ainult
meil, vaid ka mujal Altai krai stepirajoonides — mitme-
aastaste heintaimede põldudel ei kasva kultuurheinad,
vaid umbrohi.»

Vead mitmeaastaste heintaimede külvi planeerimises
tekkisid NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi ja koha-
like põllumajandusorganite ebakriitilise suhtumise taga-
järjel maaviljeluse heinaväljasüsteemisse. Seda rakendati
kõigis meie maa rajoonides, ilma et oleks arvestatud
konkreetsed tingimusi.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee
pleenum seadis ülesande: järsult suurendada toiduvilja,
söödavilja, tangu- ja kaunvilja tootmist, selleks et suure-
dada vilja riiklikku varumist ja kokkuostu lähematel aas-
tatel 1953. aastaga võrreldes 35—40 protsendi võrra.

Teravilja tootmise suurendamine meie maal peab toi-
muma kahes liinis — kõigis meie maa rajoonides tera-
viljakultuuride viljakuse tõstmise liinis ja külvipindade
laiendamise liinis. Selleks on meil olemas kõik võima-
lused.

Meie maa ida- ja kagurajoonides on suured massiivid

ülesharimata viljakaid mustmulla- ja kastanmullamaid, kus võib saada suuri saake ilma suurte lisakapitaalmahustusteta.

NLKP Keskkomitee pleenum seadis NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumile, NSV Liidu Sovhooside Ministeeriumile, Kasahstani, Siberi, Uraali, Volgamaa ja Põhja-Kaukaasia partei-, nõukogude ja põllumajandusorganitele, nende rajoonide masina-traktorijaamadele, kolhoosidele ja sovhoosidele väga tähtsa riikliku ülesande: laiendada aastail 1954—1955 teraviljakultuuride külvipinda jäät- ja uudismaade ülesharimise arvel vähemalt 13 miljoni hektari võrra ja saada 1955. aastal nendelt maadelt 1100—1200 miljonit puuda vilja, sealhulgas 800—900 miljonit puuda kaubavilja.

Seltsimees Hruštšov märkis õigesti oma ettekandes NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenumil, et uudismaade ülesharimise kavandatud programmi võib pidada võrdseks ühe kõige suurema üritusega, mida meie rahvas kommunistliku partei juhtimisel on teostanud.

Selleks et endale ette kujutada, kuivõrd grandioosne oma ulatuselt on uudis- ja jäätmaade ülesharimise ülesanne meie maa ida- ja kagurajoonides, on küllalt, kui öelda, et ülesharitav pindala ületab peaaegu kaks korda niisuguse maa nagu Inglismaa kogu külvipinna. Uutele maadele külvatakse 1955. aastal niipalju nisu, kuipalju külvavad kõiki teraviljakultuure niisugused maad nagu Austria, Lääne-Saksamaa, Belgia, Taani ja Itaalia üttekokku.

1954. aastal võtavad Siberi, Kasahstani, Uraali, Volgamaa ja Põhja-Kaukaasia kolhoosid kasutusele 1 800 000 hektarit uudis- ja jäätmaid ning külvavad neile teraviljakultuure. Peale selle külvavad nende rajoonide sovhoosid käesoleval aastal 500 000 hektarile. Põhilisele osale neist maadest külvatakse kõige väärtuslikumat toiduviljakultuuri — suvinisu.

Pärast külvi lõpetamist, suvekuudel, valmistavad nende rajoonide masina-traktorijaamad, kolhoosid ja sovhoosid uudis- ja jäätmaid ette järgneva, 1955. aasta külviks. Lühikese aja jooksul teostatakse neis meie maa rajoonides kesaküüdi ja varajast sügisküüdi rohkem kui 10 miljoni hektari ulatuses.

Siberi ja Kasahstani eesrindlike kolhooside ja sovhooside paljuaastased kogemused näitavad, missuguseid

suuri suvinisu ja teiste teraviljakultuuride saake võib saada uudis- ja jäätmaadel.

Nii näiteks külvati 1948. aastal Altai krai Marušinski rajooni Molotovi-nimelises kolhoosis suvinisu 400 hektarile uudismaale. Igalt hektarilt saadi 25 tsentnerit suvinisu. Sama rajooni kolhoosis «Putj Kommunizma» saadi 1952. aastal 200 hektari suuruse uudismaa igalt hektarilt 32 tsentnerit nisu. Altai krai Zavjalovo rajooni kolhoosis «Putj k Kommunizmu» künti üles ligi 200 hektarit väikese produktiivsusega kopeleid. Hoolimata põuasest suvest sai kolhoos sellelt pindalalt 1953. aastal 20 tsentnerit hirssi igalt hektarilt.

Kasahhi NSV Koksjetavi oblasti Ruzajevka rajooni Molotovi-nimelises kolhoosis saadi 1953. aastal uudismaadelt 24—27 tsentnerit nisu igalt hektarilt.

Määratu suured uudismaa pindalad asuvad tavaliselt väheasustatud rajoonides. Selleks et neid üles harida, on vaja rohkesti traktoreid ja masinaid, on vaja sellele tööle kaasa tõmmata palju inimesi.

Uute maade ülesharimisel täidetakse kõik tootmisprotsessid — mullaharimine, külv, saagi koristamine ning selle vedu riiklikesse ja kolhoosiladudesse — võimsa tehnika abil.

1954. aastal on ette nähtud suunata nende rajoonide masina-traktorijaamadesse ja sovhoosidesse, kus tuleb üles harida uudismaid, rohkem kui 120 000 traktorit (ümberarvestatult 15-jüulisteks), 10 000 kombaini, vajalikul hulgal atru, kultivaatoreid, ketasäkkeid, külvimasinaid ning teisi masinaid ja seadmeid.

Nõukogude riigi rajaja Vladimir Iljitš Lenin unistas nõukogude võimu olemasolu esimestel aastatel sajast tuhandest traktorist, mis võiksid aidata talurahval talupoegade väikekaubamajanduselt üle minna kollektiivsele suurmajapidamisele. Sel ajal oli see vaid unistus. On möödunud kolmkümmend aastat, ja Nõukogudemaa on võimeline suunama ühe aasta jooksul uudismaade ülesharimisele rohkem kui 120 000 traktorit.

Uudis- ja jäätmaade ülesharimine on kogu meie rahva edasilükkamatu ülesanne. Sellest võtavad aktiivselt osa mitte ainult siberlased, uraallased, kasahstanlased ja volgamaalased, vaid ka Vene NFSV kesk- ja lõunaoblastite, Ukraina ja Valgevenemaa mehhanisaatorite kaader, spetsialistid, insener-tehnilised töötajad. Uute maade üleshari-

mise tööde teostamine vajab suurel hulgal kvalifitseeritud kaadrit. Reas Siberi ja Kasahstani rajoonides seda kaadrit ei jätku.

Partei pöördus meie maa põllumajanduse mehhanisaatorite, kommunistlike noorte ja noorte poole üleskutsega sõita tööle nende ida- ja kagurajoonide masina-traktorijaamadesse ja sovhoosidesse, kus haritakse üles uusi maid. Sellele partei üleskutsesele vastasid sajad tuhanded kodumaa noored patrioodid, kes avaldasid soovi vabatahtlikult sõita alaliselt elama rajoonidesse, kus haritakse üles uudismaid, ja aidata oma isikliku tööga luua nõukogude rahvale toiduainete küllus. Selles ürituses ilmutasid algatust Nõukogude Liidu pealinna — Moskva ja teiste meie maa suurte tööstuskeskuste kommunistlikud noored ja noored. Rohkem kui 80 000 agronoomi, inseneri ja mehhanisaatorit on juba sõitnud Siberi ja Kasahstani rajoonidesse ning asunud tööle masina-traktorijaamades ja sovhoosides.

Partei ja valitsus loovad materiaalsed, tehnilised ja muud tingimused selleks, et edukalt üles harida uusi maid. Kuid oleks ebaõige arvata, et uudis- ja jäätmaade ülesharimine toimub ilma raskusteta. Põllumajanduse töötajate ette seatud ülesande edukas lahendamine nõuab kõrget organiseeritust, pingerikast tööd ja bolševistlikku tahet. Edu uute maade ülesharimisel oleneb suuresti mehhanisaatorite töö õigest organiseerimisest ja masina-traktoripargi kõrgetootlikust kasutamisest.

Üle kümne miljoni hektari uute maade ülesharimine meie maa idarajoonides on ainult töö alguseks külvipindade edasise laiendamise alal. Meie maa teiste rajoonide, eriti kesk-mittemustmullavööndi rajoonide ette on püstitatud ülesanne samuti tunduvalt laiendada külvipindu kasutamata maade, väikese produktiivsusega heina- ja karjamaade üleskündmise ning võsastike puhastamise ja soode kuivendamise arvel.

Nende tööde teostamine võimaldab lähemal aastail viia täiendavalt põllumajanduslikku käibesse viljarikkaid maid, laiendada teraviljakultuuride, köögivilja, kartuli ja sööda-kultuuride külvipinda meie maa tihedalt asustatud rajoonides, kus on olemas kõrgelt arenenud tööstus, ja tänu sellele tunduvalt parandada linnade ja tööstuskeskuste elanikkonna varustamist värske köögiviljaga, kartuli, piima ja lihaga.

Kolhooside külvipindade laiendamiseks on otstarbekohane võtta eelkõige kasutusele maid, mis ei vaja puhastamist, juurimist ega kuivendamist. Paljudes kolhoosides on olemas väikese produktiivsusega heina- ja karjamaid, mida võib edukalt ja loomakasvatust sugugi kahjustamata üles künda ja külvide alla kasutusele võtta, mis võimaldab teravilja- ja söödakultuuride tootmist suurendada.

Peaaegu igas kolhoosis on rohkesti olemas majandite ja farmide juures olevaid hooletusse jäetud maatükke, kasutamata kõnnumaid. Külvipindade edasise laiendamise ülesanne nõuab nende maade täielikku ülesharimist. Masina-traktorijaamad peavad kolhoose selles töös abistama. Majandite ja farmide juures asuvaile maatükkidele on otstarbekohane paigutada söödakultuuride külve, vabastades seega põllukülvikordades pindala teraviljakultuuride külvide laiendamiseks.

Tunduvalt võib laiendada teraviljakultuuride külvipindu Kesk-Aasia ja Lõuna-Kasahstani kolhoosides. Selleks tuleb kasutada mitteniisutatavaid ja tinglikult niisutatavaid tühje maid.

Külvipindade suurendamise tõsiseks reserviks on osa puhaskesade asendamine kultuuridega kesadega, mida võib edukalt teostada paljudes niisutatava tsooni kolhoosides. Masina-traktorijaamade töötajad peavad aitama kolhoosidel välja selgitada kõik kasutamata maad ja võtma tarvitusele abinõud nende ülesharimiseks.

Kõige lühema aja jooksul tuleb likvideerida mahajäämine söödateraviljakultuuride — maisi, odra ja kaera tootmises. Erilist tähelepanu tuleb pöörata maisi tootmise laiendamisele. Maisi külvi terade jaoks võib ja tuleb laiendada kõigis Ukraina NSV oblastites, Põhja-Kaukaasias, Moldaavias, samuti keskmustmullaoblastites ja Volgamaal. Maisi külv silo jaoks peab ulatuslikult levima peaaegu kõigis meie maa rajoonides, kaasa arvatud mittemustmulla-vöönd, Uraal, Siber, samuti Põhja-Kasahstan.

Meie maa eesrindlike kolhooside praktika on veenvalt näidanud, et kui peetakse kinni agrotehnika põhinõuetest ja rakendatakse ruutpesiti külviviisi, siis võib igal aastal saada suuri maisisaake. 1953. aastal, võrdlemisi ebasoodsate meteoroloogiliste tingimuste juures, andis Dnepropetrovski oblasti Novo-Moskovski rajooni Tškalovi-nimelises kolhoosis 130-hektarisele pindalale ruutpesiti külvatud mais traktorikultivaatoritega kahes suunas hari-

mise tulemusel 45 tsentnerit teravilja igalt hektarilt. Naab-
ruses asuvas Gorki-nimelises kolhoosis, kus rakendati
tavalist reaskülvi ega teostatud kahes suunas harimist, oli
maisi hektarisaak kõigest ainult 16 tsentnerit. Ruutpesiti
külvi viisi rakendamise tulemusel kulutati Tškalovi-nimeli-
ses kolhoosis 100 tsentneri maisi kasvatamiseks 102 nor-
mipäeva, Gorki-nimelises kolhoosis aga 320 normipäeva.

Masina-traktorijaamad peavad aitama kolhoosidel juuru-
tada maisi ruutpesiti külvi viisi, mehhaniseerida kahes suu-
nas harimist, parandada maisi seemnekasvatust ja järsult
laiendada hübriidseemnetega külvi.

Meie maa on maailmas esikohal toorpuuvilla viljakuse
poolest. Paljud kolhoosid ja masina-traktorijaamad on
omandanud suuri kogemusi suurte ja püsivate puuvilla-
saakide kasvatamisel. Rohkem kui 300 puuvilla kasvatavat
kolhoosi koguvad igal aastal igaüks 30—40 tsentnerit
toorpuuvilla hektarilt, paljud brigaadid ja lülid aga 50—60
tsentnerit. Usbeki NSV Taškendi oblasti Oktjabrski
rajooni Kaganovitši-nimeline kolhoos sai 1953. aastal
1313-hektariselt pindalalt 38 tsentnerit toorpuuvilla igalt
hektarilt. Selles kolhoosis sotsialistliku töö kangelase
sm. Mirzajevi brigaadis koguti 44,5 tsentnerit puuvilla hek-
tarilt. Kolhoosid, keda teenindavad Usbeki NSV Denau
rajooni masina-traktorijaamad, andsid 12 885 hektari suu-
ruselt pindalalt riigile keskmiselt 34 tsentnerit toorpuu-
villa igalt hektarilt.

Tadžiki NSV Regari rajooni Kirovi-nimeline kolhoos
andis 1953. aastal riigile 1185 hektari suuruselt pindalalt
36 tsentnerit toorpuuvilla igalt hektarilt. Selle kolhoosi selt-
simeeste Holovi ja Baltajevi brigaadid kogusid 47 tsent-
nerit toorpuuvilla igalt hektarilt.

Kahekordse sotsialistliku töö kangelase Anarov Ali bri-
gaad Kirgiisi NSV Oši oblasti Aravani rajooni Molotovi-
nimelisest kolhoosist saab brigaadile kinnistatud 60 hek-
tari suuruselt maatükilt aastast aastasse 50—60-tsentne-
rise puuvillasaagi igalt hektarilt.

Eesrindlike puuvillakasvatuserajoonide töö kogemuste
põhjal on eriti selgesti näha masina-traktorijaamade
otsustav osa suurte saakide saamisel. Suuri puuvillasaake
on saadud seal, kus on kindlustatud põhiliste tööde täielik-
mehhaniseerimine puuvillakasvatuses, traktoritööde õige-
aegne teostamine, kusjuures peetakse rangelt kinni kvali-
teedi nõuetest.

Võib tuua näiteks Usbeki NSV I. Sahrisjabzi masina-traktorijaama töö. Selle masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid saavutasid puuvilla viljakuse tõusu 22 tsentnerilt 1951. aastal 31,5 tsentnerini 1952. aastal ja täitsid edukalt oma puuvilla riiklikud müügikohustused 1953. aastal. Selle masina-traktorijaama poolt teenindatavate kolhooside sissetulekud kasvasid 59 miljonilt rublalt 1951. aastal 74 miljoni rublani 1952. aastal.

Omistades suurt tähtsust puuvillakasvatuse edasiarendamisele, seadis NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum ülesande: viia lähemate aastate jooksul läbi puuvilla külvipindade tunduv laiendamine, puuvilla viljakuse ja kogusaagi suurendamine Kesk-Aasia ja Taga-Kaukaasia vabariikide niisutatavate rajoonide kolhoosides ja sovhoosides ning Kasahstanis, samuti sellele kultuurile soodsamates Ukraina NSV, Vene NFSV lõunarajoonides ning Moldova NSV-s. Pleenum kohustas NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumi, NSV Liidu Sovhooside Ministeriumi, Kesk-Aasia, Taga-Kaukaasia ja Lõuna-Kasahstani oblasti puuvillakasvatusrajonide kohalikke partei- ja nõukogude organeid saavutama kõigis puuvilla kasvatavates kolhoosides aastate 1954—1958 jooksul puuvilla-lutserni külvikordade sisseseadmine ja kasutuselevõtmine ning rakendada laialdaselt põllumajanduslike kultuuride kastmise täiuslikumaid meetodeid.

Praegusel ajal saavad kastetava puuvillakasvatuse vabariikides umbes üks kolmandik kõigist puuvilla kasvatavatest kolhoosidest vähem kui 15 tsentnerit puuvilla hektarilt, ja rohkem kui 20 protsenti kolhoosidest — 15—20 tsentnerit igalt hektarilt. Eriti mitterahuldav on puuvillakasvatuse arendamise olukord Kasahhi NSV-s, kus puuvilla viljakus paljude aastate jooksul ei ületa keskmiselt 11—13 tsentnerit hektarilt.

Äärmiselt aeglaselt kasvab puuvilla tootmine Kirgiisi NSV-s, kus puuvilla viljakus kolme aasta jooksul seisab ühel ja samal tasemel. Ebarahuldavalt kasutatakse puuvilla tootmise edasise suurendamise võimalusi Turkmeeni NSV Tašausi oblastis, Kara-Kalpak ANSV-s, Usbeki NSV Horesmi, Samarkandi ja Fergana oblastis.

Peamiseks madalate saakide saamise põhjuseks neis rajoonides on kolhooside ebarahuldav teenindamine masina-traktorijaamade poolt. Nad abistavad puudulikult kolhoose nende organisatsioonilisel ja majanduslikul tugev-

damisel, kasutavad ebarahuldavalt olemasolevaid mehhanisme edasilükkamatute tööde õigeaegseks teostamiseks puuvillakasvatuses. Puuvilla koristamisega viivitamise tagajärjel nurjub tavaliselt paljudes kolhoosides sügiskünd, sooldunud maade uhtmine ja sügis-talvised maaparandustööd. Puuvilla külvi teostatakse 8—10 päeva asemel kuul ja rohkem, sageli halvasti ettevalmistatud maadele; suure hilinemisega teostatakse ka niisugused tähtsad tööd, nagu harvendamine, esimene ridadevaheline harimine.

Teatavasti on puuvillakasvatuse kõige pingelisemaks tööperioodiks koristamine. Nõukogude riik on puuvillakasvatuse rajoonide masina-traktorijaamad varustanud suure hulga puuvillakoristusmasinatega. Kuid neid masinaid kasutatakse enamikus masina-traktorijaamades halvasti.

Samal ajal saavutavad masinaga koristamise eesrindlased, kasutades oskuslikult puuvillakoristusmasinaid, häid tulemusi. 1953. aastal täitsid Usbeki NSV 2. Karši, 1. Šahrisjabzi, 5. Mirzatšuli masina-traktorijaam juba esimese koristamise ajal puuvilla masinaga koristamise plaani. Keskmise toorpuuvilla saak masinaga koristamisel ühelt hektarilt oli 1. Šahrisjabzi masina-traktorijaamas näiteks esimesel koristamisel 15,8 tsentnerit.

Puuvillakasvatuse rajoonide masina-traktorijaamad töötajate ülesanne seisab selles, et järsult parandada puuvillakoristusmasinate kasutamist, julgemini ja ulatuslikumalt juurutada nende eesrindlaste kogemusi, kes koristavad puuvilla masinaga.

Paljudes niisutatava maaviljeluse rajoonides lubatakse vee ebamajanduslikku kulutamist niisutamisel, puudub võitlus veekadude vastu kanalites ja niisutusvõrgus. Selle tagajärjel niisutatavad maad soostuvad ja soolduvad, ning suured pindalad langevad põllumajanduslikust käibest välja. Ainuüksi Kasahhi NSV Lõuna-Kasahstani oblasti Pahta-Aralski rajoonis on sooldunud ja soostunud rohkem kui 12 000 hektarit viljarikkaid maid, kus mõned aastad tagasi puuvillakasvatajad said suuri saake.

Samadel põhjustel ei kasutata suuri niisutatavaid pindalasid kastetavate külvide ja istutuste alla Aserbaidžani NSV-s, Turkmeeni NSV-s, Usbeki NSV-s ja teistes vabariikides, kus on olemas niisutatavaid maid. Üldse ei kasutatud 1953. aastal Kesk-Aasia, Taga-Kaukaasia puuvilla-

kasvatuse rajoonides ja Lõuna-Kasahstanis rohkem kui 900 000 hektarit maid, kus on olemas niisutusvõrk.

Partei ja valitsus on välja töötanud konkreetse programmi puuvillakasvatuse arendamiseks Usbeki NSV-s ja Turkmeeni NSV-s aastail 1954—1958. NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee seadsid Usbeki NSV kolhooside, masina-traktorijaamade ja sovhooside ette ülesande suurendada puuvilla tootmist aastail 1954—1958 vähemalt 1,8 miljoni tonni võrra ja viia toorpuuvilla kogusaak 1958. aastal 4 200 000 tonnini, puuvilla viljakus keskmiselt vabariigi kohta aga 29 tsentnerini hektarilt.

Turkmeeni NSV kolhoosid, masina-traktorijaamad ja sovhoosid on kohustatud viima 1958. aastal puuvilla külvipinna 230 000 hektarini, viljakuse — 27 tsentnerini hektarilt ja toorpuuvilla kogusaagi — 621 000 tonnini.

Selle programmi täitmiseks on partei ja valitsuse otsustes ette nähtud rida abinõusid uute maade ülesharimise, põllumajanduslike tööde mehhaniseerimise taseme tõstmise ja kaadri ettevalmistamise alal. Aastail 1954—1958 tuleb läbi viia veemajanduslikke töid, mis kindlustavad niisutatavate maade pindala suurenemise Usbeki NSV kolhoosides ja sovhoosides 1952. aastaga võrreldes 600 000 hektari võrra ja Turkmeeni NSV-s 1953. aastaga võrreldes 112 000 hektari võrra.

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum märkis ära lubamatut mahajäämist ja laokilolekut kiulina ja kanepi kasvatamise alal. Enamikus lina kasvatavate oblastite ja vabariikide kolhoosides on linaaagid endiselt madalad, linaaaduste varumise plaane ei täideta ja kolhoosid ei varusta end oma seemnega. Kolme viimase aasta jooksul on lina külvipind 35 protsendi võrra vähenenud. Linakiu kogusaak ei kata tööstuse vajadusi toorlina järele.

Linakasvatuse mahajäämise tõsiseks põhjuseks on kiulina kasvatamise madal agrotehnika, samuti puudused koristamise organiseerimisel. Kiulina koristamine, mis nõuab suurt töökulu, langeb ajaliselt kokku teraviljakultuuride koristamise, taliviljakülvi ja rea teiste edasilükkamatute töödega. Et lina õigeaegselt koristada, tuleb järele tõsta tema kitkumise ja masindamise mehhaniseerimist, parandada masina-traktorijaamades olemasolevate linakoristusmasinate kasutamist.

Sealjuures kasutatakse suurt linakoristusmasinate parki äärmiselt halvasti. Selle tõttu teostatakse kiulina kitkumine, masindamine ja laotamine tavaliselt suure hiline misega. Palju laotatud lina ei korjata laotusplatsilt üles ja jäetakse talveks lume alla. Halvasti on organiseeritud kiulina esialgne töötlemine.

Väga halb on olukord kiulina tootmisega Velikije Luki, Molotovi, Kirovi, Gorki, Kostroma, Smolenski, Jaroslavli ja Kaluuga oblastis, Krasnojarski ja Altai krais, Mari ANSV-s ning Leedu NSV-s.

Meie maa linakasvatuse rajoonide masina-traktorijaamad ja kolhoosidel on olemas kõik tingimused selleks, et lühikese ajaga likvideerida mahajäämine kiulina tootmises. Selleks on vaja levitada linakasvatuse eesrindlaste kogemusi, keda leidub igas lina kasvatavas oblastis ja vabariigis.

Paljud rajoonid ja kolhoosid on saavutanud häid näiteid kiulina tootmisel. Nii näiteks kogus Valgevene NSV Mogiljovi oblasti Kirovi rajooni kolhoos «Rassvet» 1953. aastal kogu kiulina külvipinnalt (umbes 500 hektarilt) 6,2 tsentnerit linakiudu ja 4 tsentnerit linaseemet igalt hektarilt. Riigile antud kiulinasaaduste eest sai kolhoos «Rassvet» 1953. aastal ainuüksi rahas 6,5 miljonit rubla, s. o. umbes 13 000 rubla igalt kiulina külvihektarilt. Vastastikuse müügi korras sai kolhoos «Rassvet» antud linasaaduste eest riigilt 5530 tsentnerit nisu, 138 tsentnerit taimeõli, 450 tsentnerit õlikooke.

Kalinini oblasti Bežetski rajooni kolhoosid andsid 1952. aastal 7802 hektarilt keskmiselt 3,7 tsentnerit linakiudu igalt hektarilt. Keskmise rahaline sissetulek antud kiulinasaaduste eest tervikuna rajooni kohta oli rohkem kui 5000 rubla igalt hektarilt, rajooni üksikud kolhoosid said aga 20 000 rubla ja rohkem igalt hektarilt.

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum kohustas NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumi, samuti lina ja kanepi tootvate oblastite kohalikke partei-, nõukogude ja põllumajandusorganeid tarvitusele võtma abinõud kiulina ja kanepi külvipindade tunduvaks laiendamiseks ning nende kultuuride viljakuse tõstmiseks.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee määruses «Abinõudest linakasvatuse arendamiseks ning kolhooside ja kolhoosnikute materiaalse huvi suurendamiseks lina ja kanepi tootmise vastu» on kindlaks määratud põhilised ülesanded kiulina ja kanepi tootmise arendamisel

ning abinõud, mis peavad kindlustama põhjaliku murrangu nende põllumajandusharude arendamisel. Põhilisteks ülesanneteks kiulina ja kanepi tootmise suurendamisel on nende kultuuride külvipindade tunduv laiendamine ja viljakuse kasv, toodangu kaubalisuse ja kvaliteedi tõstmine. Kiulina külvipind peab kasvama 1957. aastal kuni 2 miljoni hektarini.

Nende ülesannete lahendamiseks tuleb tunduvalt tugevdada lina ja kanepi tootmise mehhaniseerimist, parandada nende kultuuride esialgset töötlemist. Määruses on ette nähtud lina- ja kanepitehaste, linavarte tööstusliku töötlemise ja lina peksmise tsehhide ulatuslik ehitustöö. Lähema 2—3 aasta jooksul tuleb kindlustada kogu leotatud ja leotamata lina- ja kanepivarte kaubalisest saagist vähemalt 90 protsendi töötlemine lina- ja kanepitehastes.

Määratu suur tähtsus on tarvituselevõetud abinõudel kolhoosnikute materiaalse huvi suurendamiseks lina ja kanepi tootmise vastu. 1. juulist 1954 on ette nähtud tõsta kiulinaseemne varumishinnad 70 protsendi ja kanepiseemne varumishinnad 50 protsendi võrra. On tõstetud kolhoosidele väljaantavate rahaliste avansside suurust 15 protsendilt 30 protsendini kontraheeritud seemne ja toorainete maksumusest. Kolhoosidele on soovitatud normipäevade alusel välja jaotada lina ja kanepi kontraheerimislepingute järgi saadavatest rahalistest avanssidest kuni 50 protsenti.

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum võttis vastu otsuse suhkrupeedi tootmise tunduva suurendamise kohta. Sel eesmärgil tuleb lähema 2—3 aasta jooksul laiendada suhkrupeedi külvipinda rajoonides, kus on kõige soodsamad tingimused selle kultuuri kasvatamiseks, vähemalt 300 000 hektari võrra.

Meie maal on rohkesti kolhoose, masina-traktorijaamu ja isegi terveid rajooni, kes igal aastal saavad suuri suhkrupeedisaake — 300—350 tsentnerit hektarilt.

Suuri ja püsivaid saake saab Lenini ordenit kandev Orinini masina-traktorijaam Hmelnitski oblastis. Selle masina-traktorijaama poolt teenindatavais kolhoosides on kõik suhkrupeedi külvi-, hooldamis- ja koristustööd täielikult mehhaniseeritud. 1953. aastal saadi Orinini masina-traktorijaama tööpiirkonna kolhoosides 1585 hektari suuruselt pindalalt 317 tsentnerit suhkrupeedisaaki igalt hektarilt. Suhkrupeedi varumise plaan täideti 145-protsendiliselt.

Krasnodari krai Gulkevitši rajooni Molotovi-nimeline kolhoos, keda teenindab Sokolovski masina-traktorijaam, parandab iga aastaga suhkrupeedi kasvatamise agrotehnikat ja saab suuri saake. 1950. aastal kogus kolhoos 167 tsentnerit suhkrupeedi hektarilt, 1951. aastal — 274, 1952. aastal — 280 ja 1953. aastal — 322 tsentnerit hektarilt. Üksikud selle kolhoosi brigaadid ja lülid said 340—360-tsentnerise hektarisaagi.

Tänu suurtele saakidele on Molotovi-nimeline kolhoos tunduval määral suurendanud suhkrupeedi kasvatamisest saadavaid rahalisi sissetulekuid. Kui kolhoos sai 1950. aastal suhkrupeedi külvipinna ühelt hektarilt 1408 rubla sissetulekuid, siis 1953. aastal moodustasid rahalised sissetulekud suhkrupeedi külvipinna ühelt hektarilt 4799 rubla. Üldised rahalised sissetulekud, mis kolhoos sai riigile antud suhkrupeedi eest, moodustasid 1953. aastal 1 247 000 rubla. Peale selle sai kolhoos kaubastamise korras 63 260 kilogrammi suhkrut.

Volõõnia oblasti kolhoosid ja masina-traktorijaamad said 1953. aastal 11 276 hektari suuruselt pindalalt keskmiselt 254-tsentnerise suhkrupeedi hektarisaagi, täites suhkrupeedi varumise plaani 137-protsendiliselt. Hmelnitski oblasti Volotšiski rajooni kolhoosid ja masina-traktorijaamad said 1953. aastal 6200 hektari suuruselt pindalalt 264-tsentnerise suhkrupeedi hektarisaagi. Selliseid näiteid võib tuua väga palju.

Kuid paljud suhkrupeedikasvatusrajoonide masina-traktorijaamad töötavad veel halvasti ega täida kolhoosidega sõlmitud lepinguid suhkrupeedi mehhaniseeritud harimis- ja koristustööde teostamise alal. Seda võib näha Belgorodi oblasti kahe naabruses asuva suhkrupeedi kasvatava masina-traktorijaama töö kõrvutamisest. Selle oblasti Gotnjanski ja Lukaševka masina-traktorijaamal on pea-aegu ühepalju traktoreid ja masinaid, nad asuvad ühesugustes mulla- ja ilmastikutingimustes. Kuid nende masina-traktorijaamade töötulemused on erinevad. Gotnjanski masina-traktorijaama tööpiirkonna kolhoosid andsid 1953. aastal suhkrupeedi hektarile 180 tsentnerit peeti igalt hektarilt ja eesrindlik Malenkovi-nimeline kolhoos, keda teenindab sama masina-traktorijaam, — 240 tsentnerit hektarilt. Samal ajal andsid Lukaševka masina-traktorijaama tööpiirkonna kolhoosid ainult 77 tsentnerit hektarilt.

1952. a. sügisel teostas Gotnjanski masina-traktorijaam

kogu pindalal, mis oli määratud suhkrupeedi külvi alla, kõrrekoorimise ja sügava sügiskünni parimail agrotehnilistel tähtaegadel. Lukaševka masina-traktorijaam teostas kõrrekoorimise ainult 25 protsendi ulatuses kogu pindalast ja tegi sügiskünni suure hilinemisega. Suhkrupeedi külvi 1953. aastal teostas Gotnjanski masina-traktorijaam 7 päeva jooksul ja lõpetas selle enne 5. maid; Lukaševka masina-traktorijaam asus külvamisele hilinemisega, lõpetades selle alles 20. maiks. Gotnjanski masina-traktorijaama tööpiirkonnas anti suhkrupeedi külvi ühele hektarile keskmiselt 4 tsentnerit mineraalväetist, Lukaševka masina-traktorijaama tööpiirkonnas aga 1 tsentner.

Suhkrupeedikasvatuserajoonide masina-traktorijaamad peavad tunduvalt parandama suhkrupeedi kasvatamise agrotehnikat, eriti külvide hooldamist, lühendama põllutööde läbiviimise tähtaegu ja tõstma nende kvaliteeti, õigesti ja ulatuslikult kasutama kohalikke ja mineraalväetisi.

NLKP Keskkomitee septembripleenum on seadnud masina-traktorijaamade ja kolhooside ette suured ülesanded köögivilja ja kartuli tootmise suurendamisel. Pleenum märkis, et suureks puuduseks põllumajanduse arendamises on tõsine mahajäämine kartuli- ja köögivilja tootmises. See takistab linna ja tööstuskeskuste elanikkonna nende saadustega varustamise parandamist. Mahajäämine kartuli tootmise alal pidurdab ka loomakasvatuse edasiarendamist.

Kartuli ja köögiviljakultuuride viljakus jääb enamikus kolhoosides mahajäänud agrotehnika ja nende kultuuride kasvatamise mehhaniseerimise madala taseme tõttu äärmiselt väikeseks. Paljudes kolhoosides pannakse kartulit suurtele maa-aladele, mis on üles küntud kevadel. Kartulipanemise agrotehnilisi tähtaegu tavaliselt rikutakse.

Paljud kolhoosid ei kindlusta endid seemnekartuliga ja rakendavad selle tõttu kartulipanemisel madaldatud külvinorme, mis viib saagi kogumisel tunduval puudujäägile. 1953. aastal oli näiteks Sverdlovski oblasti Verhoturje rajooni Vassilevski-nimelises, Engelsi-nimelises ja Vorosilovi-nimelises kolhoosis, keda teenindab Verhoturje masina-traktorijaam, kartuli hektarisaak 40 tsentnerit ja vähem. Säärane lubamatult madal viljakuse tase on seletatav sellega, et kõrvuti kartuli madala agrotehnilise viljelemisega kasutati neis kolhoosides kartulipanemise

plaanid formaalse täitmise eesmärgil madaldatud kartuli külvinorme.

Tõsiseks puuduseks, mis takistab kartuli ja köögivilja viljakuse tõstmist, oli ebaõige suhtumine nende kultuuride ruutpesiti ja ruutasetuses panemis- ja istutusviisidesse.

Ometi võimaldab nende progressiivsete külvi- ja istutusviiside rakendamine mehhaniseerida külvide vahelharrimist kahes suunas, vähendada töökulu, teostada külvide õigeaegset ja kõrgekvaliteedilist hooldamist, mis kindlustab suurte saakide saamise.

Moskva oblasti Ramenskoje masina-traktorijaam viis tema poolt teenindatavais kolhoosides 1953. aastal ruutpesiti panemise rakendamise tulemusel tööde mehhaniseerimise taseme kartuli ridadevahelisel harimisel 90 protsendini, kartuli viljakus suurenes 30—40 protsendi võrra. Järsult vähenes töökulu külvide hooldamisel.

NLKP Keskkomitee septembripleenum määras kindlaks, et juba 1954. aastal peab kartulipanek, tomatite ja kapsaste istutamine üldreeglina toimuma ruutpesiti ja ruutasetuses. Vastutus selle ülesande praktilise teostamise eest lasub täielikult masina-traktorijaamadel.

Masina-traktorijaamad peavad organiseerima kartulipanemismasinate ja istikute istutamise masinate kõrgetootlikku kasutamist. Kõrvuti sellega tuleb kolhoosides ulatuslikult rakendada kartuli ruutpesiti mahapanemist traktoriatrade ja kultivaatoritega, köögivilja käsitsi ruutasetuses istutamist eelneva märgistamisega.

Tähtsaks vahendiks köögivilja viljakuse tõstmisel on istikute toitekuubikutes kasvatamise juurutamine kõigis kolhoosides.

*

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum märkis, et hoolimata sellest, et aastast aastasse kasvab põllumajanduse uusima, eesrindliku tehnikaga varustamine, ei kindlusta rakendatavate agrotehniliste abinõude praegune tase veel teraviljakultuuride suurte saakide saamist kogu külvipinnalt. Paljud masina-traktorijaamad ja kolhoosid suhtuvad alahindavalt teraviljakultuuride kasvatamise agrotehnikasse, ei täida ülesandeid kesakünni ja sügiskünni alal, madaldavad külvinorme, venitavad külvi ja koristamise ajad pikale, lasevad tekkida suuri saagikadusid.

Need puudused käivad ka teiste põllumajanduslike kultuuride kasvatamise kohta.

Tõsiseks agrotehnika rikkumiseks on paljudes kolhoosides madaldatud külvinormide kasutamine. Madaldatud külvinormid põhjustavad viljakuse langust, tekitavad suurt kahju kolhoosidele ja riigile. Madaldatud külvinormide kasutamise praktika tuleb hukka mõista kui kolhoosi- ja riigivastane tegu. Masina-traktorijaamade juhtijad ja spetsialistid peavad kehtestama rangema kontrolli täielikest külvinormidest kinnipidamise üle ja mitte lubama külvamisel madaldatud normide kasutamist.

On teada, et kõige kiiremini mõjuvamaks vahendiks viljakuse tõstmisel on kohalike ja mineraalväetiste tarvitamine.

Meie maal on laialdaselt tuntud Tšerkassi oblasti Hruštšovi-nimeline kolhoos, kus esimeheks on sotsialistliku töö kangelane G. J. Burkatskaja. See kolhoos saab viimastel aastatel igal aastal kõigi põllumajanduslike kultuuride suuri saake. 1952. aastal oli kolhoosis põhilise teraviljakultuuri talinisu keskmine saak 27 tsentnerit hektarilt, rukki — 23, odra — 35,5 ja hirsi keskmine saak — 28 tsentnerit hektarilt; 1953. aastal sai kolhoos, hoolimata ebasoodsatest meteoroloogilistest tingimustest, nisu — 21 tsentnerit, hirssi — 29,6, maisi — 44,6, päevalille — 27 tsentnerit hektarilt.

Üheks suurte saakide saamise põhiliseks vahendiks selles kolhoosis oli kõigi kohalike väetiste ressursside õige ja täielik kasutamine ning mineraalväetiste ulatuslik tarvitamine. Kolhoos annab iga aastaga oma põldudele ikka rohkem väetist. 1950. aastal anti põllumaa iga hektari kohta keskmiselt: kohalikke väetisi 9,3 tonni, mineraalväetisi 1,5 tsentnerit; 1951. aastal — kohalikke väetisi 9,5 tonni, mineraalväetisi 1,5 tsentnerit; 1952. aastal — kohalikke väetisi 11,4 tonni, mineraalväetisi 2,2 tsentnerit; 1953. aastal — kohalikke väetisi 13,1 tonni, mineraalväetisi 3,9 tsentnerit.

Hruštšovi-nimelises kolhoosis on hästi organiseeritud kohalike väetiste kogumine, säilitamine ja kasutamine. Sõnnikuveoks põldudele on eraldatud spetsiaalsed hobused ja autod. Kõigis kolhoosiperedes on organiseeritud linnusõnniku ja tuha kogumine. Loomakasvatusfarmide lähedale on ehitatud virtsakaevud, mis võimaldavad koguda sõnnikuvirtsa ning kasutada seda köögivilja ja kartuli pealtväetamiseks.

Kohalike väetiste ressursid on meil väga suured. Kuid masina-traktorijaamade ja põllumajandusorganite töötajad osutavad tihtilugu lubamatut ükskõiksust sõnniku, turba ja muude kohalike väetiste liikide kasutamisel.

Masina-traktorijaamade direktorid ja agronoomid, põllumajandusorganite juhtijad peavad meeles pidama, et uued agrotehnilised võtted ei saa anda täielikku efekti, kui ei rakendata niisugust üldtuntud võtet, nagu sõnniku kasutamine. Paljudes meie maa rajoonides, eriti mittemustmullavööndis, on kohalike väetiste kasutamisel esmajärguline tähtsus viljakuse tõstmiseks.

Rea põllumajandusorganite juhtijad suhtuvad vastutus-tundetult mineraalväetiste kasutamisse. Kümned tuhanded tonnid väetist vedeleb raudteejaamades sageli lahtise taeva all, rikneb ja kaotab oma väärtuse. On olemas rohkesti fakte, kus väetist aastate jooksul ei veeta raudteejaamadest ära.

Säärasele karjuvale ebamajanduslikkusele väetiste kasutamisel tuleb lõpp teha, tuleb väetised õigeaegselt ära vedada, korraldada nende õiget säilitamist ja tarvitamist, selleks et iga kilogramm meie tööstuse poolt valmistatud väetist kasutataks viljakuse tõstmiseks.

Suur tähtsus viljakuse tõstmiseks on vaheltharitavate kultuuride progressiivsete ruutpesiti ja ruutasetuses külvi- ja istutusviiside tootmisse juurutamisel. Moskva oblasti, Krasnodari krai, rea Ukraina NSV oblastite paljude eesrindlike kolhooside tööpraktika on näidanud nende külvi- viiside rakendamise suurt efektiivsust.

Huvitavaid andmeid päevalille suurte saakide saamise kohta tema ruutpesiti külvamisel teatas Odessa oblasti Budjonnõi-nimelise kolhoosi esimees M. A. Posmitnõi. 1953. aastal külvati selles kolhoosis katseks 10 hektarile päevalille reaskülvis ja 10 hektarile ruutpesiti, kusjuures kasutati ridadevahelist piki- ja ristisuunas harimist. Reaskülvil saadi keskmiselt 19,7-tsentnerine, ruutpesiti külvatud maatükilt aga 34,1-tsentnerine hektarisaak.

Masina-traktorijaamad peavad kindlustama maisi ja päevalille külvi ning kartulipanemise, kapsaste ja tomatite istutamise kõigil pindaladel üldreeglina ruutpesiti ja ruutasetuses, samuti kindlustama nende õigeaegse kahes suunas vaheltharimise. Peamine seisab siin selles, et õpetada masina-traktorijaamade mehhanisaatoreid ja kolhoosnikuid hästi tundma mõõtetraadiga varustatud ruutpesiti

kartulipanemismasinate, istikute istutamise masinate ning maisi, päevalille ja riitsinuse külvamise masinate kõrgetootlikku kasutamist. Neile on vaja õpetada samuti kartuli ruutpesiti mahapanemist traktorikultivaatorite ja -atradega, käsitsi istikute ruutasetuses istutamist ning maisi ja päevalille külvamist eelnevalt märgistatud maatükkidele.

Suurt kahju viljakuse tõusule tekitab šabloonilisus planeerimisel ja agrotehniliste abinõude tarvituselevõtmisel. Kuivõrd kahjulik on traktoritööde ning agrotehniliste abinõude šablooniline planeerimine masina-traktorijaamades, ilma et arvestataks iga kolhoosi iseärasusi, tõendavad järgmised näited.

Stavropoli krai Nadeždinski masina-traktorijaama direktori sm. Bõstrovi teatel olid kolhooside põllud, keda see masina-traktorijaam teenindab, tugevasti umbrohtunud ambroosiaga. 1953. aastal otsustas masina-traktorijaam ambroosia hävitamiseks kasutada spetsialistide poolt soovitatud sügavküüdi kohe pärast koristamist. Selleks palus masina-traktorijaam lülitada traktoritööde plaani ambroosiaga umbrohtunud pindaladel kõrrekoorimise asemel sügavküüni. Sellest hoolimata kinnitati masina-traktorijaamale kõrrekoorimise plaan neil maatükkidel, kus selle töö teostamine ei olnud otstarbekohane.

Saraatovi oblasti Golovatõi-nimelise kolhoosi esimees sm. Sidorenko iseloomustab järgmiselt Novopokrovskoje masina-traktorijaama juhtkonna tööd: «Masina-traktorijaama plaani järgi pidid kombainiagregaadid üheaegselt koristamisega teostama meil kõrrekoorimise. See agrotehniline abinõu on õige. Kuid tingimused kujunesid meil sel aastal niisugusteks, et enne koristamist olid tugevad tormid ja teravili lamandus. Kombainiga koristamisel isegi madala lõikekõrgusega olid kaod kuni 60 viljapead ruutmeetri kohta. Mina kui kolhoosi esimees keelasin ära koristamisega üheaegse kõrrekoorimise kuni mahakukkunud viljapead on üles korjatud. Masina-traktorijaama direktor aga, ilma et oleks sõitnud kohapeale, ilma koristamise kvaliteeti kontrollimata, karistas oma käskkirjaga agroomi ja traktoribrigaadide brigadire selle eest, et nad ei teostanud üheaegselt koristamisega kõrrekoorimist.»

Sm. Sidorenko teatab edasi: «Masina-traktorijaam ei võta kuni viimase ajani tarvitusele kütuse kulutamise diferentseeritud norme, kuid seda on vaja teha sellepärast, et juba meie kolhoosi piirides on mullatingimustes suur

erinevus. Üks traktoribrigaad töötab kergematel muldadel, teised kaks aga rasketel muldadel. Traktoristid, püüdes püsida normi piirides, ei pea alati kinni ettekirjutatud sügavusest, see aga põhjustab töö kvaliteedi halvenemist ja saagi langust.»

Sageli kehtestatakse agrotehnika šabloonilise rakendamise tulemusel erinevais mulla- ja ilmastikutingimustes asuvaile kolhoosidele ühesugused külvinormid ja kütuse kulunormid, ühesugune künnisügavus ja seemne muldaviimise sügavus, ühesugune harimiste arv ning ühesugused harimisviisid ja tööde teostamise tähtajad. Kõik see põhjustab lõppkokkuvõttes saagi tunduvalt vähenemist. Paljud masina-traktorijaamade juhtijad ja traktoristid lubavad kütuse näilist «kokkuhoidu» täidetavate tööde kvaliteedi halvendamise arvel (madal künnisügavus, halb mullaharimine, põlluäärte halb kündmine jt.), mis samuti tekitab saagile tunduvalt kahju. Säärane, lubatagu öelda, «kokkuhoid», mis vähendab viljakust, ei ole midagi muud kui kolhoosidelt ja riigilt varastamine.

On vaja, et iga masina-traktorijaam koos kolhooside juhatuste ja aktiiviga töotaksid iga kolhoosi kohta välja agrotehniliste abinõude süsteemi, mis kindlustavad põllumajanduslike kultuuride plaaniga kehtestatud saakide saamise, ja viiksid selle ellu. Need abinõud peavad baseeruma konkreetsete kohalike tingimuste tundmisel ja arvestamisel, teaduse saavutuste ja eesrindlike kogemuste laialdasel tootmisse juurutamisel. Nad peavad olema kajastatud masina-traktorijaamade ja kolhooside tootmisplaanides.

Paljudes masina-traktorijaamades ja põllumajandusorganites valitseb ikka veel partei ja valitsuse poolt hukka mõistetud töökokkuvõtete hindamine mitte viljakuse plaanide kui masina-traktorijaamade tootmisalase tegevuse peamise näitaja järgi, vaid ainult traktoritööde plaanide täitmise järgi pehmekünni hektarites või traktoritööriikide plaanide täitmise järgi, olenemata nende tähtaegadest ja kvaliteedist.

Selle kohta räägib Voroneži oblasti Stalini-nimelise kolhoosi esimees sm. Alimov järgmist (kolhoosi teenindab Talovaja masina-traktorijaam): «Üheks peamiseks puuduseks on see, et masina-traktorijaamade töötajad ikkagi veel arvavad, et peamine nende töös on traktoritööde plaani täitmine, ümberarvestatult pehmekünni hektarites, mitte aga kogu põllumajanduslike tööde kompleks võitlu-

ses viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse eest. See just viibki selleni, et me ei täida riiklikke ülesandeid viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse alal.»

Toome Stalino oblasti Stalini-nimelise kolhoosi esimehe sotsialistliku töö kangelase sm. Litvinenko iseloomustuse Selidovka masina-traktorijaama töö kohta: «Pean praktiliseks puuduseks masina-traktorijaama ja traktoribrigaadide töös seda, et nad ei võitle suurte saakide saamise eest, ei võitle kadudega, ei võitle maaharimise ja külvi kõrgekvaliteedilise teostamise eest, ei hoolda külvisid, ei hoolitse põhu ja aganate koristamise eest. Maaharimist köögiviljakultuuride jaoks teostab masina-traktorijaam halvasti. Künd teostatakse mitte sügavalt — 18—20 sentimeetrit, kuna aga vajalik künnisügavus on 25—28 sentimeetrit.»

Masina-traktorijaamade tööle niisuguse hinnangu andmine kolhooside esimeeste poolt ei tee nende masina-traktorijaamade juhtijatele au. Kahjuks on meil sääraseid masina-traktorijaamade juhtijaid veel palju. Kui küsida niisuguselt masina-traktorijaama direktorilt töötulemuste üle eelnenud aastal, siis hakkab ta väga üksikasjaliselt jutustama, kuidas on täidetud traktoritööde maht pehme-künni hektarites, mitte sõnagi rääkides masina-traktorijaama tõelise töö tulemustest — sellest, missugune oli saak tema poolt teenindatavais kolhoosides.

Sealjuures juhtub meil sageli nii: masina-traktorijaam, traktoribrigaad mitte ainult et täitsid, vaid ka ületasid traktoritööde plaani, saavutasid ühe traktori kohta kõrge väljatootuse, saavutasid kütuse kokkuhoiu. Kõik oleks nagu korras. Kui aga vaadata peamist näitajat — kolhoosi salvedesse kogutud saaki, siis ei jää sellest õnnestumisest lausa mitte midagi järele. Saagid saadi madalad, ühe tsentneri naturaaltasu omahind oli ülearuselt kõrge. Pehmekünni hektarites väljendatud heade näitajate taga varjatakse läbikukkumist töös, riiklike summade raiskamist.

Põllumajandusorganite ja masina-traktorijaamade töötajate suureks puuduseks on analüütilise töö nõrkus, oskatus või mittetahtmine oma tööd analüüsida. Paljud nende organite ja masina-traktorijaamade töötajad ei ole harjunud, ei oska arvestada, mis masina-traktorijaama töö riigile maksma läheb, mida masina-traktorijaam riigilt saab ja mida ta riigile annab.

Põllumajanduslike kultuuride madal viljakus ja riiklike

summade ülekulutus paljudes masina-traktorijaamades viivad selleni, et vili ja teised saadused, mida masina-traktorijaamad naturaaltasu korras kolhoosidelt saavad, lähevad riigile seni veel väga kalliks maksuma.

Kui Krasnodari krais läks tsentner teravilja, mida masina-traktorijaamad töö eest naturaaltasu arvel 1953. aastal said, riigile maksuma 17 rubla 69 kopikat, siis Stavropoli krais oli ühe tsentneri naturaaltasu maksumus 37 rubla 25 kopikat, Rostovi oblastis aga 48 rubla 74 kopikat, s. o. peaaegu kolm korda kallim kui Krasnodari krais.

Masina-traktorijaamadele naturaaltasu arvel töö eest antava iga tsentneri teravilja maksumus on kõrge Altai krais, Smolenski, Kalinini, Voroneži ja teistes oblastites.

Paljud masina-traktorijaamade juhtijad ei ole ikka veel aru saanud, et masina-traktorijaam on kolhoositootmise organisaator, et viljakuse plaaniülesannete täitmine on masina-traktorijaama töö peamiseks näitajaks maaviljeluse alal. Viljakuses peegeldub nagu peeglis masina-traktorijaamade organiseerimistöö tase kolhoosides, tehnika kasutamise olukord ja kolhooside agronoomilise teenindamise kvaliteet.

Käesoleval aastal on tsentraliseeritud korras planeeritud traktoritööriikide arv vähenenud 22 nimetuseni 191 tööliigi hulgast, mida masina-traktorijaamad täidavad. Ülejäänud tööliigid tuleb planeerida vahetult masina-traktorijaamades kolhooside tegeliku vajaduse alusel. See võimaldab paremini kindlustada kolhooside konkreetseid vajadusi ja õigemini kasutusele võtta agrotehnilisi abinõusid.

Põllumajanduses tuleb sageli teostada täiendavaid ettenägemata töid, mis on tingitud ilmade muutumisest või muudest põhjustest (taliviljade äestamine ja uuestikülv, kooriku purustamine, täiendavad abinõud võitluses umbrohuga jt.). Seoses sellega on vaja, et iga masina-traktorijaama tootmisplaanides jääks liikidesse määramata kuni 10 protsenti kogu traktoritööde mahust. See võimaldab masina-traktorijaamade juhtijail vastavalt põllumajandusaasta jooksul välja kujunenud konkreetsetele tingimustele kolhoose paremini teenindada ja õigeaegselt täita plaanis mitte ettenähtud töid, mis on viljakuse tõstmiseks vajalikud.

Traktoritööde planeerimisel peavad oblastite ja kraide valitsused ning vabariikide põllumajanduse ministriumid

arvestama iga masina-traktorijaama konkreetseid tingimusi ja tähelepanelikult suhtuma kolhooside ja masina-traktorijaamade poolt tehtavasse ettepanekutesse.

Me peame saavutama viljakuse plaaniülesannete täitmise igas kolhoosis, igas põllundusbrigaadis. Ometi lepivad paljud masina-traktorijaamad ikkagi veel üksikute kolhooside mahajäämisega ega tee vajalikke jõupingutusi, et tõsta need kolhoosid eesrindlike tasemele. Leidub ka sääraseid masina-traktorijaamu, kes süstemaatiliselt ajavad nurja lepinguliste kohustuste täitmist mahajäänud kolhoosides ja sellesamaga tekitavad nende majapidamisele olulist kahju.

Moskva oblastis Noginski rajoonis on Vorošilovi-nimeline kolhoos, keda teenindab Ivaševski masina-traktorijaam. See kolhoos jääb tõsiselt maha ühismajapidamise arendamisel, saab viletsaid saake, loomade produktiivsus on seal äärmiselt madal. Kolhoosi majapidamise arendamiseks tuleb eelkõige parandada agrotehnikat, teostada põllutööd kindlaksmääratud tähtaegadel ja kõrge kvaliteediga.

Kuid Ivaševski masina-traktorijaam süstemaatiliselt ei täida oma kohustusi selle kolhoosi teenindamisel. 1953. aastal lepingus ette nähtud töid sügiskünni kevadisel äestamisel, vahelharitavate kultuuride kultiveerimisel, kartulite äestamisel, mustkesade kündmisel masina-traktorijaam ei täitnud.

Naabruses asuvas eesrindlikus kolhoosis täitis masina-traktorijaam kohustused heinaniidu alal 116-protsendiliselt, mahajäänud kolhoosis aga 31 protsendi ulatuses, sileerimise alal vastavalt — 70 ja 13, taliviljade külvi alal — 104 ja 64, sügiskünni alal — 79 ja 27 protsendi ulatuses.

Säärane hooletu suhtumine mahajäänud kolhoosidesse leiab aset reas masina-traktorijaamades isegi pärast NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsust. Nii näiteks ei leidnud Altai krai Tabunõ masina-traktorijaama juhtijad kuni viimase ajani mahti analüüsida rea kolhooside mahajäämise põhjusi ega teinud praktiliselt mitte midagi selleks, et juba käesoleval aastal saavutada nende kolhooside töö järsk paranemine.

On selge, et masina-traktorijaamade säärase suhtumise juures mahajäänud kolhooside teenindamisse on neil raske oma mahajäämusest üle saada. Masina-traktorijaamade juhtijad peavad pöörama maksimaalset tähelepanu maha-

jäävatele kolhoosidele, suunama neisse kolhoosidesse kõige parema spetsialistide — agronoomide ja zootehnikute kaadri, kõige kvalifitseeritumad traktoristid ja traktoribrigaadide brigadirid, välja töötama ja ellu viima abinõude süsteemi, et need artellid juba lähemal ajal täidaksid neile kehtestatud plaanid kõigi tootmisharude arendamise alal.

Tuleb otsustavalt parandada kontrolli traktoritööde kvaliteedi üle ja tugevdada võitlust praagitegijatega. Peamine osa kuulub siin masina-traktorijaamade agronoomidele, brigadiridele ja kolhoosiesimeestele. Iga agrotehnika rikumise või töö praagitegemise fakt peab saama ühiskondliku hukkamõistmise osaliseks. Samal ajal tuleb armastuse ja lugupidamisega suhtuda neisse traktoristidesse, kombaineriesse, brigadiridesse ja teistesse masina-traktorijaamade mehhanisaatoritesse, kes teevad oma töö ausalt ja kõrgekvaliteediliselt.

Masina-traktorijaamade peaaagronoomidele on pandud riiklike inspektorite kohustus põllutööde kvaliteedi kontrollimise alal. Peaaagronoomide juhendid ja korraldused agrotehnika ja põllutööde kvaliteedi küsimustes on täitmiseks kohustuslikud ning neid võib tühistada ainult oblasti (krai) valitsus või vabariigi põllumajanduse ministeerium.

Kolhoosidesse tööle suunatud masina-traktorijaamade peaaagronoomidele ja agronoomidele on antud õigus välja praakida traktoribrigaadi poolt halvasti täidetud tööd. Seda õigust nad peavad kasutama täiel määral. Masina-traktorijaamadel ja kolhoosidel tuleb lõpp teha halvasti tehtud traktoritööde vastastikusele varjamisele. Agronoomidele ja traktoribrigaadi töötajaile tuleb kasvatada leppimatust praagitegijate ja töö halvakvaliteedilise täitmise faktide vastu, suurt vastutustunnet saagi saatuse eest.

MASINA-TRAKTORIJAAMAD JA ÜHISLOOMAKASVATUSE ARENDAJINE KOLHOOSIDES

Sõjajärgseil aastail on meie maa kolhoosid teinud tähelepanuväärseid edusamme loomakasvatuse arendamisel. Lühikese ajaga parandati ühisloomakasvatusele sõja poolt tekitatud rasked kahjud. Veiste üldarv meie maal kasvas 1945. a. juulist kuni 1953. a. juulini 11,3 miljoni võrra, lammaste ja kitsede arv 53,9 miljoni ja sigade arv 25,1 miljoni võrra.

Kuid saavutatud ühiskarja arvu juurdekasv ja tema produktiivsuse tase ei ole kaugeltki küllaldased. Käesoleval ajal, mil rahvamajandus on tõusnud uuele, kõrgemale astmele ja elanikkonna vajadused loomakasvatussaaduste järele mõõtnatult kasvanud, on loomakasvatuse mahajäämine muutunud tõsiseks takistuseks töötajate materiaalse heaolu edasise tõusu teel ning kerge- ja toiduainetetööstuse arenemisel.

NLKP Keskkomitee septembripleenum märkis, et loomakasvatuse ja eeskätt ühisloomakasvatuse kiireimal arendamisel on eluline tähtsus meie maale.

Pleenum seadis partei-, nõukogude ja põllumajandusorganite ühe tähtsaima ülesandena likvideerida lubamatu mahajäämine loomakasvatuse arendamises, luua kindel söödabaas, varustada loomad ja linnud ruumidega, saavutada loomakasvatuse produktiivsuse otsustav tõus, loomade arvu suurenemise kiirem tempo, loomade tõuliseuse paranemine ja loomakasvatussaaduste tootmise järsk suurenemine.

Rahvamajandusplaaniga on 1954. aastaks kindlaks määratud kolhoosides ühiskarja arvu kasvu kiire tempo. Rõõbiti loomade arvu suurenemisega peavad kolhoosid kindlustama loomakasvatuse produktiivsuse tõstmise.

Kolhoosides ühisloomakasvatuse arendamise praktilisel teostamisel kuulub juhtiv osa masina-traktorijaamade töötajatele. Nüüd on masina-traktorijaamadele pandud vastutus kolhoosides ühisloomakasvatuse arendamise plaani täitmise eest.

Meie maa kolhoosidel on suured võimalused loomade arvu edasiseks suurendamiseks ja nende produktiivsuse tõstmiseks. Selles näitavad eeskuju eesrindlikud kolhoosid.

Arhangelski oblasti Arhangelski ja Holmogori rajooni kolhoosidel «Novaja Zizn», Stalini-nimeline, Oktoobrirevolutsiooni 14. Aastapäeva nimeline, «Putj k Kommunizmu», «Organisaator» jt. on põllumajanduslike kõlvikute iga saja hektari kohta 16—18 lehma ja nad saavad igalt lehmal 2500—4000 liitrit piima aastas.

Kostroma oblasti «Pjatiletka» kolhoosis, kus esimeheks on NSV Liidu Ülemnõukogu saadik sm. Jevdokimova, tuleb põllumajanduslike kõlvikute iga saja hektari kohta 10 lehma, tervikuna Kostroma oblasti kolhooside kohta tuleb aga ainult 4 lehma.

Groznõi oblastis, kus juhtivaks haruks on lambakasva-

tus, tuleb põllumajanduslike kõlvikute iga saja hektari kohta 55 lammast, kuna sama oblasti Malenkovi-nimelises kolhoosis on see arv 109.

Põllumajandusorganite, masina-traktorijaamade ja kolhooside juhtijatel on vaja aru saada, et loomakasvatuse olukorra parimaks näitajaks on suur loomade arv ja hulgaline loomakasvatussaaduste saamine maa iga saja hektari kohta.

Oma ettekandes NLKP Keskkomitee septembripleenumil märkis N. S. Hruštšov, et elanikkonna vajaduste täielikuks rahuldamiseks loomakasvatussaaduste alal tuleb saada kõigi meie maal olemasolevate põllumaade, heina- ja karjamaade igalt sajalt hektarilt 260 tsentnerit piima ja 27 tsentnerit liha ning põllumaade igalt sajalt hektarilt — vähemalt 30 tsentnerit sealih ja 3740 muna.

Paljud kolhoosid on need näitajad juba saavutanud. Nii näiteks kolhoos «Bolševik» Vladimiri oblastis Gus-Hrustalnõi rajoonis sai põllumaade, heina- ja karjamaade igalt sajalt hektarilt 31 tsentnerit liha ja 330 tsentnerit piima.

Veiste arvu kiireks kasvuks ja piimatoodangu suurendamiseks on otsustav tähtsus lehmade kui karja põhiosa arvu edasisel kasvu. Seepärast on NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsuses eriti rõhutatud vajadust säilitada ja suurendada lehmade arvu ning tõsta nende erikaalu veiste hulgas.

Seoses sellega väärivad suurt tähelepanu Ukraina NSV Tšernigovi oblasti paljude kolhooside kogemused. Selleks et edukamalt täita lehmade arvu kasvu kindlaksmääratud plaani, on kolhoosides loodud lehmullikate ja tiinete mullikate remontkarjad. Igas kolhoosis eraldatakse 6 kuu kuni aasta vanuste lehmullikate grupid, üle ühe aasta vanuste lehmullikate grupid ning tiinete mullikate ja paaritusealiste lehmullikate grupid, mis kinnistatakse üksikutele töötajatele.

Tšernigovi rajooni kolhoos «Šljahh do Kommunistu» remontkarjas on 213 looma, neist 55 tiinet mullikat, 108 üle ühe aasta vanust lehmullikat ja 50 kuni ühe aasta vanust lehmullikat. See võimaldab kolhoosil suurendada lehmade arvu põllumaade, heina- ja karjamaade iga saja hektari kohta peaaegu kahekordseks.

Tuleb märkida, et paljud põllumajandusorganite, kolhooside ja masina-traktorijaamade juhtijad ei võta veel tarvitusele vajalikke abinõusid lehmade arvu suurenda-

miseks, üksikuis kolhoosides on lastud seda isegi väheneda.

See käib eelkõige Voroneži, Jaroslavli, Rjasani, Astrahani oblasti, Eesti NSV ja Gruusia NSV kolhooside kohta, kus 1953/1954. aasta talveperioodil lasti lehmade arvul väheneda. Paljudes kolhoosides ei pöörata samuti vajalikku tähelepanu lehmullikate säilitamisele ja üleskasvatamisele. Nii näiteks Molotovi ja Sverdlovski oblasti ning Baškiiri ANSV kolhoosides läheb olemasolevaist ühe aasta vanustest lehmullikatest igal aastal vanemate gruppi üle ainult umbes 40—50 protsenti. Nende rajoonide põllumajandusorganite ja masina-traktorijaamade juhtijad on sallinud kontrolli puudumist lehmade ja remont-emasnoorloomade väljapraakimisel.

Tuleb lõpp teha lehmade, tiinete mullikate ja teiste loomaliikide emasloomade põhjendamatu väljapraakimisele. On vaja rangelt kinni pidada kehtestatud korrast, mille järgi emaslooma väljapraakimine kolhoosides toimub ainult masina-traktorijaama peazootehniku poolt kinnitatud akti põhjal.

Loomade arvu edasise kasvu alal püstitatud ülesannete edukas täitmine nõuab emasloomade ahtruse tunduvat vähendamist ja kõigi sündivate noorloomade täielikku säilitamist. Eesrindlike kolhooside kogemused näitavad nende ülesannete täitmise täielikku reaalsust. Nii saadakse Voroneži oblasti Usmani rajooni kolhoosis «Krasnõi Oktjabr», Leningradi oblasti Lomonossovi rajooni Lomonossovi-nimelises kolhoosis ja paljudes teistes kolhoosides igal aastal igalt lehmalt järelkasv. Arhangeliski oblasti Lenini-nimelises kolhoosis ja kolhoosis «Krasnõi Oktjabr» säilitatakse juba 7 aastat järjest täielikult kõik vasikad ning artellis «Novaja Žizn» on säilitatud juba viimase 14 aasta jooksul kõik vasikad.

Loomakasvatuse spetsialistide tulekuga masina-traktorijaamadesse ja kolhoosidesse parandas rida masina-traktorijaamu tööd loomakasvatusfarmides, saavutas talveperioodil loomade parema säilitamise ja nende produktiivsuse tõstmise. Nii suurendasid Lipetski, Leningradi, Kalinigradi, Tambovi, Kuibõševi ja rea teiste oblastite kolhoosid ajavahemikul 1953. a. oktoobrist kuni 1954. a. märtsini piimatoodangut 50—84 protsendi võrra, võrreldes vastava perioodiga 1952.—1953. aastal.

Loomade lõppemise vähenemine ja nende produktiivsuse

mõnevõrra suurenemine on NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsuse teostamise tulemuseks ja esmajärjekorras selle tulemuseks, et kolhoosides mindi üle loomakasvatuse arendamise plaani täitmise arvestamisele 1. jaanuari asemel 1. oktoobrist.

Läbiviidud loomakasvatussaaduste varumis- ja kokkuostuhindade tõstmine ning kolhoosnikutele rahalise avansi väljaandmine loomakasvatusele saadavaist sissetulekuist on põhjustanud seda, et kolhoosid ja kolhoosnikud on materiaalselt rohkem huvitatud ühisloomakasvatuse arendamisest. See on avaldanud farmide paremas komplekteerimises alalise kaadriga, samuti loomade hooldamise ja pidamise mõnevõrra paranemises paljudes kolhoosides.

Nii oli Ivanovo oblasti Ivanovo masina-traktorijaama poolt teenindatavais kolhoosides 1953/1954. a. talvitusperioodi alguseks farmides puudu 365 loomakasvatustöötajat. 1953. a. III kvartali kokkuvõtete põhjal anti kolhoosnikutele avansi korras välja loomakasvatusele saadavaist sissetulekuist 490 000 rubla. Frunze-nimelises kolhoosis moodustas see avanss 2 rubla 35 kopikat, kolhoosis «Krasnõi Oktjabr» 2 rubla 85 kopikat normipäeva eest. See aitas juba oktoobris-novembris loomakasvatusefarme täielikult komplekteerida vajaliku kaadriga.

Paljud kolhoosid lubasid 1953. a. talvitusperioodil loomade suurt lõppemist, eriti karjamaadelt äraajamisel. See käib eelkõige Gruusia NSV, Kirgiisi NSV, Aserbaidžani NSV, Usbeki NSV, Dagestani ANSV, Stavropoli krai ja rea oblastite ning teiste vabariikide kolhooside kohta. Paljud kolhoosid ei suutnud ka saavutada loomade produktiivsuse kasvu talveperioodil.

Üheks peamiseks tõsiste puuduste põhjuseks loomakasvatuse arendamisel on söötade tootmise järsk mahajäämine ühisloomakasvatuse vajadustest. Paljudes kolhoosides on looduslike söödakõlvikute viljakus äärmiselt madal, söödateraviljakultuuride, söödajuurviljade, kõrvitsaliste söödakultuuride tootmine, kartuli kasvatamine loomasöödaks, samuti siloks külvatavate maisi ja päevalille tootmine on laokil olekus.

Selle tagajärjel ei kindlustata reas kolhoosides ühiskarja küllaldaselt söötadega. Selles on esmajärjekorras süüdi neid kolhoose teenindavate masina-traktorijaamade töötajad. Sageli piirduvad masina-traktorijaamad oma töös söötade tootmise alal ainult rohu niitmisega ega täida

söötade sileerimise, söödajuurviljade kasvatamise, heina- ja karjamaade parandamise, heina saadu- ja kuhilassepaneku, põhu kogumise ning paljude muude söötade tootmise alal tehtavate tööde plaani.

Halvasti tegelevad söötade tootmisega Smolenski, Vologda, Kostroma, Novosibirski oblasti ja Valgevene NSV masina-traktorijaamad.

Kirovi oblasti kolhoosides, mis on iidsest ajast kuulsad ristikheina kasvatamise poolest, ei ole seniajani taastatud ristikheina külvipindade sõjaeelset taset. Väga halvasti hoolitsetakse söödajuurviljade külvi eest. Selle tõttu saavad paljud oblasti kolhoosid söödakultuuride madalaid saake. Kore- ja mahlakate söötade kogumise plaani oblasti kolhoosid 1953. aastal ei täitnud.

Esrindlike kolhooside rohkearvulised näited tõendavad, kuivõrd suured on heina viljakuse tõstmise reservid. Nii on Novosibirski oblasti kolhoosides üheaastaste heintaimede keskmine hektarisaak 10—15 tsentnerit, sama oblasti Vesselovskoe rajooni Ždanovi-nimeline kolhoos kogus aga 120 tsentnerit sudaanirohtu hektarilt.

Enamikus kolhoosides on halvasti organiseeritud niisuguste tähtsate silokultuuride kasvatamine, nagu mais ja päevalill.

Hoolimata sellest, et päevalille tuleb külvata üheaegselt varajaste teraviljakultuuridega, külvatakse päevalille silo jaoks sageli viimases järjekorras ega teostata hiljem külvide vajalikku harimist. Paljudes Gorki ja Arzamassi oblasti kolhoosides ei ületanud siloks külvatud kultuuride viljakus 60—80 tsentnerit hektarilt, kuna Arzamassi oblasti Buturlino rajooni Lenini-nimelises kolhoosis, kus kindlustati õigeaegne külv ja külvide eest vajalik hoolitsemine, saadi 1953. aastal päevalille silomassi 700 tsentnerit hektarilt.

Suured ja vastutusrikkad ülesanded seisavad masina-traktorijaamade ja kolhooside töötajate ees loomakasvatuse produktiivsuse tõstmisel. 1954. aastal peavad kolhoosid saama keskmiselt kogu meie maa kohta igalt leh-malt 1400 kilogrammi piima, villatoodangut ühe peen-villalise lamba kohta vähemalt 4,7 kilogrammi, poolpeen-villalise lamba kohta vähemalt 3,6, pooljämevillalise lamba kohta vähemalt 3,1 kilogrammi ja nuumama vähe-malt 18,8 miljonit veist, siga ja lammast.

Paljud masina-traktorijaamad hoolitsevad tõsiselt ühis-

loomakasvatuse arendamise eest ja viivad läbi suure töö kolhoosides kindla söödabaasi loomisel. Selles suhtes võib tuua eeskujuks Vinnitsa oblasti Striževski masina-traktorijaama. See masina-traktorijaam kindlustab teenindatavais kolhoosides kõigi põhiliste tööde õigeaegse teostamise söödakultuuride kasvatamisel ja taotleb suurte saakide saamist. Nii koguti selle masina-traktorijaama poolt teenindatavas Stalini-nimelises kolhoosis 1953. aastal 415 tsentnerit juurvilja hektarilt. Masina-traktorijaama spetsialistid on koos kolhoosiaktiiviga välja töötanud iga kolhoosi jaoks haljaskonveieri, mille juurutamine kindlustas lehmade pideva söötmise haljas- ja mahlakate söötadega kogu suveperioodil.

Striževski masina-traktorijaama poolt teenindatavad kolhoosid on viimastel aastatel saavutanud loomakasvatuse produktiivsuse tunduva tõusu. Masina-traktorijaama tööpiirkonnas ei ole loomade madala produktiivsusega kolhoose, kõik 11 kolhoosi said 1953. aastal igalt lehmal rohkem kui 2000 liitrit piima. Piimatoodang suurenes 1950. aastaga võrreldes rohkem kui kahekordseks. Kolhoosides on põllumaade, looduslike heina- ja karjamaade iga saja hektari kohta 21 veist (sealhulgas 7 lehma), põllumaade iga saja hektari kohta on 33 siga. Stalini-nimelises kolhoosis on põllumaade, looduslike heina- ja karjamaade iga saja hektari kohta 32 veist (neist 11 lehma), 21 lamast, põllumaade iga saja hektari kohta — 38 siga ja teraviljakultuuride iga saja hektari kohta — 506 lindu.

Loomakasvatuse produktiivsuse edukale tõstmisele aitasid kaasa masina-traktorijaama hea organisatoorne töö, spetsialistide õige paigutus, oskuslik agronoomiline ja zootehniline teenindamine. Organisatsioonilises suhtes nõrgematesse kolhoosidesse suunas masina-traktorijaam kogenumad spetsialistid.

On väga tähtis, et Striževski masina-traktorijaama väärtuslike töökogemusi laialdaselt levitataks kõigis oblastites ja vabariikides.

Kõigi masina-traktorijaamade ja kolhooside tähtsaimaks ülesandeks on söödabaasi laokiloleku kiire likvideerimine. 1954. aastal tuleb tööd nii organiseerida, et täielikult kindlustataks ühiskari hea heina ja muude koresöötade, juur- ja mugulviljade, silo, haljassöötade, söödatravilja ja teiste jõusöötadega. Esmajärjekorras tuleb

järsult tõsta ühiskarja ja lindude kindlustatust sööda-teraviljaga — maisi, kaera, odra ja teiste teraviljakultuuridega.

Viimastel aastatel on paljudel spetsialistidel ja teaduslikel töötajatel välja kujunenud täiesti ebaõige, halvustav suhtumine jõusöötade tähtsusesse loomade söödaratsioonis. Sealjuures näitavad eesrindlike kolhooside kogemused, et ilma jõusöötadeta on looma- ja linnukasvatuse kõrge produktiivsuse saavutamine mõeldamatu.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata maisi tootmisele, mis on suurepäraste söödaomadustega ja kõige väärtuslikumaks jõusöökaks sigadele. On küllalt, kui öelda, et loomade söötmisel ühelt hektarilt saadud maisisaagiga — keskmise viljakuse juures 30—35 tsentnerit teri — võib saada rohkem kui 5000 kilogrammi piima või 750—800 kilogrammi sealiha.

1954. aastal on ette nähtud heina, silo, loomasöödakartuli, söödajuurviljade, kõrvitsaliste söötade ja teiste söödakultuuride tootmise tunduv suurendamine. Et selle ülesandega edukalt toime tulla, tuleb järsult tõsta niisuguste palju jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimist, nagu heina- ja karjamaade parandamine, heina ja põhu saadu- ja kuhjapanek, külvide hooldamine ja söödakultuuride koristamine.

Heinakoristustööde täitmiseks saavad masina-traktori-jaamad palju kuhjatõstjaid ja teisi heinakoristusmasinaid. Kuid 1954. a. jooksul me ei suuda täielikult rahuldada masina-traktori-jaamade vajadusi kuhjatõstjate järele. Seepärast on väga tähtis, et masina-traktori-jaamade töötajad organiseeriks vahetult masina-traktori-jaamades lihtsaimate kuhjatõstjate ja teiste seadeldiste valmistamist nende palju jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimiseks.

Igati väärivad levitamist Astrahani oblasti Jenotajevka masina-traktori-jaama kogemused, kes tunduvalt suurendas kompleksse heinakoristamise mahtu teenindatavais kolhoosides. Masina-traktori-jaama mehaanik sm. Štankov valmistas kuhjatõstjad ja monteeris need traktoritele «Universaal», mis võimaldas teenindatavais kolhoosides heina kuhja panna 7000 hektari suurusel pindalal.

Heina tootmise suurendamiseks tuleb käesoleval aastal teostada rida abinõusid looduslike heina- ja karjamaade viljakuse tõstmisel. Meie maal võtavad looduslikud heina-

ja karjamaad endi alla määratu suured pindalad. Neilt kõlvikuilt saavad kolhoosid ligi 70 protsenti kogu heinasaagist ja rohkem kui 80 protsenti karjamaa haljassöödast. Kuid praegu annavad looduslikud söödakõlvikud äärmiselt madalaid saake. Paljud neist on kattunud võsa, mätaste ja kividega ning on soostunud.

Eesrindlike kolhooside ja masina-traktorijaamade kogemused näitavad, et heina- ja karjamaade põhjalik parandamine ja pealtparandamine võimaldab tõsta nende produktiivsust mitmekordselt. Nii said Kiievi oblasti Perejaslav-Hmelnitski rajooni 1. Mai nimeline, Lenini-nimeline ja Stalini-nimeline kolhoos, Harkovi oblasti Budjonnõi-nimeline kolhoos ja paljud teised kolhoosid, viies oma heinamaadel läbi pealtparandamise ja väetamise, 50—70 tsentnerit kõrgekvaliteedilist heina igalt hektarilt. Eriline vastutus heina- ja karjamaade parandamise tööde eest lasub masina-traktorijaamadel.

Suurt tähtsust heina tootmise suurendamisel omab teistkordne niitmine, eriti luhaheinamaadel. Sel eesmärgil tuleb aegsasti kindlaks määrata pindalad, mida kavatakse teist korda niita, selleks et alustada esimest niitmist tavalistest tähtaegadest varem ja see õigeaegselt lõpule viia. Teistkordne niitmine samadel pindaladel tõstab heina kogusaaki minimaalselt 25—30 protsendi võrra.

Rööbiti heina varumise suurendamisega talveperioodiks tuleb tunduvalt laiendada haljasmassi tootmist loomade söötmiseks suveperioodil.

Loomakasvatusemajanduse kõige progressiivsemate meetodite — loomade laagriviisilise pidamise koos karjamaade kopliviisilise süsteemi rakendamisega — laialdane juurutamine on üheks tähtsaimaks lehmade piimaproduktiivsuse kiire tõstmise abinõuks.

Eesrindlikud kolhoosid ja rajoonid, kes organiseerivad loomade laagriviisilist pidamist, on saavutanud lehmade piimaproduktiivsuse järsu tõusu. Nii näiteks viisid Tšernovtšõ oblasti Zastavna rajooni, Kiievi oblasti Žaškovi ja Špola rajooni kolhoosid lühikese ajaga piimatoodangu 2000—2400 liitriini. Stalino oblasti Selidovka rajooni Stalini-nimeline kolhoos saab tänu loomade laagriviisilisele pidamisele igal aastal ühe lehma kohta keskmiselt üle 3000 liitri piima.

Leningradi oblasti Viiburi rajooni kolhoos «Gvardejets», kes organiseeris loomade suvise laagriviisilise pidamise,

suurendas piimatoodangu 3700 kilogrammini ja saab põl-
lumaade, heina- ja karjamaade igalt sajalt hektarilt ligi
600 tsentnerit piima.

Loomade laagriiviisilise pidamise eduka rakendamise
põhiliseks tingimuseks on lehmade pidev kindlustamine
haljassöödaga kogu suveperioodi jooksul.

Eesrindlike masina-traktorijaamade ja kolhooside koge-
mused näitavad, et haljaskonveieri organiseerimine ja
piimakarja kindlustamine küllaldaselt hulgal haljasmassiga
kogu suveperioodi jooksul võimaldab tõsta piimatoodangut
ühe lehma kohta ühe karjatuseperioodi kestel vähemalt
300—400 kilogrammi võrra. Sellepärast peabki piimakarja
laagriviisilise pidamise süsteemi juurutamine koos haljas-
konveieri organiseerimise ja karjamaade kopliviisilise
kasutamisega käesoleval aastal laialdaselt levima. Selleks
tuleb iga kolhoosi kohta kindlaks määrata loomade haljas-
söötade vajadus, kindlaks teha haljasmassi saamine karja-
maadelt ja söödakultuuride spetsiaalsetelt külvidelt, kind-
lustada haljaskonveieri kultuuride külv vajalikus ulatuses.

Üheks tähtsamaks lehmade piimaproduktiivsuse tõst-
mise tingimuseks on mahlakate söötade tootmise iga-
kõlgnelise laiendamine. Eesrindlike kolhooside kogemused
näitavad, et ilma selleta on võimatu piimatoodangut jär-
sult suurendada. Erilist tähelepanu tuleb pöörata silo val-
mistamisele. On vaja, et iga kolhoos varuks vähemalt
5—6 tonni silo lehma kohta.

Et seda ülesannet täita, tuleb külvata iga saja lehma
kohta umbes 20 hektarit silokultuure ja saada igalt külvi-
hektarilt vähemalt 25—30 tonni haljasmassi. Selleks pea-
vad masina-traktorijaamad kindlustama nende kultuuride
õigeaegse ruutpesiti külvi koos järgneva mehhaniseeritud
ridadevahelise mulla harimisega kahes suunas.

Tähtsad ülesanded seisavad kolhooside ees liha tootmise
suurendamisel. See nõuab kolhoosides sigade nuumamise
tunduvat laiendamist. On teada, et seniajani on enamik
kolhoose täitnud oma lihamüügikohustused veiste ja lam-
mastega. Enamik kolhooside seakasvatusfarme tegeleb
peamiselt ainult põrsaste saamise ja müügiga.

1953. aastal said kolhoosid 33 miljonit põrsast, kuid
andsid ja müüsid riigile kõigest ainult 3 miljonit siga.
Selle tulemusena on sealiha erikaal kolhooside poolt anta-
vas liha üldkoguses langenud 26 protsendilt 1940. aastal
13 protsendile 1953. aastal, kasvas vastupidi veiste eri-

kaal 62 protsendilt 72 protsendini. Isegi niisugustes vabariikides, nagu Valgevene NSV, Läti NSV, Eesti NSV, kus seakasvatus on alati olnud juhtival kohal, on viimastel aastatel äärmiselt halvasti organiseeritud sigade nuumamist, ja lihamüügikohustused täidetakse peamiselt veis- tega.

Sealjuures näitavad eesrindlike farmide kogemused, mis- sugused suured võimalused on kolhooside käsutuses sea- liha tootmise suurendamiseks. Nii näiteks sai Tšernigovi oblasti Tšernigovi rajooni kolhoos «Novõi Šljahh» põllu- maade igalt sajalt hektarilt 54,7 tsentnerit sealihha. Kõr- geid näitajaid sigade nuumamisel on saavutanud Valge- vene NSV kolhoos «Rassvet», kus esimeheks on sm. Or- lovski. 1953. aastal oli selles kolhoosis sealihatoodang põllumaade igalt sajalt hektarilt 24 tsentnerit. Rahalised sissetulekud seakasvatusfarmilt moodustasid kolhoosis roh- kem kui 1,5 miljonit rubla, peaaegu 12 000 rubla iga emise kohta. Sigade ja esmajärjekorras kevadiste pörsaste nuumamist tuleb organiseerida kõigis kolhoosides.

Liha tootmise suurendamise eesmärgil tuleb kolhoosides samuti tunduvalt laiendada lindude nuumamist.

Suured ülesanded seisavad kolhooside ja masina-trak- torijaamade ees peenvillaliste ja poolpeenvillaliste lam- maste kasvatused edasiarendamisel. Elanikkonna nõudmine villase riide järele üha kasvab, kuid villa tootmine ei vasta veel rahvamajanduse vajadustele

Paljudel meie maa kolhoosidel on olemas määratu suu- red võimalused peene ja poolpeene villa tootmise suure- damiseks. Näiteks, kui Altai krai Ruhtsovski rajooni kol- hoosis «Strana Sovetov» saadi möödunud aastal 4500 altai tõugu lambalt igaühe kohta 6,4 kilogrammi villa, siis keskmine villatoodang krai kolhoosides ühe lamba kohta oli kõigest ainult 2,4 kilogrammi. Sealjuures oli kolhoosis «Strana Sovetov» maksustatava maa iga saja hektari kohta 48 lammast, keskmiselt krai kolhoosides oli aga mak- sustatava maa iga saja hektari kohta ainult 19 lammast.

Paljude masina-traktorijaamade direktorid suhtuvad ikka veel muretult palju jõukulu nõudvate tööprotsesside mehhaniseerimisse loomakasvatusfarmides ega osuta kol- hoosidele vajalikku abi nende tööde teostamisel. Neis masina-traktorijaamades aga, kus sellele pühendatakse vajalikku tähelepanu, on juba saavutatud tähelepanuväär- seid tulemusi. Näiteks selle kohta võivad olla sama Stri-

ževski masina-traktorijaama kogemused, kes viies kolhoosis üheteistkümnest on läbi viinud loomakasvatusefarmide kompleksse mehhaniseerimise. Selle masina-traktorijaama poolt teenindatavas Molotovi-nimelises kolhoosis on mehhaniseeritud samuti ka suvelaagrid, kus on sisse seatud automaatjootmine ja kasutatakse lehmade mehhaniseeritud lüpsi. Farmide edukale mehhaniseerimisele aitas kaasa masina-traktorijaamas spetsiaalse montaažibrigaadi loomine eesotsas kogenud vanemmehaanikuga. Masina-traktorijaam talitas õigesti, tõmmates igas kolhoosis montaažitöödele kaasa ühe kolhoosniku, kes nende tööde ajal tutvus seadmete ja mehhanismidega, hiljem aga kindlustas nende ekspluatatsiooni. Palju jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimise juurutamine loomakasvatuses on võimaldanud kolhoosidel vähendada töökulu inimpäevades: 1951. aastal — 1080, 1952. aastal — 5320 ja 1953. aastal — 7640 inimpäeva võrra.

Praegu, kus masina-traktorijaamades on loodud tööliste alaline kaader, võib ja tuleb kolhoosides loomakasvatusefarmide mehhaniseerimist teostada laiaulatuslikult. Masina-traktorijaamad, eriti Kesk-Aasia ja Kasahstani vabariikides ning Volgamaa oblastites peavad 1954. aastal ära tegema suure töö karjamaade veega varustamisel, salvkaevude kaevamisel, arteesiakaevude ja tiikide rajamisel. Eesiseivate tööde täitmiseks tuleb masina-traktorijaamades organiseerida spetsiaalsed brigaadid.

Loomakasvatuse arendamine on määratu suure rahvamajandusliku tähtsusega ülesanne. Selle ülesande lahendamise peavad kogu energia ja visadusega käsile võtma masina-traktorijaamad. Tööd loomakasvatuse vajaduste teenindamise alal peavad saama masina-traktorijaamadele samasugusteks esmajärgulisteks töödeks nagu tööd põllunduses.

Samuti nagu masina-traktorijaamade tööd maaviljeluses hinnatakse saadud saagi ulatuse järgi, nii tuleb ka tööd loomakasvatuse alal hinnata kolhooside poolt loomade arvu ja nende produktiivsuse kasvu plaani täitmise järgi ning põllumaade, heina- ja karjamaade iga saja hektari kohta tuleva loomakasvatussaaduste hulga järgi.

Masina-traktorijaamade juhtijad ja spetsialistid peavad käesoleval aastal kindlustama, et iga kolhoos tingimata täidaks temale kinnitatud loomade arvu kasvu ja nende produktiivsuse tõstmise plaani.

MASINA-TRAKTORIPARGI KASUTAMISE PARANDAMINE ON MASINA-TRAKTORIJAAMADE TÖÖTAJATE TÄHTSAIM ÜLESANNE

Kõigi põllumajanduslike kultuuride viljakuse tõus ja loomakasvatuse produktiivsuse kasv sõltuvad paljus masina-traktorijaamade töö oskuslikust, kvalifitseeritud juhtimisest, traktorite ja põllutöomasinate õigest kasutamisest.

Me juba märkisime, et rida kolhoose saab madalaid saake peamiselt sellepärast, et masina-traktorijaamad ei teosta tähtsamaid töid — sügiskünni, külvi, vaheltharimist ja saagi koristamist — õigeaegselt ega kvaliteediliselt.

Eriti ebarahuldavalt on täidetud 1953. aastal tähtsamate põllumajanduslike tööde plaanid kesk- ja loodeosas asuvas oblastites ning vabariikides. Jaroslavl, Vologda ja Novgorodi oblasti masina-traktorijaamade sügiskünniplaanist on 1953. aastal täidetud üks kolmandik. Tähtsamate põllumajanduslike tööde plaani mittetäitmine paljude masina-traktorijaamade poolt on tehnika halva kasutamise tagajärg.

Masina-traktoripargi kasutamise parandamine, päevase toodangu suurendamine ja masinate seisuaegade vähendamine on masina-traktorijaamade eduka töö otsustavaks tingimuseks viljakuse tõstmisel.

Masina-traktorijaamade töötajate ees seisab kõige pakilisem ülesanne — organiseerida masina-traktoripargi õige ja kõrgetootlik kasutamine. Üheks kõige tõsisemaks puuduseks masina-traktorijaamade töös mõõdunud aastatel oli see, et lubati traktorite ja põllutöomasinate suuri seisuaegu nende ekspluateerimise halva organiseerimise ja mittekvaliteedilise remondi tõttu. Paljudes masina-traktorijaamades ei täitnud märkimisväärne osa traktorite ja mehhanisaatoreid vahetusnorme.

Nii näiteks täitsid 1953. aastal Smolenski oblasti masina-traktorijaamade traktoristid kevadkülvi kõige pingelisemal ajal vahetusnorme ainult 17-protsendiliselt. Keskmiseks vahetusnormiks 15-hobujõulise traktori kohta oli kõigest 2,7 hektarit. Samal perioodil aga moodustasid traktorite seisuajad tervete vahetuste kaupa 48 protsenti, sealhulgas tehniliste rikete tõttu 15 protsenti.

Altai krai masina-traktorijaamades moodustasid traktorite seisuajad 1953. aastal: külvi esimestel päevadel —

35 protsenti, saagi koristamise kõige pingelisemal ajal — 48 protsenti ja sügiskünni perioodil kuni 60 protsenti. Ainult pooled traktoristidest täitsid vahetusnorme täielikult.

1954. aastal suureneb masina-traktorijaamades traktortööde maht tunduvalt. Seoses uudis- ning jäätmaade kasutuselevõtmisega meie maa ida- ja kagurajoonides suunatakse kõik uued lintraktorid nendesse rajoonidesse. Järelikult peab meie maa ülejäänud rajoonides teostatavaid töid, mille maht üha suureneb, sooritama olemasolev traktoripark. Ühtlasi tuleb põllutööde teostamise tähtaegu järsult lühendada, tööde kvaliteeti aga tõsta. See kohustab meid otsustavalt parandama masina-traktoripargi kasutamist, likvideerima traktorite seisakuid.

Alalise mehhanisaatorite kaadri loomine, masina-traktorijaamade juhtiva kaadri tugevdamine insener-tehniliste töötajatega võimaldavad seda teha. Masina-traktorijaamade juhtijad, traktoribrigaadide brigadirid, mehhanisaatorid peavad need võimalused ära kasutama. Peab hoolikalt analüüsima traktorite seisuaegade põhjused igas brigadis ja kõrvaldama puudused, mis segavad masina-traktoripargi kõrgetootlikku kasutamist.

Möödunud aastal viidi reas Krasnodari krai masina-traktorijaamades läbi traktorite tööde kronometreerimine. Toon näite Lossevski masina-traktorijaama kahe, täiesti ühesugustes tingimustes olnud traktoristi tööst.

Traktorist sm. Kalmõkov, kes töötas traktoril «DT-54», täitis 1953. a. 12. augustil vahetusnormi vaid 68-protsendiliselt. See toimus sellepärast, et kümnetunnilisest tööajast töötas traktor ainult kuus tundi. Ülejäänud aja seisis ta tehnilise rikke tõttu. Samal päeval täitis sama masina-traktorijaama teine traktorist sm. Ponomarenko, kes samuti töötas traktoril «DT-54», normi 130-protsendiliselt, kusjuures töö oli heakvaliteediline. Tööaja hea kasutamine, masina parem seisukord ja traktori võimsuse täielikum ärakasutamine võimaldasid sm. Ponomarenkol vahetusnorme mitte ainult täita, vaid ka ületada.

Dnepropetrovski oblasti Uljanovski masina-traktorijaamas on masina-traktoripargi seisuaeg väiksem kui oblasti teistes masina-traktorijaamades. 1953. aastal moodustas selles masina-traktorijaamas keskmine vahetusnorm 15-hobujõulise traktori kohta 4,3 hektarit, aga pingelistel tööperioodidel (külv, saagi koristamine, sügiskünn) tõusis

kuni 4,7 hektarini. Üksikutes traktoribrigaadides oli väljatöötus veelgi suurem: sm. Lukašenko brigaadis — 6,7 hektarit, sm. Grištšenko brigaadis 6,3 hektarit, sm. Podolnõi brigaadis — 6,2 hektarit. Harkovi oblasti Valki masina-traktorijaamas oli keskmiseks vahetusnormiks 15-hobujõulise traktori kohta 4,9 hektarit, üksikutes traktoribrigaadides aga veelgi kõrgem.

Toodud näited näitavad, millised suured võimalused on igal masina-traktorijaamal traktorite jõudluse tõstmiseks.

Belgorodi oblasti kahe naabruses asuva Šebekini ja Tavrovi masina-traktorijaama töö kõrvutamisesest võib näha, kuidas traktorite kasutamise organiseerimine avaldab mõju kogu masina-traktorijaama tootmistegevusele.

1953. aastal olid kogu põllumajanduslike tööde perioodi vältel Tavrovi masina-traktorijaamas traktorite seisuaajad 10 korda suuremad kui naabruses asuvas Šebekini masina-traktorijaamas. See avaldas negatiivset mõju Tavrovi masina-traktorijaama tootmistegevuse tulemustele ja põhjustas kolhoosidega sõlmitud lepinguliste kohustuste mitte-täitmist ning madalaid saake. Šebekini masina-traktorijaama tööpiirkonnas asuvates kolhoosides saadi suhkrupeete hektarilt 2 korda, kartuleid 4 korda ja köögivilja 3 korda rohkem kui Tavrovi masina-traktorijaama poolt teenindatavates kolhoosides.

Paljud masina-traktorijaamad kasutasid 1953. aastal ebarahuldavalt diisel-lintraktoreid, kuigi on teada, et nende traktorite poolt teostatud iga tuhande hektari künni pealt hoiab riik kokku kuni 5 tonni kütteainet ja kuni 12 000 rubla. Eriti halvasti kasutati diiseltraktoreid Stalingradi, Tšeljabinski, Sverdlovski, Tambovi, Tuula ja Tomski oblasti masina-traktorijaamades. Smolenski, Vladimiri, Brjanski ja mõnede teiste oblastite masina-traktorijaamades on nagu eelmistelgi aastatel diiseltraktorite väljatöötus ikka veel madal.

Paljudes masina-traktorijaamades kasutati 1953. aastal halvasti kartulipanemis-, kartulivõtmis-, lina- ja puuvillakoristus- ning teisi masinaid.

Masina-traktorijaamade töö analüüs näitab, et traktorite heakvaliteediline remont talvel ja brigaadide tehnilise teenindamise hea organiseerimine tööde ajal kindlustavad kõrge väljatöötuse vahetuses. Peab märkima, et reas masina-traktorijaamades on remonttööde organiseerimine

siinemaani ikka veel madalal tasemel, remonttöid ei teostata õigeaegselt, nende kvaliteet on paljudel juhtudel halb.

Peamiseks vahendiks traktorite ja masinate remondi organiseerimise parandamisel masina-traktorijaamas on kõrvuti kaadri kvalifikatsiooni tõstmise ja remondibaasi tugevdamisega remonttööde sõlmmetodi juurutamine. See meetod võimaldab töölistel lühikese ajaga omandada nendele kinnistatud sõlmede remondi tehnikat, tõsta tööviljakust ja parandada remonttööde kvaliteeti.

Sõlmmetodi positiivset mõju remonttööde käigule võib näha Ukraina NSV masina-traktorijaamade näite varal, kus see meetod on juurutatud enamikus masina-traktorijaamades. See võimaldas Ukraina masina-traktorijaamadel edukalt organiseerida ja läbi viia sügis-talvist remonti 1954. aasta kevadeks.

Reas vabariikides juurutatakse remonttööde sõlmmetodit aeglaselt. Eriti halvasti juurutavad seda Gruusia NSV, Moldaavia NSV ning Armeenia NSV masina-traktorijaamad.

Masina-traktorijaamade direktoritelt ja peainseneridelt tuleb nõuda, et igas masina-traktorijaamas teostataks üleminek traktorite remondi sõlmmetodile.

Rööbiti sellega tuleb tugevdada töökodades tehnilist kontrolli, kontrolöride kaadrit, läbi vaadata tehnilised tingimused töö kvaliteedi parandamiseks, juurutada praktikas niisugused tähtjad, mille vältel traktorid peavad peale remonti töötama.

Üheks remonttööde madala kvaliteedi põhjuseks on ka see, et suurem osa neist töödest lükatakse sügis-talvisele perioodile. Eesrindlike masina-traktorijaamade kogemused näitavad töö sellise organiseerimise eeliseid, kus remonti teostatakse kogu aasta vältel.

Ülesanne seisab selles, et sisse seada kogu aasta vältel teostatavate remonttööde planeerimise range süsteem, arvesse võttes masinate töö hooajalisust ja likvideerides juurdunud ebaõige praktika remontida kõik masinad talvisel perioodil.

Paljudes masina-traktorijaamades sallitakse siinemaani traktorite ja põllutöomasinate ebaperemehelikku hoidmist. See viib masinate enneaegsele riknemisele ja tekitab lisakulusid nende taastamisel. Neile häbiväärseile faktidele tuleb teha lõpp. Vabariikide põllumajanduse ministeeriumid, oblastite ja kraide põllumajandusvalitsused peavad

olema nõudlikumad masina-traktorijaamade juhtijate suhtes, kes sallivad tehnika ebaperemehelikku hoidmist. Masina-traktorijaamad on kohustatud otsustavalt parandama oma rikkaliku tehnika hoidmist.

Riik andis masina-traktorijaamadele märkimisväärse hulga autodel liikuvaid remonditöökodasid. Kuid reas masina-traktorijaamades ei kasutata neid töökodasid õigesti. Tehniline teenindamine liikuvate töökodadega toimub tihti tuletrjekomando töö põhimõtte järgi — kus on tekkinud tulekahju, sinna sõidetakse. Sellise tehnilise teenindamise juures on traktoristid kogu põllutööde perioodi vältel jäetud nende endi hoolde, olles sunnitud iseseisvalt teostama isegi keerulist tehnilist hooldamist.

Igas masina-traktorijaamas peavad olema autodel liikuvad remonditöökodad, mida teenindavad remonttöölise eribrigaadid. Autodel liikuvaid töökodasid tuleb kasutada keerulise tehnilise hooldamise teostamiseks. Liikuvate töökodade tööd tuleb organiseerida plaanipäraselt, graafiku järgi. Muidugi tuleb brigaadidele osutada kiirabi ka väljaspool graafikut, kuid see peab olema erandiks, mitte aga reegliks, nagu see siimaani on olnud.

Tuleb pidada silmas, et 1954. aastal ei suudeta kõiki masina-traktorijaamu varustada tehastes valmistatud autodel liikuvate töökodadega. Seoses sellega tuleb igas masina-traktorijaamas valmistada lihtsaid töökodasid, kasutades selleks olemasolevaid veokastiga autosid.

Traktorite ja masinate plaanipärase tehnilise hooldamise organiseerimine peab muutuma masina-traktorijaamade jaoskonna mehaanikute peamiseks tööks.

Traktorite seisuaegade vähendamiseks nende tehnilise hooldamise ajal on vaja igas masina-traktorijaamas luua agregaatide ja sõlmede vahetusfond.

Teatavasti tekkisid möödunud aastatel traktorite tunduvad seisakud tagavaraosadega ebareeglipärase varustamise tõttu. Käesoleval ajal on valitsuse otsuse kohaselt tarvitusele võetud abinõud masina-traktorijaamade tagavaraosadega varustamise tõsiseks parandamiseks. Valitsus tegi tööstuslikele ministriumidele ülesandeks laiendada tagavaraosade tootmise võimsusi ja kindlustada nende väljalaset koguses, mis rahuldab masina-traktorijaamade nõudeid. Kuid ei tohi oodata, et tagavaraosade küllus tekib otsekohe. See kohustab masina-traktorijaamu kasutama fondide järgi eraldatud tagavaraosi kokkuhoidli-

kult, restaureerima detaile ja pikendama nende eksploatatsioonis oleku aega tehnilise hooldamise parandamise teel.

On vaja juurutada tööpraktikasse eesrindlike masinatraktorijaamade kogemusi, kes määrasid kindlaks tagavaraosade kulutamise limiidid traktoribrigaadidele ja seadsid sisse limiitraamatud traktoristidele. Need abinõud tõstavad traktoristide ja traktoribrigaadide brigadiride vastutust detailide kokkuhoidliku kasutamise eest.

Kasutuselolnud tagavaraosade kulunormid määrati kindlaks 100 traktori kohta ja nende suurus ei sõltunud traktorite töö hulgast. Selline kord seadis halvematesse tingimustesse need masinatraktorijaamad, kes hästi kasutavad traktoriparki, ja vastupidi, lõi soodsamad tingimused neile masinatraktorijaamadele, kes kasutasid traktoreid halvasti. See puudus tuleb parandada.

Traktoribrigaadide tehnilise teenindamise parandamiseks on suur tähtsus dispetšeriteenistuse organiseerimisel masinatraktorijaamades. Tootmise praeguse ulatuse juures pole mõeldav, et ilma alalise operatiivse sideta traktoribrigaadidega oleks võimalik neid edukalt juhtida, teada õigel ajal iga traktoriagregaadi olukorda ja osutada õigel ajal vajalikku abi.

Eesrindlikes masinatraktorijaamades, kus dispetšeriside on juba kindlalt juhtimise praktikasse juurdunud, saadakse sellest väga hästi aru. Meil on palju dispetšereid-novatooreid, kes osutavad oma tööga masinatraktorijaamade juhtijatele ja traktoribrigaadidele suurt abi. Rida masinatraktorijaamu kasutab edukalt raadiojaamu «Urožai» dispetšerisideks loomakasvatusefarmidega talveperioodil.

Samal ajal aga alahinnatakse paljudes masinatraktorijaamades dispetšerisidet ja olemasolev kallihinnaline aparaat ei leia kasutamist. Orlovi oblasti Krasnenski masinatraktorijaamal on raadiojaamad «Urožai», on võimalus dispetšeripunkti sisseseadmiseks, kuid masinatraktorijaama juhtijate rutiinsuse tõttu raadiojaamu ei kasutata ja need on osaliselt juba kõlbmatuks muutunud. Masinatraktorijaamade juhtijad aga jooksevad suvisel ajal pimesi ühe traktoribrigaadi juurest teise juurde, ei tea tõelist olukorda ega osuta neile õigeaegselt vajalikku abi.

Tuleb suurendada vahetusnormi traktori kohta. Jutt ei ole mitte ainult hooajalisest väljatöötusest ühe traktori kohta, vaid ka sellest, et iga traktoriagregaat iga päev täidaks kindlaksmääratud vahetusnorme, sest põllu-

majanduses ei ole võimalik täna hooletusse jäetud tööd teha kahjudeta homme.

Vahetuse väljatöötuse suurendamise tähtsaks tingimuseks on traktoribrigaadide ja põllundusbrigaadide töö õige ühendamine. Mitmeaastase kooskõlastatud töö positiivseks ja väga kujukaks näiteks on sotsialistliku töö kangelase P. N. Angelina traktoribrigaadi ja tema poolt teenindatava sotsialistliku töö kangelase I. J. Peftijevi kolhoosipõllundusbrigaadi töö. Traktoribrigaad aitab aktiivselt kolhoosnikutel kasvatada rikkalikku saaki, teostab töid õigeaegselt ja hästi, põllundusbrigaad aga omakorda organiseerib õigesti traktoriagregaatide teenindamist ja soodustab masinate kõrgetootlikku kasutamist. 1953. aastal oli Angelina brigaadis keskmine vahetusnorm 15-hobujõulise traktori kohta 5,5 hektarit.

Möödunud aasta kogemused näitavad, et kooskõla puudumine traktori- ja põllundusbrigaadide töös vähendab tööviljakust ja on tihti traktorite ning masinate kestvate seisakute põhjuseks. 1953. aastal võis koristamise ajal tähele panna palju juhuseid, kus kombainiagregaadid seisisid tundide viisi, oodates kolhoosnikuid, kes teenindasid põhukogujaid ja teravilja äravedamise veokeid.

Traktorite tunduvad seisakud tekivad seetõttu, et ei veeta õigeaegselt kohale seemet, väetist, vett, et viivitatakse nende maa-alade ettevalmistamisega, mis kuuluvad traktoritega harimisele. Neid seisakuid saab vältida vaid sel juhul, kui traktoribrigaadide ja põllundusbrigaadide brigadiride töö on tihedalt ühendatud. Siin oleneb palju masina-traktoriijaamade agronoomidest. Nende kohus on organiseerida põllundus- ja traktoribrigaadide kooskõlastatud töö.

Määratu suured ülesanded masina-traktoripargi kasutamise parandamisel seisavad masina-traktoriijaamade ees neis rajoonides, kus võetakse kasutusele uudis- ja jäätmaid. Tuleb silmas pidada, et nende traktoribrigaadide tootmistingimused, kes töötavad uute maade kasutuselevõtmisel, on tavalisest palju keerulisemad. Traktoreid tuleb regulaarselt kasutada kevad- ja suveperioodil kogu ööpäeva vältel. Võimsatel diiseltraktoritel töötab palju noori traktoriste.

Maa ettevalmistamisel külviks uudismaadel on rida iseärasusi, masinad töötavad siin palju raskemates tingimustes. Sellepärast on eriti suur tähtsus sellel, et masina-traktoriijaamades, kes võtavad kasutusele uudismaid, hoi-

taks tehnikat heas seisukorras, teostataks kontrolli masinate õige reguleerimise ja töö kvaliteedi üle.

On vaja õigeaegselt ja õigesti organiseerida traktoribrigaadide head tehnilist teenindamist — keeruka tehnilise hooldamise ja remontide teostamist. Masina-traktorijaamade juhtijad on kohustatud hästi organiseerima autodel liikuvate remonditöökodade tegevust, et kindlustada juba põllutööde esimestest päevadest peale masina-traktoripargi häireteta tööd.

*

Masina-traktorijaamade masina-traktoripargi eksploatatsiooni tingimuste tunduvaks parandamiseks tunnistas NLKP Keskkomitee septembripleenum vajalikuks tarvitusele võtta rida tähtsaid abinõusid masina-traktorijaamade remondibaasi ja traktorite ning põllutöömasinate hoidmise tingimuste parandamisel. Pleenum märkis, et masina-traktorijaamades on kujunenud mittevastavus masina-traktorijaamade keeruka põllumajandusliku tehnikaga varustamise taseme ning selle tehnika remontimiseks ja hoidmiseks vajaliku tootmis-tehnilise baasi vahel. Paljudel masina-traktorijaamadest ei ole remonditöökodasid, garaaže ja kuure traktorite ja põllutöömasinate hoidmiseks ega teisi tootmishooneid ja elutarbeline ruume.

Partei ja valitsus seadsid ülesande luua lähematel aastatel iga masina-traktorijaama ja spetsialiseeritud jaama juurde remondibaas traktorite, kombainide, põllutöömasinate, mullakaevamismasinate, spetsiaalsete masinate ning masina-traktorijaamale ja kolhoosidele kuuluvate autode remontimiseks. Igal masina-traktorijaamal ja spetsialiseeritud jaamal peab üldreeglina olema tüüp-remonditöökoda, vähemalt kaks-kolm garaaži traktorite hoidmiseks, kaks-kolm kuuri kombainide hoidmiseks, vajalikul hulgal katusealuseid ja lahtisi betoonplatse põllutöömasinate hoidmiseks, naftabaas, autogaraaž, tagavaraosade ladu, kontor, saun, ühiselamu töölistele, vajalikul hulgal elamuid, veevarustus ja lihtne kanalisatsioon.

NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsuses on kindlaks määratud ehitustööde hiiglasuur programm masina-traktorijaamades lähema 2—3 aasta kohta. 1954.—1956. aastal tuleb masina-traktorijaamades ehitada ja eksploatatsiooni anda 4200 remonditöökoda, 8400 garaaži trakto-

rite hoidmiseks, 8400 kuuri kombainide hoidmiseks, 15 000 katusealust ja 15 000 lahtist betoonplatsi põllutöomasinate hoidmiseks, 2880 naftabaasi, 3600 autogaraaži ja 3600 ladu tagavaraosade jaoks. Peale selle tuleb nendesamade aastate jooksul ehitada ja eksploatatsiooni anda 10 800 elamut ja 3000 ühiselamut masina-traktorijaamade töötajate jaoks.

Ehitustööde läbiviimiseks annab riik hiiglasuuri vahendeid. Ainuüksi 1954. aastal kulutatakse ehitustöödeks masina-traktorijaamades 3,2 miljardit rubla. Järgmistel aastatel kasvab vahendite eraldamine ehitustööde jaoks üha enam. Ehitustööde sellist ulatust pole masina-traktorijaamades veel kunagi olnud. Selle ehitusprogrammi täitmine nõuab suure organiseerimistöö läbiviimist.

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenum märkis, et NSV Liidu Põllumajanduse Ministerium ja rea oblastite, kraide ja vabariikide kohalikud nõukogud ning põllumajandusorganid teostavad masina-traktorijaamades ehitustöid ebarahuldavalt. 1953. aastal täideti töökodade ehitustööde plaanist ainult 57 protsenti, põllutöomasinate hoidmiseks vajalike kuuride ja katusealuste ehitustööde plaanist 70 protsenti.

Paljud masina-traktorijaamade direktorid, oblastite ja kraide põllumajandusvalitsuste ülemad seletavad masina-traktorijaamades teostatava ehitustöö ebarahuldavat käiku metsa, tsemendi, telliskivide ja teiste ehitusmaterjalide puudumisega. Kuid need kurtmised ei ole küllalt põhjendatud. Ehitusmaterjalidega varustatuse mõttes ei ole sellised vabariigid, nagu Armeenia, Gruusia, Leedu, Läti paremates tingimustes kui VNFSV, Aserbaidžani NSV, Kirgiisi NSV, Valgevene NSV ja teised vabariigid, kes ei täida ehitustööde plaani. Kuid Armeenia, Gruusia, Leedu ja Läti vabariigis organiseeriti õigeaegselt metsavarumine, masina-traktorijaamad kindlustati õigeaegselt kohalike ehitusmaterjalidega, organiseeriti paremini ehitustööde juhtimist. Tänu sellele täitsid need vabariigid nende jaoks kindlaks määratud plaani.

Kui enne 1954. aastat toimus masina-traktorijaamades üksikute objektide ehitamine, siis nüüd toimub see komplekselt.

Ehitustöö suure mahu läbiviimisel annab valitsus tõsist abi. Selle teostamiseks on kaasa tõmmatud paljude tööstuslike ministeriumide ehitusorganisatsioonid. Kuid ehi-

tusprogrammi tunduv osa tuleb teostada põllumajanduslike ehitusorganisatsioonide ja masina-traktorijaamade jõududega.

Oblastite ja kraide põllumajandusvalitsused ning vabrikkide põllumajandusministeeriumid peavad pöörama erilist tähelepanu masina-traktorijaamadele, kes teostavad ehitustööd majanduslikul teel. Sellistes masina-traktorijaamades tuleb luua ehitusjaoskonnad, pannes nende etteotsa kogenud, algatusvõimelisi töötajaid, kindlustada ehitusjaoskonnad autotranspordi, mehhanismide ja materjalidega, välja valida töölisi. Samuti on vaja tugevdada olemasolevaid ehitusorganisatsioone: ehitus-montaaživalitsusi, kontoreid ja truste.

Suurt tähelepanu tuleb pöörata masina-traktorijaamade elamuehitusele. Masina-traktorijaamad saavad suurel hulgal kokkupandavaid puumaju ja standardseid valmis-detaile ühiselamute ehitamiseks. Masina-traktorijaamade direktorid peavad abistama individuaalelamuid ehitavaid spetsialiste, võimaldades neil kõige lühema ajaga ehitada endale majad.

Masina-traktorijaamade tööliste ja spetsialistide elamu- ja elutarbeliste tingimuste parandamiseks tuleb olemasolevate plaaniliste kapitaalvahutuste kõrval ära kasutada masina-traktorijaamade direktorifondi rahalised vahendid. Uus kord summade eraldamisel masina-traktorijaamade direktorifondidesse võimaldab masina-traktorijaamadel, kes saavutasid kõrgeid töönäitajaid, kasutada suuri rahalisi summasid kultuurilis-elutarbeliseks ehitustööks ja masina-traktorijaamade töötajate teenindamiseks.

MASINA-TRAKTORIJAAMADE TUGEVDAMINE KVALIFITSEERITUD KAADRIGA

Igasuguse töö edu otsustab kaader. «Et saavutada edu,» ütles N. S. Hruštšov ettekandes NLKP Keskkomitee septembripleenumil, «tuleb koondada tähelepanu peamisele, peamine aga seisab selles, et tugevdada masina-traktorijaamu, kolhoose ja sovhoose kvalifitseeritud, andeka kaadriga, meie parimate töötajatega.»

NLKP Keskkomitee septembripleenum märkis, et partei-, nõukogude ja põllumajandusorganite tähtsaimaks ülesandeks on masina-traktorijaamades alalise kvalifitseeritud mehhanisaatorite kaadri loomine, kes on võimeline kõige

täielikumalt ja tootlikumalt kasutama tehnikat ning seega kindlustama kõigi kolhoositootmise harude edasist võimsat tõusu. Selle ülesande täitmiseks viidi umbes 1 250 000 kolhoosnikut, kes on omandanud masina-traktorijaamades tööl olles mehhanisaatorite eriala, üle masina-traktorijaamade alalisteks töolisteks. Sellel on suur poliitiline ja määratu suur praktiline tähtsus.

Mehhanisaatorid, kes kuuluvad nüüd masina-traktorijaamade koosseisu, olid varem kolhoosnikud ja seepärast ei allunud täielikult masina-traktorijaamade direktoritele. Kui nad tahtsid, siis töötasid masina-traktorijaamades, kui ei tahtnud, läksid nad sealt minema kolhoosi või tööstusse. Sellest oli tingitud ka nõrk tootmisdistsipliin, kaadri suur voolavus. Ametiühinguorganisatsioonidel ei olnud mingit mõju mehhanisaatorite kaadrile, mingit tööd nad nendega läbi ei viinud.

Nüüd on see olukord põhjalikult muutunud. Praegu on mehhanisaatorid masina-traktorijaamade alalised töölised. Ülesanne seisab selles, et aidata masina-traktorijaamade mehhanisaatorite paljutuhandelisel armeel asuda meie maa tööliklassi esimestesse ridadesse, harjutada neid kõrge tootmisdistsipliiniga, kasvatada neis kutsealast uhkustunnet.

Erakordselt tähtis on organiseerida traktoristide ja traktoribrigaadide teiste alaliste tööliste täielikku ja õiget kasutamist kogu aasta vältel. Neil eesmärkidel on vaja laialdaselt juurutada seda, et traktoristid, kombainid, masinistid ja teised alalised töölised oleksid võimelised üksteist asendama.

Masina-traktorijaamade mehhanisaatoreid on vaja õpetada peale traktorite, kombainide ja teiste põllutöomasinatega töötamise veel lukkseppadeks seadmete monterimise alal farmides, seppadeks, puuseppadeks, müürseppadeks, tiseriteks, katusekatjateks, ehitusmehhanismide masinistideks, elektripügamisagregaatide korrastajateks, elektripügajateks, masinistideks loomakasvatusefarmides kasutatavate masinate ja mehhanismide tehnilise teenindamise alal jne. Masina-traktorijaamade töölistele mitmesuguste erialade õpetamine võimaldab kasutada töölisi otstarbekohasemalt, täielikumalt kindlustada neile tööd kogu aasta vältel ja tagada neile kõrgemat palka.

Paljud masina-traktorijaamad suutsid juba talveperioodi esimestest päevadest peale õigesti kasutada trakto-

ribrigaadide alalisi töölisi. Näiteks Stavropoli krai Nadeždinski masina-traktorijaam kasutas talvekuudel 179 alalist töölisi järgmiselt: masina-traktorijaama ehitustöödel töötas 28 inimest, kolhooside loomakasvatusefarmide mehhaniseerimisel ja ehitustel — 43 inimest, söötade kohaletoimetamisel ja sõnniku väljaveol — 40 inimest, söötade valmistamisel, metsamaterjalide varumisel ja saagimisel, kasvuhoonete süvendite kaevamisel — 11 inimest, remonditöökojas, mis täitis kolhooside ja naabruses asuvate masina-traktorijaamade tellimusi, 29 inimest, kuna kursustel õppis 28 inimest.

Et mehhanisaatorid omaksid mitut elukutset, valmistas masina-traktorijaam viimastel aastatel nende hulgast ette 20 lukkseppa, 8 treialit, 12 vaskseppa, 5 plekkseppa, 3 seppa. Üle 70 inimese omandas mitu elukutset, sealhulgas omandas osa töölisi ehitus-montaaži eriala. Masina-traktorijaamades on organiseeritud mehhanisaatoritele mitmesuguste erialade, sealhulgas müürseppade, krohvijate, katusekatjate, lukkseppade-monteerijate erialade õpetamine.

Harkovi oblasti Volki masina-traktorijaamas töötas talveperioodil 204-st alalisest töölisest 53 töölise masina-traktorijaamas traktorite ja kombainide remontimisel, 8 mehhanisaatorit — kolhoosides seemnepuhastustöödel täiuslike viljapuhastusmasinatega, 14 töölise valmistas söötasid farmides, 24 töölise vedas välja sõnnikut ja teisi kohalikke väetisaineid. Loomakasvatusefarmide mehhaniseerimiseks loodi masina-traktorijaamades kaks viiest inimesest koosnevat montaažibrigaadi, kes teostasid söödaaurutajate, automaatjootjate, rippteede monteerimistöid jne. Söödaaurutajatele ehitasid ruume täiendavalt 4 mehhanisaatorit-puuseppa. Peale selle eraldas masina-traktorijaam kolhooside juhatustega sõlmitud lepingute alusel 12 mehhanisaatorit kõigi farmis olevate mehhanismide üle tehnilise järelevalve teostamiseks ja 12 mehhanisaatorit töötas kolhooside sepikodades põllumajandusliku inventari remontimisel.

Hästi organiseerisid töölise kasutamist talveperioodil Saraatovi oblasti Engelsi masina-traktorijaam, Stavropoli krai Petrovskoje masina-traktorijaam ja paljud teised.

Samal ajal aga oli reas masina-traktorijaamades traktoribrigaadide alaliste töölise kasutamine halvasti organiseeritud. Näiteks Saraatovi oblasti Romanovski masina-

traktorijaama direktor sm. Orlov ei suutnud kõigi masina-traktorijaama töötajate kasutamist organiseerida ja läks kergemat teed mööda, andes traktoribrigaadide 42-le tööliste pikaajalist palgata puhkust. Samasuguse vea tegi Voroneži oblasti Latnaja masina-traktorijaama direktor, kes ei kasutanud 1953. aasta detsembris 83 alalist töötajat.

Novosibirski oblasti Kupino masina-traktorijaamas töötas suur osa mehhanisaatoritest märtsis, nagu arvavad masina-traktorijaama direktor ja tähtsamad spetsialistid, kolhoosides. Kuid mida nad seal tegid, milliste töödega tegelesid, kui õigesti ja tootlikult kasutati nende tööd, seda ei tea masina-traktorijaamas keegi. Neile ei antud mingisuguseid ülesandeid, võimaldati oma äranägemise järgi kas töötada või mitte töötada kolhoosis.

Samasugune olukord oli ka Novosibirski oblasti Baroševski masina-traktorijaamas. Suur osa mehhanisaatoritest oli talveperioodil kolhoosides. Kuid millega nad tegelesid, seda pole masina-traktorijaamas teada. Masina-traktorijaama juhtijad teadsid, et suurem osa traktoriste ei võta osa kolhoosides tehtavast tööst, kuid mingisuguseid abinõusid kõigi mehhanisaatorite töölerakendamiseks tarvitusele ei võetud. Sealjuures on mehhanisaatorid aga alalised töötajad ja alluvad masina-traktorijaama direktorile. Direktoril ja tema asetäitjatel on olemas kõik võimalused selleks, et kasutada õigesti alalist mehhanisaatorite kaadrit.

Mehhanisaatorite kaader koosneb kvalifitseeritud, haritud, töövõimelistest töötajatest. Ei tohi lubada sellise kvalifitseeritud töötajate suure armee halba kasutamist. Meil on kõikides masina-traktorijaamades ja kolhoosides tööd küllaldaselt. Kuid asi ei ole mitte ainult selles, et kõiki masina-traktorijaamade alalisi töölisi tööle rakendada. On vaja hoolitseda ka selle eest, et nende töö oleks kõrgetootlik, et oleks kindlustatud kehtivate töönormide täitmine. Ka selles on tõsiseid puudusi.

Tatari ANSV Devlikejevski masina-traktorijaamas töötas 176-st alalisest töölisest 1953. aasta novembris ja detsembris kõigest 90—96 töölist. Selles masina-traktorijaamas oli tööliste töö organiseeritud ebarahuldavalt ja sooritatud tööde arvestus halvasti korraldatud. Kolhoosidesse saadetud töölisel töötasid kontrollita ega täitnud töönorme. Devlikejevski masina-traktorijaama juhtijad ei kasutanud riiklikult, ratsionaalselt alalist tööjõudu. Kahjuks võib seliseid näiteid tuua väga palju.

Sm. G. M. Malenkov oma kõnes Moskva linna Leningradi valimisringkonna valijate koosolekul 12. märtsil 1954. aastal ütles:

«Tööviljakuse kiirel tõstmisel omandab nüüd otsustava tähtsuse tootmise organiseerimise ja töö organiseerimise edasine parandamine. Sellel alal on meil väga tõsiseid puudusi. Kuid töö organiseerimise probleem, s.o. nii ettevõtetes kui ka kogu riigi mastaabis, ühiskondliku töö plaanikindel ja kõige otstarbekohasem kasutamine, omandab seda suurema tähtsuse, mida kaugemale me liigume edasi materiaalse ja tehnilise baasi tugevdamise ning meie maa tootlike jõudude suurendamise teel.

Edasilükkamatu ülesanne seisab selles, et hoolitsus tööviljakuse tunduva tõstmise eest tegelikult saaks kogu praktilise töö keskpunktiks rahvamajanduse edasiarendamise juhtimisel...»

Tootmise ja töö organiseerimise edasise parandamise ning tööviljakuse tõstmise ülesandel on eriti suur tähtsus masina-traktorijaamade jaoks. Käesoleval ajal jäävad masina-traktorijaamad oma töö organiseerimise taseme suhtes tööstusettevõtetest veel maha.

Kuidas siis tuleb masina-traktorijaamades organiseerida alaliste töötajate kasutamist? Eelkõige on tarvis, et igal masina-traktorijaamal oleks läbimõeldud plaan mehhanisaatorite kasutamiseks põllutööde perioodide kaupa. Talvisel ajal ei tule töölisi kasutada ainult traktorite ja põllutöömasinate remontimiseks, vaid ka järgmistel töödel: loomakasvatusfarmide mehhaniseerimisel, farmides olemasolevate masinate ja seadmete tehnilisel teenindamisel, sõnniku ja mineraalväetiste väljaveol, söötmiseks minevate söötade kohaleveol ja ettevalmistamisel, seemnete puhastamisel, lavade ja kasvuhoonete ehitamisel, metsamaterjalide saagimisel ja ehitusdetailide valmistamisel, tuuleturbiinide monteerimisel, kolhooside abistamisel majandi elektrifitseerimise juures. Masina-traktorijaamad peavad tunduvalt suurendama kolhoosidele antavat abi neile kuuluvate autode, põllutöömasinate ja seadmete remontimisel. Masina-traktorijaamade töökojad peavad täitma kolhooside mitmesuguseid tellimusi.

Suveperioodil võib põllutöödest vabu traktoriste kasutada remonditöökodades, monteerimistöodel kolhoosides, viljapeksuplatside ehitamisel ja mehhaniseerimisel ning

teistel töödel, mis on seotud saagikoristamise ettevalmistamisega.

Masina-traktorijaamadele kindlaks määratud ulatusliku ehitusprogrammi edukaks täitmiseks on tarvis tunduvalt hulka töölisi kasutada ehitustöödel.

Masina-traktorijaamade tugevdamiseks insener-tehnilise kaadriga tegi NLKP Keskkomitee septembripleenum ettepaneku tööstusest ja teistest rahvamajandusharudest välja valida insener-mehaanikuid ja saata neid tööle masina-traktorijaamadesse direktoritena, peainseneridena ja remonditöökodade juhatajatena.

Pärast NLKP Keskkomitee septembripleenumit läbi viidud töö tulemusena muutus oluliselt masina-traktorijaamade juhtiva kaadri hariduslik tase.

Masina-traktorijaamade juhtivate töötajate koosseis hariduse järgi protsentides 1954. a. algul

	Kõrgem		Erialane keskharidus		Madalam (praktikud)	
	oli	on	oli	on	oli	on
Direktorid	22,6	39,3	47,0	40,0	30,4	20,7
Peainsenerid	14,8	73,5	20,8	10,0	64,4	16,5
Töökodade juhatajad	1,3	28,5	8,8	40,0	89,9	30,9

Masina-traktorijaamade juhtiva kaadri koosseisu tugevdamine loob tähtsad eeldused nende töö parandamiseks. On tarvis veel püsivamalt jätkata masina-traktorijaamade direktorite koosseisu edasist tugevdamist, edutades sellele tööle insener-mehaanikuid ja kõrgema haridusega agrotehnikuid, kes on võimelised masina-traktorijaamu edukalt juhtima. On tarvis tõsta ka nende masina-traktorijaamade direktorite kvalifikatsiooni, kel ei ole küll erialast haridust, kuid kes on praktikas oma tööd hästi tundma õppinud ja juhivad masina-traktorijaamu oskuslikult.

NLKP Keskkomitee septembripleenum kohustas NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi, vabariikide ministrite nõukogusid, kraide ja oblastite täitevkomiteesid saatma masina-traktorijaamadesse 1954. aasta kevadeks 100 000 agronoomi ja zootehnikut, et teenindada kolhoose vahetult.

Kolhooside teenindamiseks saadeti 1954. a. algul masina-traktorijaamadesse ligi 105 000 agronoomi ja zootehnikut. Selle tulemusel on spetsialistide kaader lähendatud põllumajandusliku tootmise otsustavatele lõikudele.

Kuid reas vabariikides, kraides ja oblastites pole veel kõik kolhoosid kindlustatud spetsialistidega. Paljudes oblastites esineb tõsiseid puudusi masina-traktorijaamade spetsialistide valikul ja paigutamisel. Sageli saadetakse spetsialistid eelkõige oblastikeskuste ja linnade lähedal asuvasse masina-traktorijaamadesse ning eesrindlikesse kolhoosidesse. Samal ajal jäävad sageli kaugemad masina-traktorijaamad ja mahajäänud kolhoosid endiselt ilma vilunud spetsialistideta.

Tõsist tähelepanu väärrib normaalsete elamu- ja elutarbeliste ning teiste tingimuste loomise küsimus masina-traktorijaamadesse tööle saadetud spetsialistidele. Kohalike põllumajandusorganite juhtivad töötajad ja masina-traktorijaamade direktorid suhtusid real juhtumeil sellesse üritusse vastutustundetult. On palju fakte, kus masina-traktorijaamadesse saabunud agronoomidele, zootehnikutele, inseneridele ja tehnikutele ei muretseta kortereid, kütet, transpordivahendeid ega looda teisi vajalikke tingimusi nende töölerakendamiseks masina-traktorijaamades.

Mõned spetsialistid, kes on saadetud masina-traktorijaamadesse, tunnevad end seal senini veel ajutiste inimesena, ei taotle alalise elukoha rajamist, püüavad säilitada kortereid rajoonikeskustes ja linnades. Hommikul sõidavad nad masina-traktorijaamadesse tööle ja õhtul sõidavad nad paljude kilomeetrite kauguses asuvasse koju. See on täiesti ebanormaalne olukord. Masina-traktorijaamade direktorid peavad tarvitusele võtma abinõud masina-traktorijaamadesse alalisele tööle saadetud spetsialistidele vajalike elamu- ja elutarbeliste tingimuste loomiseks.

Paljudes masina-traktorijaamades, millede juhtivad töötajad mõistsid õigesti oma ülesannet, on organiseeritud hoolikas töö kõigi kolhoositootmise harude edasiseks arendamiseks. On palju näiteid, kus kolhoosidesse saadetud masina-traktorijaamade spetsialistid aitasid lühikese aja vältel parandada olukorda brigadides ja farmides. Paljudes kolhoosides tõusis piimatoodang farmides 1953/1954. aasta talveperioodil, võrreldes eelmise aasta vastava perioodiga. Hästi oli organiseeritud ettevalmistus kevad-

külviks, kolhoosnikute õpetamine kolmeaastastel agro-zoo-tehnilistel kursustel, talviste agrotehniliste abinõude läbi viimine. Selles avaldus spetsialistide organiseeriv osa.

Hästi organiseeris oma tööd Molotovi-nimelises kolhoosis Altai krai Mamontovo masina-traktorijaama zootehnik sm. Konin. Veel enne talve tulekut organiseeriti sm. Konini nõudmisel söötade kohalevedu, söötade ettevalmistamine söötmiseks, lasti käiku seniajani tegevuseta seisnud söödaaurutajad, korraldati söötade peenestamine ja teraviljasööda jahvatamine. Sm. Konin juurutas õiged ratsioonid loomade söötmises ja organiseeris söötade hoolika arvestuse. Ühisloomakasvatuse edasiseks arendamiseks organiseeris sm. Konin ettevalmistustööd uute loomakasvatushoonete ja kaevude ehitamiseks, töötas välja abinõud söödabaaside parandamiseks kolhoosis.

Kuid esineb ka fakte, kus masina-traktorijaamade spetsialistid ei ole veel suutnud õigesti organiseerida oma tööd, pole leidnud oma kohta kolhoosides. Real juhtudel masina-traktorijaama spetsialistid ei ole kolhoositootmise organisaatoriteks, jäävad pealtvaatajaks, püüavad töös juurutada bürokraatlikku stiili ja meetodeid.

Toon näite, kuidas töötasid talveperioodil masina-traktorijaama spetsialistid kolhoosis «Iskra», keda teenindab Novosibirski oblasti Tatarski rajooni Stepanovski masina-traktorijaam. Masina-traktorijaama agronoom sm. Paštšenko ei teinud kolhoosis mingisugust tööd. Sõnnikut põldudele ei veetud, salvestatud vilja ei sorteeritud, õppust kolhoosnikutele ei organiseeritud. Aruannetes oli märgitud, et kolhoosis «Iskra» on lumekogumine läbi viidud 54-hektarisel maa-alal. Nende tööde teostamise kohta on olemas töö üleandmise ja vastuvõtmise akt. Faktiliselt aga kolhoosipõldudel mingisugust lumekogumist läbi ei viidud, vaid traktor-lumesahaga oli puhastatud tee naaberkolhoosini. Seda teed näidatigi maa-alana, millel justkui teostati lumekogumist. Agronoom sm. Paštšenko oli nõus võltsimise faktiga ja valedokumendi vormistamisega masina-traktorijaama ja kolhoosi vahel.

Teise spetsialistina «Iskra» kolhoosis töötab zootehnik sm. Kudrjašova, kes samuti hooletult täitis oma kohustusi. Elades kolhoosis, ei käinud sm Kudrjašova 3 kuu jooksul kordagi kolhoosi farmides, mis asusid 5 kilomeetri kaugusel tema elukohast.

Kalinini oblasti Zavidovski rajooni «Zavidovo» kolhoos-

sis on kaks spetsialisti — zootehnik sm. Skorodumov ja agronoom sm. Kornev. Nad alustasid oma tööd perspektiivplaanide koostamisega. Sm. Skorodumov töötas välja loomakasvatuse arendamise plaani lähema kahe aasta kohta, sm. Kornev — taimekasvatuse arendamise plaani. Nii üks kui teine plaan on välja mõeldud ja koostatud ilma kolhoosi tegelikkust tundmata. Sel ajal, kui zootehnik tegeles perspektiivplaanidega, jäid igapäevased küsimused tähele panemata, loomade ületalve pidamine farmides oli organiseeritud väga halvasti, söötade mitteõigeaegse kohaleveo tõttu toimus loomade söötmine ebaregulaarselt, sööta ei valmistatud söötmiseks ette. Olemasolevat söödaaurutajat ei kasutatud. Ei kasutatud ka kolhoosis olevat elekterlüpsi seadeldist.

Masina-traktorijaama agronoom sm. Kornev tegeles plaanide koostamisega ega organiseerinud ettevalmistust kevadkülviks. Seemneid ei puhastatud, hoolimata sellest et oli olemas teraviljapuhastamismasin, ega viidud külvi-konditsiooni. Sõnniku väljavedu ja turbavarumist ei teostatud, kuid see-eest oli sõnniku väljaveo graafik hoolikalt välja töötatud. Seltsimehed Kornev ja Skorodumov töid kolhoosi kantseleilik-bürokraatlikud töömeetodid, mis olid partei ja rahva poolt hukka mõistetud, elavat, igapäevast tööd inimestega aga nad ei teinud.

Masina-traktorijaamade direktorid, peaagronoomid, peazootehnikud peavad tähelepanelikult jälgima masina-traktorijaamade spetsialistide tööd, kes teenindavad kolhoose, peavad kontrollima ja suunama nende tegevust, õigeaegselt avastama vigu. Selleks on tarvis nendega sagedamini läbi käia, nende tööd kontrollida, aidata kohapeal kõrvaldada puudused. Kuid mõnel pool ei ole masina-traktorijaamade peamiste spetsialistide tööd õigesti organiseeritud. Meil on signaale tõsistest puudustest masina-traktorijaamade peamiste spetsialistide kasutamisel. Paljudes masina-traktorijaamades seisab peamiste spetsialistide töö selles, et nad võtavad pidevalt osa nõupidamistest, istungitest ja koostavad palju, sageli mittevajalikke õiendeid. Nõupidamisi on palju, kuid tööd ei ole.

Toon näite, missuguseks kujuneb mõnikord masina-traktorijaama peamise spetsialisti tööpäev. Orlovi oblasti Kromõ masina-traktorijaama peaagronoom sm. Dadajeva sai 11. jaanuaril 1954. aastal ainult rajooniorganisatsioonidelt järgmised korraldused: kell 10.00 hommikul nõuti talt

kiiresti andmete esitamist lavaraamide ja klaasi kohaleveo kohta kolhoosidesse; kell 11.30 nõuti sm. Dadajevalt informatsiooni toitekuubikute valmistamiseks ettevõetud abinõude kohta; kell 15 küsiti temalt andmeid partei Keskkomitee septembripleenumi otsuse täitmise kohta masina-traktorijaama poolt; kell 17.00 küsiti sm. Dadajevalt materjale teraviljakultuuride, kanepi ja kartuli saagi kohta igas masina-traktorijaama poolt teenindatavas kuueteistkümnnes kolhoosis, samuti kolhoosnikutele normipäeva eest naturaalse ja rahaliste väljamaksete suuruse kohta; samal päeval pidi sm. Dadajeva andma teateid kolhoosidesse veetud mineraalväetise hulga, seemnete puhastamise, loomade jaoks sööda peenestamise ja sõnniku väljaveo kohta. Selline päev pole erandiks.

Tähelepanu väärib ka see fakt, et viimasel ajal masina-traktorijaama juhtivad töötajad ja spetsialistid kaotavad palju aega sellega, et võtavad osa arvukatest istungitest ja nõupidamistest rajooni- ja oblastiorganisatsioonides. Näiteks, Kirovogradi oblasti Aleksandria masina-traktorijaama direktor sm. Bolda veetis 1953. aasta novembrikuu jooksul istungitel ja nõupidamistel üksteist tööpäeva, aga Moskva oblasti Horoševo masina-traktorijaama direktor sm. Možnev oli 28. detsembrist kuni 19. jaanuarini kahesteistkümnel istungil ja nõupidamisel.

NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumile saabub palju ettepanekuid kolhoose teenindavate masina-traktorijaamade agronoomide õiguste ja nende õiguste laiendamise küsimuses. Paljud seltsimehed panevad ette anda agronoomidele palju laialdasemad õigused. Nad põhjendavad seda sellega, et kolhoosi agronoom ei käsuta kuni käesoleva ajani kolhoosi tööjõudu ega veoloomi.

Mõned seltsimehed panevad ette laiendada masina-traktorijaamade spetsialistide õigusi, kaasa arvatud karistuse määramine kolhooside esimeestele.

Nii näiteks kirjutab selles küsimuses Novgorodi oblasti Podgoštšski masina-traktorijaama peagronoom sm. Ašihman:

«Hea oleks, kui õiguste hulgas, millised nähakse ette peagronoomidele, oleks ka ette nähtud õigused anda otseseid juhiseid kolhooside esimeestele ja viimaste suhtes oleks ette nähtud sanktsioonid, mida võiksid määrata peagronoom või masina-traktorijaama direktor peagronoomi või masina-traktorijaama direktori poolt antud juhiste täit-

mata jätmise eest. Ilma nende õigusteta meie juhised kolhooside esimeestele jäävadki ainult juhisteks, kui kolhoosi esimees ei ole asjalik.»

Nendes ettepanekutes kajastub mõnede masina-traktorijaamade spetsialistide püüd administreerimisele. Ei tohi unustada, et põllumajanduslikku artelli juhivad artelli liikmete üldkoosolek, aga koosolekute vaheajal üldkoosoleku poolt valitud juhatus. Ei tohi masina-traktorijaama agronoomi panna kõrgemale kolhoosi juhatusest.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee otsuses «Masina-traktorijaamade töö edasise parandamise abinõudest» on märgitud, et masina-traktorijaamade agronoomidele ja zootehnikutele, kes on saadetud tööle kolhoosidesse, pannakse vastutus agro- ja zootehniliste abinõude teostamise eest, mis on ette nähtud masina-traktorijaama ja kolhoosi vahel sõlmitud lepingus, põllumajanduslike kultuuride viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse plaani täitmise eest kolhoosi poolt ning töö õige organiseerimise eest kolhoositootmises.

Samas otsuses on kindlaks määratud, et agronoomide ja zootehnikute poolt antud juhendeid agronoomiliste ja zootehniliste abinõude suhtes, töö organiseerimise alal ja küsimustes, mis on seotud masina-traktorijaamade poolt kolhoosidega sõlmitud lepingute täitmisega, antakse ainult kolhooside juhatuste või esimeeste kaudu. Masina-traktorijaama agronoomil ja zootehnikul on palju võimalusi ellu viia abinõusid, mis on vajalikud viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks.

Masina-traktorijaama agronoom peab kolhoosis organiseerima võitlust suurte saakide eest. Saak luuakse traktoribrigaadide tööliste ja tootmisbrigaadide kolhoosnikute jõududega. Neid inimesi peabki organiseerima agronoom, õpetama neile suurte saakide saavutamise eesrindlikke meetodeid ja töövõtteid, peab saavutama, et kolhoositootmises juurutataks kõike uut, eesrindlikku. Kuid uue, eesrindliku juurutamiseks on tarvis toetuda laialdasele kolhoosiaktiivile.

Peab märkima, et rida seltsimehi räägib ülearuselt palju masina-traktorijaamade spetsialistide õigustest, unustades nende kohustused. Võib ka suurte õigustega töötada halvasti. Seda ka sageli juhtub. Istub töötaja, kirjutab ja annab allkirju juhistele, uskudes pimedalt paberi jõusse, aga asi ei liigu paigast.

Mida paremini spetsialist täidab oma kohustusi, seda kõrgem on tema autoriteet, seda rohkem on temal tegelikke, mitte aga paberlikke õigusi. Kui agronoom aitab kolhoosijuhatusel parandada kolhoositootmise organiseerimist, saada suuri saake, koristada see saak kadudeta, kindlustab kohustuste õigeaegse täitmise riigi ees, kindlustab kolhoosnikutele kõrge tasu normipäeva eest, siis kuulavad tähelepanelikult tema häält nii kolhoosijuhatus kui ka kõik kolhoosnikud. Kui aga agronoom sellist abi ei osuta, siis on selge, kuidas kolhoosnikud temasse suhtuvad. Nad võivad sellise töötaja kohta öelda vene vana-sõnaga: «Sõnades nagu kandlel, tegudes nagu balalaikal.»

Koos kolhoosijuhatus ja -aktiiviga on iga agronoom kohustatud välja töötama ja organiseerima nende agrotehniliste abinõude juurutamise süsteemi, mis on vajalikud planeeritud viljakuse saamiseks. Agrotehnilised abinõud peavad baseeruma kohalike tingimuste, majandi pinnaseliste, kliimatiliste ja teiste iseärasuste tundmisel. Nad peavad ette nägema teaduse saavutuste ja eesrindlike kogemuste laialdast juurutamist kolhooside praktikasse.

Kolhoosidesse suunatud masina-traktorijaamade agronoomide töö juhtimine ja organiseerimine peab saama masina-traktorijaamade peaagronoomide tegevuse peamiseks sisuks.

Masina-traktorijaamade zootehnikud ning veterinaartöötajad on loomakasvatuse organisaatoreiks. Nad peavad juurutama eesrindlikke meetodeid ja töövõtteid, mis kindlustavad loomade produktiivsuse kasvu ja loomakasvatusaaduste üha suurema hulga.

Kõigi nimetatud abinõude edukat elluviimist võivad agronoomid ja zootehnikud saavutada ainult sel juhul, kui nad tuginevad kolhoosiaktiivile, traktoribrigaadide töötajatele, kui nad oskavad luua endale sellise aktiivi.

Agronoomide ja zootehnikute pidevaks mureks peab olema kolhooside söödabaasi arendamine, söödakultuuride viljakuse, heina- ja karjamaade produktiivsuse suurendamine, söötade õigeaegne varumine, nende õige säilitamine ja tarvitamine.

Masina-traktorijaama peazootehnik peab pidevalt juhtima zootehnikute tööd kolhoosides, isiklikult käima farmides, aitama niisuguste abinõude väljatöötamisel ja elluviimisel, mis tagaksid loomade arvu ja produktiivsuse tõstmise, söötade ratsionaalse ja kokkuhoidliku tarvitamise, palju

jõukulu nõudvate protsesside mehhaniseerimise loomakasvatuses.

Suured ülesanded, mis on partei ja valitsuse poolt seatud masina-traktorijaamade ette, tõstavad esile uued, mõõtnatult kõrgemad nõudmised masina-traktorijaamade juhtivatele töötajatele — direktoritele, peaaagronoomidele, peainseneridele, peazootehnikutele. Nende kohustused ei seisa mitte ainult võimsa tehnika eeskujuliku kasutamise organiseerimises. Nad peavad alati meeles pidama, et nad vastutavad kolhooside organisatsioonilise ja majandusliku olukorra eest, kõikide kultuuride viljakuse plaanide täitmise eest teenindatavates kolhoosides, loomakasvatuse arendamise plaanide täitmise ja selle produktiivsuse tõstmise eest, teaduse saavutuste ja eesrindlike kogemuste juurutamise eest kolhoositootmises.

Eriti suured nõuded esitatakse praegu masina-traktorijaamade direktoritele. Masina-traktorijaamade direktorid peavad olema igakülgselt arenenud, neil peavad olema suured teadmised kõigi põllumajandusharude alal, neil peavad samal ajal olema vajalikud poliitilised teadmised ja organisatorilised võimed. See peab olema mitmekülgne, autoriteetne isik, kes on võimeline olema mitte ainult organisatoriks, vaid ka kasvatajaks, pedagoogiks. Masina-traktorijaama direktor peab oskama leida ja peab toetama kõike eesrindlikku, progressiivset, võitlema kõige selle vastu, mis on mahajäänud. On tarvis, et masina-traktorijaama direktor oskaks õigesti organiseerida spetsialistide, samuti kõigi masina-traktorijaama tööliste tööd. Mehhanisaatorid peavad kõigile kolhoosnikutele näitama kõrge organiseerituse ja distsipliini eeskujutööd, peavad olema võitlejateks põllumajanduse kõrge kultuuri eest.

Peab ütleva, et veel mitte kõik masina-traktorijaamade direktorid pole aru saanud nende ees seisvatest hiiglasuurtest ülesannetest.

Novosibirski oblastis ei tööta Kupino rajooni Kupino masina-traktorijaam halvasti. Selle masina-traktorijaama direktor sm. Petuhhov töötab masina-traktorijaamas peaaegu paarkümmend aastat ja on näidanud end võimelise organisatori ja juhtijana. Kuid sm. Petuhhov ei teinud enda kohta vajalikke järeldusi NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsusest ega suunanud tema poolt juhitava masina-traktorijaama kollektiivi pleenumi otsuse elluviimisele. Kupino masina-traktorijaam töötas 1953. aastal hal-

vasti ja sai madalaid saake tema poolt teenindatavates kolhoosides. Kuid sm. Petuhhov püüab halba saaki seletada ainuüksi meteoroloogiliste tingimustega. Ta eitab täielikult, et viljakuse taset mõjutasid suurel määral organisatsioonilise töö puudused ja halvustav suhtumine agrotehnikasse. Kui sm. Petuhhov ja masina-traktorijaama spetsialistid oleksid põhjalikult analüüsinud oma töö tulemusi, oleksid nad kindlaks teinud madala viljakuse tõelised põhjused ja oleksid suutnud kavandada vajalikke abinõusid viljakuse tõstmiseks nende poolt teenindatavates kolhoosides. Kuid seda nad ei teinud.

Kupino masina-traktorijaama poolt väljatöötatud agrotehnilised abinõud ühe mahajäänud kolhoosi kohta olid koostatud formaalselt, bürokraatlikult. Kavandatud plaani suurte saakide saamiseks ei kindlustatud vajaliku organisatsioonilise tööga. On teada, milliseks suureks reserviks suurte saakide saamisel on kohalike väetiste, eriti sõnniku kasutamine. Kupino masina-traktorijaama töötajad ise arvavad, et masina-traktorijaama piirkonna kolhoosides on kogunenud üle 150 000 tonni kõdu ja sõnnikut, kuid selle sõnniku väljavedu ei olnud organiseeritud.

Masina-traktorijaamade direktorid peavad oskama leida peamist lüli oma töös, õigesti välja valima ja ära märkima vajalikud organisatsioonilised abinõud. Nad peavad ellu viima range kontrolli ülesannete täitmise üle, sellise kontrolli, millega käiks kaasas organisatsiooniline töö.

On tarvis, et masina-traktorijaamade direktorid omandaksid kiiremini juhtimise ja töö organiseerimise kultuuri. Nad peavad õppima praktikast, eesrindlastelt, raamatuist, peavad täiustama oma töömeetodeid.

Masina-traktorijaamade direktorid ja spetsialistid peavad põhjalikult tundma õppima masina-traktorijaamade ja kogu kolhoositootmise majandust, peavad saavutama põllumajandusliku produktsiooni tõusu igalt hektarilt, alandama kulutusi igalt toodangu tsentnerilt.

TÖSTA PÕLLUMAJANDUSE JUHTIMISE TASET

Suured ja vastutusrikkad ülesanded, mille seadsid sotsialistliku põllumajanduse ette partei ja valitsus, nõuavad masina-traktorijaamade ja kolhooside tegevuse juhtimise meetodite põhjalikku parandamist kohalike põllumajandusorganite ja NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi

poolt. NLKP Keskkomitee septembri- ja veebruari-märtsipleenumil kritiseeriti teravalt NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumi ja tema kohalike organite tööd põllumajanduse juhtimisel.

NLKP Keskkomitee septembripleenum märkis, et põllumajanduslike organite poolt teostatav masina-traktorijaamade ja kolhooside juhtimise väljakujunenud praktika ei vastanud kasvanud nõuetele ja põllumajanduses toimunud muudatustele. NSV Liidu Põllumajanduse Ministeerium ja tema kohalikud organid töötasid sageli kolhoosidest ja masina-traktorijaamadest eraldi, suhtusid formaalselt paljude põllumajanduse arendamise küsimuste lahendamisse, ei analüüsinud rea tähtsate harude laokiloleku põhjusi ega osutanud õigeaegselt vajalikku abi mahajäävatele rajoonidele ja kolhoosidele. NSV Liidu Põllumajanduse Ministeerium, tundmata sageli tegelikku olukorda kohapeal, püüdis sellest hoolimata kohalike põllumajandusorganite, masina-traktorijaamade ja kolhooside kogu tegevust korraldada keskusest ja anda selliseid juhendeid, mida kohapeal ei vajatud.

NLKP Keskkomitee veebruari-märtsipleenumil märgiti põllumajanduse juhtimise tõsise puudusena asjaolu, et põllumajandusorganite aparadi juhtivate töötajate peamised jõud kui ka spetsialistid suunatakse mitte elavale konkreetsele tööle kolhoosnikute, masina-traktorijaamade töötajate organiseerimisel partei ja valitsuse otsuste täitmiseks põllumajanduse edasise arendamise alal, vaid rohkearvuliste direktiivide, resolutsioonide, õiendite, kirjade, aruannete ja teiste mitte kellelegi vajalike paberite koostamisele. Selline juhtimise kantseleilik-bürokraatlik meetod viib põllumajandusorganite töötajate eemaldamisele organisatoorsest tööst vahetult masina-traktorijaamades ja kolhoosides.

NLKP Keskkomitee nõudis NSV Liidu Põllumajanduse Ministeeriumilt ja kohalikelt põllumajandusorganitelt kolhooside ja masina-traktorijaamade juhtimise otsustavat parandamist. Ministeerium ja põllumajandusorganid peavad likvideerima põllumajanduse juhtimise kantseleilik-bürokraatlike meetodite kahjuliku praktika, peavad vähendama paberite ja aruannete voolu, jalule seades elava sideme kolhoosidega ja masina-traktorijaamadega.

On vaja tõsta põllumajandusorganite töötajate vastu-

tust neile usaldatud töö eest, suunata nende jõud selleks, et pidevalt osutada praktilist abi kolhoosidele ja masina-traktorijaamadele eesrindlike kogemuste omandamisel ja juurutamisel ning nende ees seisvate suurte ülesannete edukal lahendamisel.

Vanadest, formaalselt-bürookraatlikest juhtimismeetoditest kinnipidamine on omane paljude vabariikide põllumajanduse ministriumidele, oblastite ja kraide põllumajandusvalitsustele. Mõned põllumajandusorganite juhtivad töötajad ei saanud aru põllumajanduse juhtimise töö ümberkorraldamise olemusest. Esineb häirivaid signaale, et masina-traktorijaamade aadressile saabuvate paberite hulk on paljudes oblastites järsult suurenenud.

Nii näiteks Gorki oblasti põllumajandusvalitsuse poolt välja saadetavate paberite vool pole mitte vähenenud, vaid isegi suurenenud. 1953. aasta septembri-, oktoobri- ja novembrikuu jooksul sai Tamožnikovski masina-traktorijaam oblasti põllumajandusvalitsuselt 654 direktiivi — kaks korda rohkem kui 1952. aasta vastaval perioodil.

«Meie ei suuda vastata kõigile neile paberitele,» ütleb masina-traktorijaama direktor sm. Haritonov. «Mõnel päeval me saame 17 mitmesugust direktiivi.»

Kasvas paberlik asjaajamine ka Kiievi oblasti põllumajandusvalitsuses. Kiievi oblasti Borispoli masina-traktorijaama peaaegronoom sm. Štepa, kes on masina-traktorijaamas töötanud üle kahekümne aasta, ütles, et sellist suurt paberitevoolu pole ta veel näinud. Tal puudub sageli, nagu ta ütleb, võimalus viibida kolhoosides temale täitmiseks saadetud paberite ja järelepärimiste tõttu.

Kiievi oblasti põllumajandusvalitsus saatis 14. detsembril 1953. aastal kõigile masina-traktorijaamade direktoritele järgmise juhendi:

«Masina-traktorijaamade direktorid... ei juhi huntide hävitamise tööd. Pidades huntide hävitamist tähtsaks riiklikuks ürituseks, kohustan masina-traktorijaamade direktoreid kehtestama pideva operatiivse juhtimise huntide hävitamiseks masina-traktorijaamade tööpiirkonnas terve aasta vältel kõigi võimalike ja efektiivsete vahenditega... Teie poolt läbiviidud abinõudest huntide hävitamise töö aktiveerimiseks kui ka saavutatud tagajärgedest informeerige hiljemalt 1. jaanuariks.»

Tškalovi oblasti põllumajandusvalitsus saatis 1953. aasta IV kvartalis Sorotšinski masina-traktorijaamale 358 direk-

tiivi, välja arvatud telegrammid. 1954. aasta jaanuari- ja veebruarikuu jooksul saabus masina-traktorijaama 225 direktiivkirja. Mingit paberitevoolu vähendamist ei toimunud. Masina-traktorijaam käis oblasti põllumajandusvalit- suse jälgedes ja saatis 1954. aasta kahe kuu jooksul kol- hoosidesse 175 mitmesugust direktiivi. Loomulikult ei või- malda selline direktiivide küllus masina-traktorijaamade spetsialistidel läbi viia organisatoorset tööd kolhoosides.

Seoses rajoonide põllumajandusosakondade kaotami- sega tehti teatavasti masina-traktorijaamadele ülesandeks kolhooside agronoomiline, zootehniline ja veterinaarne tee- nindamine, rajoonide põllumajandusosakondade spetsialist- tid aga viidi vahetult üle tööle masina-traktorijaamadesse. Mõned põllumajandusorganite töötajad mõistsid valesti, et rajoonide põllumajandusosakondade kaotamisega peab masina-traktorijaamadesse üle minema ka kõik see kirja- vahetus, mis viimasel ajal oli paisunud ülisuureks.

Selline arusaamine töö ümberkorraldamisest on süga- valt ekslik. Ülesanne seisab selles, et maksimaalselt vähendada igasugust kirjavahetust, tarbetuid istungeid ja vabastada masina-traktorijaamade spetsialistid vahetuks tootmistöök kolhoosides.

Tuleb võtta tarvitusele kõige rangemad abinõud büro- kraatlike juhtimismeetodite vastu, hoolitseda põllumajandus- organite aparaadi täiustamise eest juhtimismeetodite paran- damise ja valitsemisaparaadi edasise vähendamise teel.

Tuleb järsult tõsta põllumajandusorganite operatiivsust, nende iseseisvust masina-traktorijaamade ja kolhooside juhtimise igapäevaste küsimuste lahendamisel.

Formaalselt-bürookraatlikke juhtimismeetodeid esineb ka masina-traktorijaamades enestes. See takistab tõsiselt masina-traktorijaamade tootmistegevuse parandamist.

Masina-traktorijaamade juhtijate ülesanne seisab selles, et täiustada traktoribrigaadide ja põllumajandusspetsialist- tide juhtimise meetodeid, tugevdada sidet kolhoosidega, tõsta kõrgemale tasemele organisatoorset tööd.

On tarvis tõsta masina-traktorijaamade nõukogude tähtsust ja parandada nende tööd. Aktiivsele osavõtule nende tööst peab kaasa tõmbama kolhoosides töötavaid masina-traktorijaamade agronoome ja zootehnikuid, põl- lundusbrigaadide brigadire, loomakasvatusefarmide juhata- jaid ja traktoribrigaadide brigadire.

Masina-traktorijaamade direktorid on kohustatud regulaarselt kokku kutsuma nõukogusid ja seal läbi arutama tähtsamad küsimused masina-traktorijaamade ja kolhooside töö parandamiseks, põllumajanduslike kultuuride viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks.

Masina-traktorijaamade nõukogud peavad pöörama suurt tähelepanu masina-traktorijaamade ja kolhooside vahel sõlmitud lepingute alusel võetud kohustuste täitmise süstemaatilisele kontrollile. Masina-traktorijaamade nõukogudel on tarvis avastada puudused masina-traktorijaamade ja kolhooside töös, teravalt kritiseerida hooletuid töötajaid ja ära märkida abinõud puuduste viivitamatuks kõrvaldamiseks.

Põllumajanduse juhtimise parandamiseks on tarvis kõige kiiremini kõrvaldada tõsised puudused propaganda organiseerimise ja eesrindlike kogemuste juurutamise alal. NLKP Keskkomitee septembripleenum nõudis NSV Liidu Põllumajanduse Ministeriumilt ja kõigilt põllumajandusorganitelt põllumajandusliku propaganda ja teaduse edusammude ning eesrindlike kogemuste tootmisse juurutamise töö põhjalikku ümberkorraldamist.

Nõukogude põllumajandusteadus ja eesrindlik kolhoosipraktika on omandanud suured kogemused põllumajanduslike kultuuride rikkalike saakide ja loomakasvatuse kõrge produktiivsuse saavutamise alal. Igas oblastis ja igas rajoonis on põllumajandusliku tootmise eesrindlasi. Meil on kõik võimalused selleks, et teaduse ja eesrindliku praktika saavutused teha võrdlemisi lühikese ajaga kõigi kolhooside ja masina-traktorijaamade ühisvaraks.

On tarvis lõpp teha sellisele olukorrale, kus teaduse ja põllumajanduse eesrindlaste saavutused pole aastate vältel juurutatud kolhooside ja sovhooside praktikasse.

Näiteks Tšuvaši ANSV Vurnarõ rajooni Stalini-nimeline kolhoos, kus esimeheks on sm. S. K. Korotkov, saab juba järjest paljude aastate jooksul kõrgeid ja püsivaid teraviljakultuuride saake (keskmiselt 25—30 tsentnerit hektarilt, aga suvinisu — 35 tsentnerit hektarilt). Kuid neid eesrindlikke kogemusi levitatakse halvasti. Paljud vabariigi kolhoosid saavad veel madalaid saake, keskmine teraviljakultuuride saak Tšuvaši ANSV-s on 11—12 tsentnerit hektarilt.

Meie maa käsutuses on võimsad vahendid propaganda organiseerimiseks, põllumajanduse juhtimise eesrindlike

töövõtete ning progressiivsete meetodite juurutamiseks kõigi kolhooside, kõigi masina-traktorijaamade töö praktikasse. On tarvis kõik need vahendid (ajakirjandus, raadio, kino, näitused ja muud) rakendada põllumajanduse teenistusse. Ülesanne seisab selles, et teha propaganda ja teaduse saavutuste ning eesrindlike kogemuste juurutamine põllumajanduse juhtimise lahutamatuks osaks, nagu seda nõuab Keskkomitee.

Propaganda parandamiseks on tarvis esmajärjekorras organiseerida eesrindlike töövõtete ja meetodite sügavat tundmaõppimist kõigi põllumajandusspetsialistide poolt. Põllumajandusorganite juhtivad töötajad, masina-traktorijaamade ja kolhooside spetsialistid peavad täiuslikult valdama peamisi agro- ja zootehnilisi töövõtteid, mis võivad kindlustada kõigi põllumajanduslike kultuuride viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõusu. Meil ei pea olema põllumajandusorganite töötajaid, masina-traktorijaamade ja kolhooside spetsialiste, nende hulgas ka juhtijaid, kes ise ei teaks ega oskaks selgitada ning vajaduse korral näidata, kuidas organiseerida selliste agrotehniliste töövõtete teostamist, nagu ruutpesiti meetod, istutamine ning külv ruutasetuses, orgaaniliste ja mineraalväetiste segude kasutamine jne.

Eesrindlike kogemuste propageerimine peab olema tõhus ja konkreetne. On tarvis kolhoosnikute ja masina-traktorijaamade töötajate laiadele hulkadele näidata, mida võib saavutada ühe või teise abinõu juurutamisel tootmisse, missugust efekti võib sellega saada. Selles suhtes omab eriti suurt tähtsust nii rajoonide ja oblastite näituste organiseerimine kui ka ekskursioonide korraldamine eesrindlikesse kolhoosidesse, sovhoosidesse ja masina-traktorijaamadesse.

Peab ütleva, et paljud eesrindlikud kolhoosid jälgivad tähelepanelikult, mida ja kuidas tehakse teistes eesrindlikes majapidamistes. Kirovi oblasti Vožgalõ rajooni eesrindliku põllumajandusliku artelli «Krasnõi Oktjabr» liikmed õppisid palju Tšuvaši ANSV Stalini-nimelise ja Gorki oblasti Kirovi-nimelise kolhoosi kogemustest. Stavropoli krai Novo-Aleksandrovski rajooni Stalini-nimelise kolhoosi kolhoosnikud ja spetsialistid õppisid tundma olukorda Moskva oblasti ja Krasnodari krai eesrindlike sovhooside ja kolhooside veisefarmides, linnufarmides ja köögiviljakasvatuses.

Suurt tähtsust eesrindlike töömeetodite tundmaõppimisel ja levitamisel omavad kolmeaastased agro-zootehnilised kursused. Need kursused on tarvis muuta eesrindlike kogemuste kooliks. Miljonid kolhoosnikud on tarvis relvastada eesrindlike töövõtete, viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmise meetodite tundmisega. Seoses sellega seisavad spetsialistide — nendel kursustel õpetajate — ees suured ülesanded. Nad peavad ise hästi tundma eesrindlike töövõtteid ja meetodeid, peavad oskama kolhoosnikutele arusaadavalt selgitada, mis ja kuidas peab tegema viljakuse ja loomakasvatuse produktiivsuse tõstmiseks igas kolhoosis vastavalt konkreetsetele tingimustele ja iseärasustele.

Eesrindlike kogemuste ja teaduse saavutuste propageerimiseks on vaja ulatuslikumalt kaasa tõmmata teaduslike uurimis- ja katseasutuste, põllumajanduslike kõrgemate õppeasutuste ja tehnikumide töötajaid. Iga teadusliku asutuse töötaja peab andma oma panuse partei ja valitsuse otsuste täitmiseks põllumajanduse arendamise alal. Nende asutuste töötajailt tuleb nõuda, et nad aitaksid kolhoosidel ja masina-traktorijaamadel leida ja kindlaks määrata peamised teed kõigi põllumajandusharude arendamiseks vastavalt rajooni ja kolhoosi konkreetsetele tingimustele, et nad aitaksid otsida täiendavaid reserve.

Eesrindlike kogemuste propagandaga peab kaasnema läbimõeldud organisatoorne töö. Tähtis on mitte ainult eesrindlike töövõtete selgitamine, vaid ka nende juurutamine tootmisse.

Praegusel ajal, kus peaaegu igas kolhoosis on agronoom või zootehnik, paljudes kolhoosides aga mitu agronoomi ja zootehnikut, likvideeritakse see lõhe, mis esines eesrindlike kogemuste propageerimise ja nende juurutamise vahel. Masina-traktorijaama spetsialist peab olema mitte ainult propagandist, vaid ka tootmisse progressiivsete agro- ja zootehniliste abinõude juurutamise organisaator. Kuid selleks, et saada propagandistiks ja organisaatoriks, on tarvis endal hästi teada kõike uut, eesrindlikku, progressiivset.

Spetsialistid ise peavad ka õppima. Peab varjamatult ütleva, et on veel niisuguseid spetsialiste, kes kauemat aega kantseleides töötades unustasid selle, mis nad olid kõrgemates õppeasutustes ja tehnikumides õppinud, ning jäid maha eesrindlikust praktikast. Vabanemine kantseleiasjadest, paberitega jändamisest annab igale spetsialis-

tile võimaluse õppida, tõsta oma kvalifikatsiooni, tähelepanelikult tundma õppida teaduse ja eesrindlike kogemuste saavutusi.

Eesrindlikud masina-traktorijaamad korraldavad edukalt ümber oma tööd NLKP Keskkomitee septembripileenumi otsuste kohaselt. Heaks näiteks on Odessa oblasti Kotovski masina-traktorijaama kollektiivi töö, kus direktoriks on sotsialistliku töö kangelane sm. Bogatš. Masina-traktorijaama tuli palju kvalifitseeritud spetsialiste. Masina-traktorijaama juhatus organiseeris esimestest päevadest alates spetsialistide tööd õigesti. Agronoomide algatusel oli kolhoosides juba 1953. aasta sügisel osa kasutamata maast üles haritud aedade rajamiseks ja söödaviljakultuuride külviks, oli läbi viidud taliviljade pealtväetamine, organiseeritud suviviljakultuuride seemne puhastamine, mineraalväetise kohalevedu ja toitekuubikute valmistamine. Masina-traktorijaama zootehnikud koostasid söödaratsioonid, organiseerisid söötade ümbertöötamist ja õiget kasutamist. Nende juhtimisel viiakse lõpule loomakasvatusefarmide mehhaniseerimistööd. Masina-traktorijaama spetsialistid, kes töötavad kolhoosides, viivad süstemaatiliselt läbi õppusi kolmeaastastel agro-zootehnilistel kursustel.

Masina-traktorijaamas alustati aegsasti 1954. aasta kevadkülvil ettevalmistusi. Suvivilja jaoks määratud kogu maa-alal teostati sügiskünd 25—35 sentimeetri sügavuselt; veeti kohale suur hulk sõnnikut. Salvestati suviteraviljade konditsionaalne sordiseeme. Organiseeriti uute lavaraamide valmistamine ja olemasolevate parandamine. Hästi olid organiseeritud masina-traktorijaama masina-traktoripargi, samuti kolhooside põllumajandusliku inventari remonttööd.

Maisi ja päevalille külv masina-traktorijaama poolt teendatavates kolhoosides viidi läbi ruutpesiti. Seemneviljaks valiti parimad tõlvikud. Nähti ette maisi ja päevalille kunstliku tolmutamise läbiviimine. Suviviljakultuuride külvamisel kasutati kitsarealist ja ristikülvi. Teostatakse rida abinõusid kartuli ja köögivilja saagi suurendamiseks.

Kõigis kolhoosides kavatakse sisse viia haljaskonveier. Farmilähedastes külvikordades võetakse sigade nuumamiseks tarvitusele maapirni külvamine. Masina-traktorijaam kavatseb varuda iga lehma jaoks vähemalt 6 tonni silo.

Kõrge piimatoodangu saamise eesrindlike kogemuste tundmaõppimiseks ja nende juurutamiseks kolhooside praktikasse sõitis rühm kolhoosi loomakasvatajaid koos masina-traktorijaama zootehnikuga Vinnitsa oblasti Vinnitsa rajooni eeskujulikesse farmidesse.

Põllumajanduslase propaganda paremaks organiseerimiseks on masina-traktorijaamas loodud lektoriumid. Loengute pidamiseks on kaasa tõmmatud masina-traktorijaama spetsialistid ja teaduslikud töötajad.

Masina-traktorijaama töötajad võtsid endale kohustuse saada 1954. aastal teenindatavates kolhoosides talinisisaagiks 24 tsentnerit, maisisaagiks — 45, suhkrupeedisaaigiks — 360 tsentnerit ühelt hektarilt, igalt söödalolevalt lehmalt 2500 liitrit piima; tõsta sissetulekut põllumaa ühelt hektarilt 1954. aastal, võrreldes 1953. aastaga, peaaegu 1,5 korda. Sellel masina-traktorijaama kollektiivil on hea traditsioon — täita endalevõetud kohustused.

Tutvumine rea teiste masina-traktorijaamade tööga näitab, et nende töös uutes tingimustes on veel tõsiseid puudusi. Paljud masina-traktorijaamade juhtivad töötajad ei teinud vajalikke järeldusi sellest kriitikast, mis tehti NLKP Keskkomitee septembripleenumil masina-traktorijaamade töö kohta, töötavad vanaviisi, ei hoolitse kolhoositootmise tõstmise eest.

Altai krai Barnauli rajooni Prigorodnõi masina-traktorijaam näiteks töötab järgmiselt. 1953. aastal saadi selle masina-traktorijaama poolt teenindatavates kolhoosides madalaid saake kõigi kultuuride osas. Masina-traktorijaama uus direktor sm. Tšistjakov ja masina-traktorijaama peamised spetsialistid ei võtnud vaevaks läbi analüüsida masina-traktorijaama 1953. aasta töötulemusi, avastada puudusi, ei mõelnud selle üle järele, mida tuleb kolhooside teenindamise põhjalikuks parandamiseks teha. Kuid on, mille üle tuleks järele mõelda. 1953. aastal Prigorodnõi masina-traktorijaam mitte ainult et ei andnud kasumit riigile, vaid tekitas talle suurt kahju.

Möödunud aastal töötas masina-traktorijaama masina-traktoripark ebarahuldavalt, sageli esines suuri seisakuid. Kuid masina-traktorijaama direktor ja peainsener ei analüüsinud masina-traktoripargis esinevaid seisakute põhjusi möödunud aastal ega planeerinud mingeid abinõusid traktorite ja masinate kasutamise parandamiseks.

Prigorodnõi masina-traktorijaama direktor sm. Tšistja-

kov näeb masina-traktorijaama töö peamisi tulemusi möödunud aastal traktoritööde plaani täitmisel pehme künni hektarite järgi. Ta ei tea, missugune traktoribrigaad sai suurt saaki, kuid teab selle eest hästi, missugune traktoribrigaad ületas traktoritöö plaani pehme künni hektarites, sest ta näeb selles masina-traktorijaama kogu töö alust.

Prigorodnõi masina-traktorijaama juhtijad ei teinud midagi selleks, et saada suurt saaki 1954. aastal. Igasse neist neljast kolhoosist, keda teenindab masina-traktorijaam, määrati kaks masina-traktorijaama spetsialisti. Kuid kohalike väetiste väljavedu kolhoosides ei toimunud, ettevalmistust maisi ja kartuli ruutpesiti külviks ning mahapanekuks ei olnud organiseeritud. Masina-traktorijaama spetsialistide tööd kolhoosides keegi ei kontrolli, ja see on organiseeritud halvasti. Kolhoosifarmides oli piimatoodang 1954. aasta jaanuaris ja veebruaris kaks korda madalam kui 1953. aasta samal perioodil.

Halvasti organiseerisid nii oma kui ka alluvate tööd Altai krai Tabuni masina-traktorijaama direktor sm. Solodov ja peaagronoom sm. Arzamastsev. Tabuni masina-traktorijaam nagu Prigorodnõi masina-traktorijaamgi lõpetas 1953. aasta ebarahuldavate tagajärgedega. Teraviljakultuuride viljakus Tabuni masina-traktorijaama poolt teenindatavates kolhoosides oli erinev. Võis arvata, et masina-traktorijaama juhtijad peaksid kindlaks tegema erineva viljakuse põhjused kolhoosides, võtma tarvitusele vajalikud abinõud mahajäävate kolhooside abistamiseks. Kuid sellist analüüsi ei tehtud. Masina-traktorijaam ei töötanud välja abinõusid suurte saakide kindlustamiseks 1954. aastal. Masina-traktorijaama töötajad ei teinud mingeid jõupingutusi mahajäävate kolhooside töö parandamiseks.

Tabuni masina-traktorijaama juhtijate laisk, ükskõikne suhtumine oma kohustustesse ja nende suurte ülesannete täitmisel, mis masina-traktorijaamade ette on seadnud partei ja valitsuse otsused, on näha ka sellest, et masina-traktorijaamas oli puudulikult organiseeritud ettevalmistus sellise tähtsaima töö läbiviimiseks, nagu uudis- ja jäätmaade kasutusele võtmine. Hoolimata nende tööde suurest mahust, polnud traktoribrigaadid õigeaegselt komplekteeritud, haakijad polnud välja valitud, traktoribrigaadide brigadirid ei teadnud, milline töömaht neil tuleb täita uudismaade ülesharimisel kolhoosides.

Masina-traktorijaama tööpiirkonnas asuvad kolhoosid

sid kavatsevad külvata suurtele pindadele söödakultuure ruutpesiti, kuid masina-traktorijaama töötajad, sealhulgas peaaegronoom sm. Arzamastsev, ei mõelnud selle küsimuse üle, kuidas tuleb organiseerida nende kultuuride külv, kuidas masina-traktorijaam kindlustab külvi õigeaegse läbiviimise ruutpesiti ja nende külvide õigeaegse harimise kahes suunas. Sm. Arzamastsev isegi ei tea, kuidas tuleb organiseerida vahelharitavate kultuuride harimist, mis on külvatud ruutpesiti. Ta arvab, et neid võib harida linttraktoritega.

Tabuni masina-traktorijaama juhtijad suhtuvad ükskõikselt ka ühisloomakasvatuse arendamisse, arvates endiselt, et töö loomakasvatuse alal pole nende otseseks kohustusks.

Masina-traktorijaamas töötab peazootehnikuna sm. Leiman. Ta suutis kolme kuu vältel oma tööd õigesti organiseerida, pöörab kõige rohkem tähelepanu mahajäävatele kolhoosidele ja teeb jõupingutusi selleks, et parandada olukorda kolhoosides ühisloomakasvatuse arendamise alal. Kahjuks tegeleb ainult sm. Leiman loomakasvatuse küsimustega kolhoosides. Masina-traktorijaama direktor, peaaegronoom ja teised masina-traktorijaama spetsialistid seisavad sellest tööst eemal. Masina-traktorijaama agronoomid arvavad ekslikult, et loomakasvatus pole selline haru, mis nõuaks nende tähelepanu. Nad ei käi loomakasvatusfarmides ega avalda mõju farmide tööle. Masina-traktorijaama peaaegronoom sm. Arzamastsev toetab temale alluvate agronoomide selliseid mahajäänud ja ebaõiged vaahteid. Ta isegi ei tea piimatoodangu suurust masina-traktorijaama poolt teenindatavates kolhoosides. Masina-traktorijaamal on olemas mehaanik palju jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimise alal loomakasvatuses, kuid ta ei täida oma otseseid kohustusi. Masina-traktorijaama direktor sm. Solodov eelistab teda kasutada varustusagendina.

Selline suhtumine ühisloomakasvatusesse on lubamatu. See näitab, et Tabuni masina-traktorijaama töötajad ei teinud vajalikke järeldusi NLKP Keskkomitee septembripleenumi otsusest, ei saanud aru selle otsuse olemusest ega täida seda.

*

Kogu nõukogude rahvas võttis vastu partei ja valitsuse otsused põllumajanduse edasise arendamise kohta kui võitlusprogrammi, mis vastab meie kodumaa töötajate põhilistele huvidele.

Kogu põllumajandusliku tootmise tõus on võimsaks baasiks kerge- ja toiduainetetööstuse edasiarendamiseks ning sellel alusel rahvatarbekaupade tootmise suurendamiseks. See põllumajandusele osutatav määratu suur abi näitab kujukalt kommunistliku partei ja Nõukogude valitsuse hoolitsust kogu nõukogude rahva heaolu järjekindla tõstmise eest.

Partei ja valitsuse poolt on loodud kõik vajalikud tingimused masina-traktorijaamade tugevdamiseks, nende töö parandamiseks, põllumajanduse kõige tähtsamate harude kõige kiiremaks arendamiseks ja põllumajandussaaduste tootmise suurendamiseks. Sotsialistliku tööstuse arenemistase võimaldab põllumajandust veelgi rohkem varustada kaasaegse tehnikaga.

Masina-traktorijaamade töömaht oli 1954. aastal määratu suur — 543,690 miljonit hektarit, või künniks ümberarvestatult peaaegu 70 miljonit hektarit või 14,5 protsenti rohkem, kui nad tegid 1953. aastal.

Peamiste tööde mehhaniseerimise tase peab olema: suviljade külv — 87 protsenti, taliviljade külv — 94, heina niitmine — 65, sileerimine — 65, teraviljade koristamine kombainidega — 84, päevalillede koristamine kombainidega — 95,5, kartulivõtmine — 40, linakitkumine — 82, suhkrupeedi koristamine — 94, puuvilla koristamine — 47 protsenti.

Tuleb silmas pidada, et ülesanded, mis on seatud meie partei ja valitsuse poolt põllumajanduse ette, on võrratult suuremad, tähtsamad ja keerukamad kui need, millega meil tuli tegemist teha varem. Võib julgesti öelda, et kunagi veel pole olnud oma ulatuselt ja tempolt nii suurejoonelist põllumajanduse arendamise programmi.

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt viidi 1954. aasta jaanuaris läbi masina-traktorijaamade ja sovhooside töötajate üleliidulised nõupidamised ja põllumajanduse eesrindlaste ülevenemaaline nõupidamine. Nendest nõupidamistest osavõtjad pöördusid üleskutsega kõigi põllumajanduse alal töötajate poole arendada üldrahvalikku sotsialistlikku võistlust partei ja valitsuse

poolt põllumajanduse ette seatud ülesannete elluviimise eest.

On vaja saavutada, et seda üleskutset toetataks igas kolhoosis, igas masina-traktorijaamas, igas traktori- ja põllundusbrigaadis. Selleks on vaja läbi viia laiaulatuslik selgitustöö. Nõupidamisest osavõtjate üleskutsega on tarvis tutvustada laiu kolhoosnikute ja masina-traktorijaamade töötajate hulki. Seda tööd tuleb läbi viia igas traktori- ja põllundusbrigaadis. Peab meeles pidama, et just seal otsustatakse saagi saatus, meie töö edu. Nende ulatuslike ülesannete täitmiseks, mis partei ja valitsus on seadnud põllumajanduse ette, on tarvis mobiliseerida kõik põllumajanduse alal töötajad.

Meil on vaja organiseerida võistlus viljakuse plaani täitmise eest, loomakasvatuse arendamise ja selle produktiivsuse tõstmise eest, igalt hektarilt maksimaalse hulga produktide saamise eest. Need on peamised näitajad masina-traktorijaamade sotsialistlikuks võistluseks.

Sotsialistliku põllumajanduse saavutuste laialdaseks propageerimiseks, kolhooside, sovhooside, masina-traktorijaamade, põllumajanduse eesrindlaste ja organisaatorite eesrindlike kogemuste, samuti teaduslike uurimis- ja katseasutuste saavutuste kõige kiiremaks juurutamiseks põllumajanduslikku tootmisse, võtsid NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee vastu otsuse avada meie kodumaa pealinnas Moskvaa alaline üleliiduline põllumajandusnäitus.

Meie maal on eesrindlikud kogemused rahvuslikuks kapitaliks, kogu rahva ühisvaraks. Heal eeskujul on nõukogude ühiskonna tingimustes erakordne tähtsus tootmise arendamiseks. Parimate töönaidiste ja eesrindlike töövõtete levitamine omab määratu suurt riiklikku tähtsust.

Üheks teaduse saavutuste ja eesrindlike kogemuste propageerimise ning parimate töönaidiste laialdaseks praktikasse juurutamise vormiks on eesrindlike kolhooside, sovhooside, masina-traktorijaamade, rajoonide, kolhoosija sovhoositootmise novaatorite kogemuste demonstreerimine üleliidulisel põllumajandusnäitusel.

Üleliiduline põllumajandusnäitus näitab kujukalt põllumajanduse eesrindlaste edusamme sõjajärgsel perioodil. Ta tõstab aukohale tuhanded inimesed, kes oma hiilgava tööga on saavutanud suurepäraseid edusamme põllumajanduslike kultuuride viljakuse ja ühisloomakasvatuse tõst-

misel. Näitus peegeldab neid suuri muudatusi põllumajanduses, mis tõi endaga kaasa kolhoosikord.

Näitus demonstreerib veel kord töölisklassi ja kolhoositalurahva selle liidu vankumatut jõudu, mis pidas vastu kõigile katsumustele võitluses sotsialismi võidu eest ja on käesoleval ajal kommunistliku ühiskonna eduka ülesehitamise pandiks.

Võitlus põllumajanduse tõusu eest on üldrahvalik üritus. Näitusel näidatakse töölisklassi, kolhoositalurahva, intelligentsi, kogu NSV Liidu töötajate aktiivset osavõttu abinõude elluviimisel teravilja ja teiste produktide tootmise suurendamiseks. Praegu, kus nõukogude rahvas lahendab uudis- ja jäätmaade kasutusele võtmise hiiglasuurt ülesannet, on suur tähtsus sellel, et uudismaade kasutusele võtmise kogemusi ja põllumajanduslike kultuuride viljelemise agrotehnikat esitatakse näitusel.

Näitusest võtavad osa mitukümmend tuhat majapidamist ja eesrindlast. Oma saavutustega esineb üle 800 kolhoosi, 300 sovhoosi, 200 masina-traktori- ja spetsialiseeritud jaama, üle 300 loomakasvatusefarmi, suur hulk metsamajandeid, teaduslikke uurimis- ja katseasutusi ja teisi majandeid ning organisatsioone, tuhandeid põllumajanduse eesrindlasi, organisaatoreid ja spetsialiste.

Vastavalt NLKP Keskkomitee septembripileenumi otsusele määras valitsus kindlaks uued, väga tähtsad näitajad näitusest osavõtjatele: tulu ühelt hektarilt, loomakasvatuse produktsiooni saamine 100 hektarilt maalt, mehhaniseerimine ja uute progressiivsete tootmisvõtete kasutusele võtmine, uudis- ja jäätmaade ülesharimine jne.

Sotsialistliku majanduse kasvuga arvati otstarbekohaseks tõsta 1954. aasta näitusest osavõtjate töönäitajaid. Praegustes tingimustes on vaja näitusest osavõtja austava nimetuse saamiseks saavutada veel kõrgemat viljakust ja loomakasvatuse produktiivsust kui varem.

Üleliiduline põllumajandusnäitus 1954. aastal on oma sisult palju rikkalikum ja kunstilis-arhitektuuriliselt kujunduselt palju ilusam kui sõjaeelne. Ta võtab oma alla üle kahesaja hektari, mis tunduvalt ületab sõjaeelse näituse maa-ala. Näituse territooriumile on ehitatud üle kolmesaja mitmesuguse paviljoni, hoone ja muu ehituse. Ekspositsioonipind näituse paviljonides suurenes peaaegu kahekordselt.

Näitus omab 4 peamist osakonda. Keskseks nendest on osakond, kus asub peapaviljon ja 16 liiduvabariigi paviljoni. Liiduvabariikide paviljonide arhitektuur peegeldab nende rahvusloomingu traditsioone. Erinevalt eelmisest näitusest esindab Vene Nõukogude Föderatiivset Sotsialistlikku Vabariiki mitte ainult kraide, oblastite ja autonoomsete vabariikide 12 piirkondlikku paviljoni, vaid ka VNFSV üldine paviljon.

Näituse eriosakonnas on välja pandud saavutused taimekasvatuse alal. See osakond hõlmab 44-hektarise territooriumi, siia on mahutatud 15 harupaviljoni, maatükk mitmesuguste põllumajanduslike kultuuride liikide ja sortide külvidega, viljapuuaed, marjaaiad, metsavööndid. Paviljonides «Põlluharimine», «Teravili», «Suhkrupeet», «Kartul ja köögivilid» ja teistes näidatakse kolhooside, masina-traktorijaamade ja sovhooside edusamme, mis on saavutatud võitluses kõigi põllumajanduslike kultuuride suurte ja püsivate saakide eest. Paviljonis «Teravili» on eraldatud eriline koht suurte saakide meistrite saavutuste näitamiseks uudis- ja jäätmaade harimisel.

Tunduvalt suuremas ulatuses on 1954. aasta näitusel esindatud eksponaatkülvid. Üldse demonstreeritakse 1954. aastal näituse eksponaatosaakondades 260 mitmesuguse põllumajandusliku kultuuri ligi 2000 liiki.

Näitusel on laiaulatuslikult esitatud loomakasvatus. 40-hektarisel territooriumil asub 79 paviljoni ja mitmesugust ehitust kõigi põllumajandusloomade liikide mahutamiseks, tüüpehitusi, samuti spetsiaalne koht loomade näitamiseks. Selles osakonnas demonstreeritakse loomakasvatuse meistrite parimaid saavutusi.

Kavatsetakse samuti näidata töötavat piimatehast, inkubaator-linnukasvatusejaama, veterinaarset polikliinikut, mis teenindab loomakasvatuse paviljone näitusel.

Kolhooside, sovhooside ja masina-traktorijaamade saavutusi mehhaniseerimise, elektrifitseerimise ja veemajanduse alal demonstreeritakse paviljonides «Põllumajanduse mehhaniseerimine ja elektrifitseerimine», «Masina-traktorijaama tüüpimajand», «Veemajandus», samuti ka harupaviljonide lahtistel platsidel.

Põllumajanduse mehhaniseerimise osakonnas näidatakse ulatuslikult meie maa saavutusi industrialiseerimise alal, mis võimaldas meie põllumajandust varustada võimsa kaasaegse tehnikaga. Osakonna paviljonides kajastuvad

laiaulatuslikult parimate masina-traktorijaamade, remondi-töökodade ja eesrindlike mehhanisaatorite töökogemused. Erilist tähelepanu pööratakse masinate ja seadmete näitamisele, mis võimaldavad palju jõukulu nõudvate tööde mehhaniseerimist loomakasvatuses, kartuli ja köögivilja tootmisel, aianduses, samuti transporttööde mehhaniseerimist, põllumajandussaaduste peale- ja mahalaadimist, niisutamist, soostunud kõlvikute kuivendamist, uudis- ja jäätmaade ülesharimist.

Hiiglasuure paviljoni «Põllumajanduse mehhaniseerimine ja elektrifitseerimine» 26 saalis võib näitusekülastaja tutvuda kõigi põllutöomasinate ja seadmetega, mis on olemas masina-traktorijaamades ja sovhoosides. Siin on esitatud üle 800 mitmesuguse masina tüübi.

Üleliidulise põllumajandusnäituse avamine on nõukogude rahva elus tähtis sündmus. Näitusel on suur tähtsus mitte ainult meie maale. Pole kahtlust, et tema töö suhtes ilmutavad kõige elavamad huvi rahvademokraatia maade töötajad, kes ehitavad uut elu, samuti ka kapitalistlike maade töötajad, sest näitus kehastab kurnamisest vabastatud töö jõudu, näitab, mida võib saavutada inimene, kui ta ei tööta kapitalisti heaks, vaid enda, oma nõukogude ühiskonna jaoks.

Kogu meie rahvas on huvitatud näitusest. See väljendub laialdaselt arenenud sotsialistlikus võistluses õiguse pärast osa võtta üleliidulisest põllumajandusnäitusest. Tuleb saavutada, et sellest võistlusest võtaks osa iga kolhoos, sovhoos, masina-traktorijaam, rajoon, oblast, vabariik, et sellest võtaksid osa kõik küla töötajad, et see kujuneks tõeliseks üldrahvalikuks võistluseks nende suurte ülesannete elluviimise eest, mis on partei ja valitsuse poolt põllumajanduse ette seatud.

Masina-traktorijaamade töötajad, nagu ka kõik teised põllumajanduse alal töötajad, peavad aru saama, et töötada sellisel riiklikult tähtsal alal nagu põllumajandus on auasjaks igale nõukogude inimesele ja ef nad on väga tähtsal kohal. Nende energiast, oskusest, püsivusest oleneb maa varustamine toiduainetega, oleneb toiduainete külluse loomise ülesande lahendamine meie maal.

Põllumajanduse alal töötajatele on esitatud suured nõudmised. Iga põllumajandusrindel töötaja peab jõudu ja energiat säästmata tarvitusele võtma kõik abinõud, et vääriiselt täita partei ja valitsuse austavad ülesanded.

SISUKORD

Masina-traktorijaamad on otsustavaks jõuks kolhoositootmise arendamisel	4
Teravilja ja kõigi põllumajanduslike kultuuride tootmise edasine suurendamine on masina-traktorijaamade peamine ülesanne .	13
Masina-traktorijaamad ja ühisloomakasvatuse arendamine kolhoosides	36
Masina-traktoripargi kasutamise parandamine on masina-traktorijaamade töötajate tähtsaim ülesanne	48
Masina-traktorijaamade tugevdamine kvalifitseeritud kaadriga .	57
Tõsta põllumajanduse juhtimise taset	70

И. А. Бенедиктов
ЗА ДАЛЬНЕЙШЕЕ УЛУЧШЕНИЕ РАБОТЫ
МАШИННО-ТРАКТОРНЫХ СТАНЦИЙ

На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярну маантс 10

*

Toimetaja P. Freidin

Tehniline toimetaja I. Vahtre

Korrektorid A. Nurmoja ja O. Mägi

Ladumisele antud 28. I 1955. Trükkimisele
antud 17. III 1955. Paber 54×84, 1/16. Trüki-
poognaid 5,5. Formaadile 60×92 kohaldatud
trükipoognaid 4,51. Arvutuspoognaid 5,14.
Trüklarv 2000. MB-07210. Tellimise nr. 313.
Trükikoda «Tartu Kommunist», Tartu, Üli-
kooli 17/19.

Hind 95 kop.

95 kop.

A

20575

5679776

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00567977 6